

2 0 0

فه‌رمودین پیغه‌مبه‌ری (گل)

ب زمانی (عه‌رهبی – کوردی – ئینگلیزی)

وه‌رگیزان بۆ زمانی کوردی

سەروار بەرواری

وه‌رگیزان بۆ زمانی ئینگلیزی

د. نازدار نوری

پی‌داچوون بۆ زمانی کوردی

ئالان حەسەن

- پەرتۈوك : ۲۰۰ فەرمۇودىن پىيغەمبەرى (ﷺ)
- وەرگىزىان بۇ زمانى كوردى : سەرۋار بەرۋارى
- وەرگىزىان بۇ زمانى ئىنگلەزى : د. نازدار نورى
- پىداچۇون بۇ زمانى كوردى : ئالان حەسەن
- دىزايىنا بەرگى : يەھى بەرۋارى
- ژىپاپ و وەشانىن :
- بەها :
- ژمارا سىپاردىنى : ۲۱ / ۲۳۵۰ / D - D
- چاپا ئىكىنلىكى : ۲۰۲۱

قال تعالیٰ :

﴿ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ ﴾

[سورة الأحزاب، الآية: ٢١]

نافه روک

لابر	نافونیشانین فهرومندی	ژماره
۱۵	پیشہ کی	۱
۱۶	ئەری ماف خودی ل سەر بەندا چیه ؟	۲
۱۸	ھەززیکرنا دیدارا خودی	۳
۲۰	پاداشتى گوھدارىي پیغه مبهه رى 	۴
۲۱	گرەنتىيا بەھەشتى	۵
۲۲	ھەززیکرنا خودی و پیغه مبهه رى	۶
۲۴	دادوھر سى جورن	۷
۲۵	گوتارىيىن ئوممەتى	۸
۲۶	دوعا قەبیل نابن	۹
۲۷	سزايەك ژ دەف خودى	۱۰
۲۸	راکرنا تەنگاھىيال سەر ئىيىماندارەكى	۱۱
۳۰	ستارە كرنا براي خۆيى موسىمان	۱۲
۳۱	ھەرامكىرنا پست پستى	۱۳
۳۲	خەلکى ئاگرى ل كەسەكى كوم دىن	۱۴
۳۴	قەنجىيىا دەگەل كچان	۱۵
۳۵	سالىن سەردابنى	۱۶
۳۶	سۇرىن خودى بپارىزە	۱۷
۳۸	ئەری غەيىبەت چىه ؟	۱۸
۴۰	زيانا ئەزمانى	۱۹

٤١	هشياري ڦان ڪارا به	٢٠
٤٢	كاروکريار ناهينه قه بيل ڪرن	٢١
٤٣	ئه گهري زينه بونا رزقي	٢٢
٤٤	چه کي ل براي خو رانه که	٢٣
٤٥	حه لال نينه موسلمانه کي بترسيني	٢٤
٤٦	سالو خه تين دوورپيان	٢٥
٤٨	گرانترین نقير ل سه ر دوورپيان	٢٦
٤٩	ئه و گوننه هين مرؤفي د هيلاڪ دبهن	٢٧
٥٠	دره وين خيقزانکا	٢٨
٥٢	گونه ها چوونا ده ف خيقزانکا	٢٩
٥٣	گونه ها چوونا ده ف خيقزانکا و هلا ويستنا چافكا	٣٠
٥٤	گونه ها پيڪه نيكين ڙ دره و	٣١
٥٥	سلاف دبيته ئه گهري حه زريگرن	٣٢
٥٦	به رده وام ل سه راستي بن	٣٣
٥٨	که نگي دروسته مرؤف دره وي بکه ت	٣٤
٦٠	سی که س ناچنه به هه شتی	٣٥
٦١	خودي دگه ل سی جوريں مرؤفان نائاخفيت	٣٦
٦٢	زيانا خومه زنگرن	٣٧
٦٣	حه شرا مرؤفین خو مه زنگه ر	٣٨
٦٤	ستوي ئاگري ل رؤژا قيامه تي	٣٩
٦٦	ئاخفتنا به هه شتی و جه هنه مي	٤٠
٦٨	دوو جوريں مرؤفان خه لک ئاگرينه	٤١

٧٠	چار جورین مرۆڤان ناچنه بەھەشتىز	٤٢
٧١	ستوينين ئىسلامى	٤٣
٧٢	زيانا تفکرنا بەرامبەرى قىبلى	٤٤
٧٣	باشى و گوننه‌ھ	٤٥
٧٤	زيانا خۆ كوشتنى	٤٦
٧٦	كۈزەك و كوشتى ل روزا قيامەتى	٤٧
٧٨	مرۆڤى باش و مرۆڤى خراب	٤٨
٨٠	مرنا مرۆڤى ئىماندار و مرۆڤى كافر	٤٩
٨٢	دەمى ئىماندار رىڭار دېيت ژ ئاگرى	٥٠
٨٤	مرنا بابى سەلەمەى	٥١
٨٦	خۆ راگرتىن ل دەمى ژ دەست دانا خوشتىقىيا	٥٢
٨٨	دووكەس دەھىنە ئىشاندىن دگورىن خۆ دا	٥٣
٩٠	ھەرامكىندا رويىشتىنال سەر قەبران	٥٤
٩١	سى تشت لدويىف مرى دچن	٥٥
٩٢	ئەگەر مروقەك بىرىت	٥٦
٩٣	دەمى مرى دەھىنە بن ئاخىرىن	٥٧
٩٦	خىرا نقىشا مرى	٥٨
٩٧	كوشتنى ئىماندارەكى	٥٩
٩٨	خۆ بىدەنە ئازا كىن بەرى روزا قيامەتى	٦٠
١٠٠	زەلام و ئافرەتا لەعنه‌تى	٦١
١٠١	كارىن ئافرەتا لەعنه‌تى	٦٢
١٠٢	سەر شورى رۆزا قيامەتى	٦٣

١٠٣	داخواز کرنا بوق خوارنه کي	٦٤
١٠٤	دهم مرؤوف دزکي دهیکا خوق دا بيت	٦٥
١٠٦	له شکه ره ئبليسى	٦٦
١٠٧	ئاموزگارىيا پيغه مبهري (ﷺ) بوقورى عه باسى	٦٧
١٠٨	سى زه لاما پسيارا عيياده تى پيغه مبهري (ﷺ) كر	٦٨
١١٠	ئاموزگارىيا پيغه مبهري (ﷺ) بوق گنه نجان	٦٩
١١١	ئاموزگارىيا پيغه مبهري (ﷺ) بوق بابى ئه يوبى	٧٠
١١٢	گوهارتى خرابىيى	٧١
١١٣	توره نه به	٧٢
١١٤	نه رماتى	٧٣
١١٥	چەقىن باوهريى	٧٤
١١٦	مزگىنلار پيغه مبهري	٧٥
١١٧	چاقدىرىلار ئىتتىمى	٧٦
١١٨	ماقى رىكى	٧٧
١٢٠	حەززىكىرنا خودى بوق بەندەي	٧٨
١٢٢	ئەو مرؤفىن ل بن سىيەرا خودى	٧٩
١٢٤	بىيەن فرهە بە ل سەرنە خوشىيان	٨٠
١٢٥	دوعايىن ۋان كەسا دقە بىلەن	٨١
١٢٦	دوعا بوق ئازارا لەشى	٨٢
١٢٧	دوعا بوق نەساخى	٨٣
١٢٨	خىرا سەرەدانى	٨٤
١٢٩	خىرا چاندىن	٨٥

۱۳۰	دشه قیدا ده مژمیره ک یا ههی دعوا قه بیل دبن	۸۶
۱۳۱	خودی ههی شهقا دهیته عه سمانی دونیا ی	۸۷
۱۳۲	له زی دقه بیل کرنا دوعایین خو دانه که ن	۸۸
۱۳۳	سویندا خودی و سویندا شهیت ای	۸۹
۱۳۴	ئه و مرؤفی ب شهقی هشیار دبیت	۹۰
۱۳۶	ئه و جهی بنه نه نیزیکی خودای خو دبیت	۹۱
۱۳۷	خیرا بزنا سو جدی	۹۲
۱۳۸	خیرا شویشتانا ده ستنقیشی	۹۳
۱۳۹	نقیز قه بیل نابیت بی ده ستنقیز	۹۴
۱۴۰	خیرا چوونا مزگه فتی ب ده ستنقیز	۹۵
۱۴۲	هنده ک شاشین د گر تنا ده ستنقیز	۹۶
۱۴۳	هه لکتیشانا ئاق دهی شویشتانا ده ستنقیز	۹۷
۱۴۴	دروست نینه ل دوو جهان نقیز بھیتہ کرن	۹۸
۱۴۵	د دوو حالتان دا دروست نینه نقیز بھیتہ کرن	۹۹
۱۴۶	ئه گه رئیک چوو مزگه فتی	۱۰۰
۱۴۷	زکری خودی	۱۰۱
۱۴۸	زقرینا دیاریا	۱۰۲
۱۴۹	گومان د نقیز دا	۱۰۳
۱۵۰	دزی ژ نقیز	۱۰۴
۱۵۱	شیست سالا نقیزین وی قه بیل نه دبوون	۱۰۵
۱۵۲	شرکا قه شارتی د نقیز دا	۱۰۶
۱۵۳	زیانا به ری خو دانه ئه سمانی د نقیز دا	۱۰۷

۱۵۴	ئەو زەلامى شەيتانى مىزتىيە دگوھىت وى دا	۱۰۸
۱۵۵	فەرمانى ل زاروکىن خۆ بىكەن بۆ كرنا نقىزىان	۱۰۹
۱۵۶	چارەسەرپىا واسوسا شەيتانى دنىقىزىدا	۱۱۰
۱۵۸	دەستنقىزى ب دەستكىرنا ئافرەتان نا كەفيت	۱۱۱
۱۵۹	بىزقە نقىزى بىكە	۱۱۲
۱۶۲	خىرا گەھىن لەشى مروقى	۱۱۳
۱۶۴	خىرا كرنا سوننەتا بەرى نقىزىا سېيىدى	۱۱۴
۱۶۵	خىرا حەج و عومرە كى	۱۱۵
۱۶۶	ئەو دەمىن كرنا نقىزى ل مال باشترە ژ مزگەفتى	۱۱۶
۱۶۷	مالىن خۆ نەكەنە گورىستان	۱۱۷
۱۶۸	كەفارەتا ژبىركرنا نقىزىان	۱۱۸
۱۶۹	نەخوشتقىتىن و خوشتقىتىن جە بۆ خودى	۱۱۹
۱۷۰	ئافرەت ب چار مەبەستا دەھىتە مەھرکىرن	۱۲۰
۱۷۱	وەرگرتنا دەستوپرا ئافرەتى بۆ مەھرکىنى	۱۲۱
۱۷۲	چوونا ئافرەتى بۆ بەھەشىقى	۱۲۲
۱۷۳	چىنابىت زەلام ب تى دگەل ئافرەتە كى بىمېنېت	۱۲۳
۱۷۴	حەرامكىرنا بىھەنەن خوش بۆ ئافرەتان	۱۲۴
۱۷۵	حەرامكىرنا چوونا دەستىن ئافرەتىن بىانى	۱۲۵
۱۷۶	كىز هەۋىن مەلائىكەت لەعنه تانلى دكەن ؟	۱۲۶
۱۷۷	خراپتىن جورى مروقان دەف خودى	۱۲۷
۱۷۸	دوعا ياجىماعى	۱۲۸
۱۷۹	شويشتنا دەستنقىزى بۆ جىماعا دووئى	۱۲۹

۱۸۰	که‌فاره‌تا جیماعا د زفروکا هه‌یقانه دا	۱۳۰
۱۸۱	جیماعه دجه‌ن دهست ئاقا ستیر دا حه‌رامه	۱۳۱
۱۸۲	دادپه‌روه‌ریبا زه‌لامی	۱۳۲
۱۸۳	چینابیت ئافره‌ت بچیته سه‌ر زیاره‌تان	۱۳۳
۱۸۴	دوو مه‌لایکه‌ت دهینه خوار	۱۳۴
۱۸۵	دلوقانی	۱۳۵
۱۸۶	خوینا بی نفیثی	۱۳۶
۱۸۸	مه‌هده‌را رۆزی	۱۳۷
۱۸۹	رۆزی پاریزگاریه	۱۳۸
۱۹۰	خیرا رۆزیگرتنا سوننه‌ت	۱۳۹
۱۹۱	حوکمی رۆزیگرتنا رۆژا ئه‌ینی	۱۴۰
۱۹۲	خیرا دانانا فتاری بۆ رۆزیگری	۱۴۱
۱۹۳	ئه‌گه‌ر رۆزیگری ژییرکر و تشتەک خوار	۱۴۲
۱۹۴	دەرگە‌ھی رۆزیگرال بە‌ھەشتى	۱۴۳
۱۹۷	ئه‌و مالا وئىنە تىقە‌بن مه‌لایکه‌ت ناچنى	۱۴۴
۱۹۸	لە‌عنە‌تال دیبابىن خۆ‌نە‌کەن	۱۴۵
۱۹۹	که‌فاره‌تا سويندخوارنى	۱۴۶
۲۰۰	ئاگر سى چاۋا ناسوژىت	۱۴۷
۲۰۱	کەنگى حه‌سیدى دروسته	۱۴۸
۲۰۲	باشتىن رۆژ رۆژا ئه‌ینى يه	۱۴۹
۲۰۴	خیرا خواندنا قورئانى	۱۵۰
۲۰۵	دى هىتە گوتىن بۆ خواندەقانى قورئانى	۱۵۱

۲۰۶	هشیارکرن ژ خودان کرنا سه‌یان	۱۰۲
۲۰۷	حه‌رامییا موزیقی	۱۰۳
۲۰۸	باوشک ژ شه‌یتانییه	۱۰۴
۲۰۹	خۆ پاراستن ژ ده‌ججالی	۱۰۵
۲۱۰	خیرا سلافلکرنی	۱۰۶
۲۱۲	رژگاربیون ژ شرکی	۱۰۷
۲۱۳	ئەف ئایه‌ته بەسی مروقق يە	۱۰۸
۲۱۴	چوونا ئەبو بە‌کری (ﷺ) بۆ بە‌ھە‌شتى	۱۰۹
۲۱۶	باوه‌رییا راست و دروست	۱۱۰
۲۱۷	باوه‌رییا دروست ب خودى	۱۱۱
۲۱۸	ئیسلام يا بیانی بوو	۱۱۲
۲۱۹	چاھه‌فیتن	۱۱۳
۲۲۰	ئەری مروقق موفلس کیزکە ؟	۱۱۴
۲۲۲	بەرپرسایه‌تى	۱۱۵
۲۲۳	دەھ تشت ژ فیترەتىنە	۱۱۶
۲۲۴	خۆشتفیتىن کەس بۆ خودى	۱۱۷
۲۲۵	مروققە کى قەنچ بە	۱۱۸
۲۲۶	مروققە کى چاک بە	۱۱۹
۲۲۷	ل هەمی جهان تەقوا خودى بکە	۱۷۰
۲۲۸	ئەو زاناي خۆ دسویت	۱۷۱
۲۲۹	مزگەفت بۆ ئەف چەندى نەھاتىنە ئاڭاکرن	۱۷۲
۲۳۰	خیرا نقیزىا سپىدى و نقیزىا عەیشا ب کوم	۱۷۳

۲۳۱	مهتهلا مردقن ساخ و ی مری	۱۷۴
۲۳۲	روناهییا بقہ مرین	۱۷۵
۲۳۳	خوارنا پارین خه لکی	۱۷۶
۲۳۴	ب گوتنا ڈی زکری ده رگه هین ئه سمانی فه دبن	۱۷۷
۲۳۶	خیرا گوتنا سه لواتان	۱۷۸
۲۳۷	شولین خو ب دروستاهی بکه ن	۱۷۹
۲۳۸	خیرا زکری نفستنی	۱۸۰
۲۴۰	چار په یف خودی یین هه لبڑارتین	۱۸۱
۲۴۲	خیرا گوتنا ڈی زکری پشتی نفیزی	۱۸۲
۲۴۴	خیرا گوتنا ڈی زکری ل سپیدی وئیقاران	۱۸۳
۲۴۶	چاندنا داروبارین بھه شتی	۱۸۴
۲۴۷	خو شتھیتین ئاخفتن ل ده خودی	۱۸۵
۲۴۸	دوو په یقین گران د ته رازیا خیرا دا	۱۸۶
۲۴۹	خیرا گوتنا سبحان اللہ العظیم و بحمدہ	۱۸۷
۲۵۰	خیرا خواندنا ئایہت کورسی	۱۸۸
۲۵۱	خیرا خواندنا قل هو اللہ اح د	۱۸۹
۲۵۲	خیرا گوتنا ڈی زکری ل ده می بانگددہت	۱۹۰
۲۵۳	شویشتنا دھستی	۱۹۱
۲۵۴	تمامہ تیبا با وہری	۱۹۲
۲۵۵	روینشتنا خودی ڈی تورہ دبیت	۱۹۳
۲۵۶	خودی بھری خو د دتھ دلی و کاران	۱۹۴
۲۵۷	باشیی چافہ کی کیم نه بینہ	۱۹۵

۲۵۸	رهوشتی خوارن و فه خوارنی (۱)	۱۹۶
۲۵۹	رهوشتی خوارن و فه خوارنی (۲)	۱۹۷
۲۶۰	دھمی پاریه ک دکھ فیت را که و بخوت	۱۹۸
۲۶۱	رهوشتی لبہ رکنا نہ عالی	۱۹۹
۲۶۲	ئه ورہتا خو ب دھستی راستی نہ کرہ	۲۰۰
۲۶۳	دوعایا جھی دھستئا فی	۲۰۱
۲۶۴	ب دوماهیک هات	۲۰۲

پیشہ کی

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ أَنفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضْلِلٌ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلُ فَلَا هَادِيٌ لَهُ، وَأَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

بهری هه رشته کی داخوازا لیبورینی دکھین بو هه رشاشییه کی چونکی ب تنی په رتووکا خودی یا بی شاشییه .

خوانده‌فانی هیژا ئەف پەرتووکە پىكھاتىيە ژ (۲۰۰ فەرمۇودىن پىيغەمبەرى ﷺ) د بوارىن گشتى دا دېپەرتووکى دا فەرمۇودىن گرنگ من يىن ژى ھەلبازارىن كو پىدەقىيە ل سەر مەرقۇ مۇسلمان بزانىيەت و ھەر جەھەكى پىدەقىيەت ب رونكىنەكى من رونكىنەكى كورت يال سەر داي لدويىف گوتىنىن زانايىن شروقەكەرەن فەرمۇودا ژ بۇ ھندى دا تىيگەھەشتىنە فەرمۇودى ب ساناهى بىت و ھەر جەھەكى پىيغەمبەرى ﷺ گوتىبىت ناچىتە بەھەشتى ئانكۈ دگەل كوما دەستىپىكى ناچىتە بەھەشتى و ھەر جەھەكى پىيغەمبەرى ﷺ گوتىيە دى ھەمى گونەھىن وي ھىينە غەفرانىن مەرەم پى گونەھىن بچويكىن ئەۋىن بەندەرى د راستا خودى تەعالا دا كرین ، وھەر گونەھەكە بەندەرى د راستا بەندەكى دىتەر دا كەرىپەت پىدەقىيە ئەو بەندە وي ئازا بکەت دا كو خودى تەعالا گونەھا وي بەفرىنت .

ل دوماهيکي ئەم سوپاسىيا خودى تەعالا دكەين ل سەرنىعىمەتا زانىنى و تىيگەھەشتىنى و ھېفييىما مە ئەوه ئەفي كارى بۆ خۆ حىساب بکەت و داخوازا سەركەفتىنى بۆ ھەمى كەسان دخوازىن .

فه رمودا (۱) : ئه ری ماف خودی ل سه ر به ندا چیه ؟

عن معاذ بن جبل (ﷺ) قال : كنت رِدْفَ النَّبِيِّ (ﷺ) على حِمَارٍ فقال : « يا معاذْ فَقُلْتُ : لَبَّيْكَ يا رَسُولَ اللَّهِ ، قَالَ : أَتَدْرِي مَا حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ ؟ قَالَ : قُلْتُ : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ ، قَالَ : إِنَّ حَقَّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ، فَهَلْ تَدْرِي مَا حَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ إِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ ؟ قَالَ : قُلْتُ : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ ، قَالَ : إِنَّ حَقَّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ إِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ أَلَا يُعَذِّبَهُمْ » (۱) .

موعاز کوری جه به لی (ﷺ) دبیزیت : ئه زل پشت پیغه مبه ری بوم (ﷺ) ل سه ر گوه دریزی قیجا گوت : « ئهی موعاز ، من گوت : به لی ئهی پیغه مبه ری خودی ، گوت : ئه ری تو دزانی ماف خودی ل سه ر به ندا چیه ؟ من گوت : خودی و پیغه مبه ری وی چیتر دزانن ، گوت : هندیکه ماف خودی ل سه ر به ندا ئه وه په رستنا وی بکه ن و چ هه فپش کا بخودی چینه که ن ، قیجا ئه ری پا تو دزانی ماف بنه ندا ل سه ر خودی چیه ئه گه ر ئه چه نده کر ؟ ، من گوت : خودی و پیغه مبه ری وی چیتر دزانن ، گوت : هندیکه ماف بنه دال سه ر خودی یه ئه وه ئه گه ر ئه چه ندا هه نی کر ئه وه کو وان سزا نه دهت » .

۱) التخريج : أخرجه البخاري (۲۸۵۶) ، ومسلم (۳۰) ، والترمذى (۲۶۴۳) ، وابن ماجه (۴۲۹۶) باختلاف يسir ، وأبو داود (۲۵۵۹) مختصرًا باختلاف يسir ، وأحمد (۲۲۰۵۸) واللّفظ له .

It was narrated on the authority of Muhad bin Jabal (may Allah be pleased with him) who said that: While I was riding behind the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him), he said, "O Muhad!" I replied: "Here I'm responding to your call, O Allah's Apostle!" He said, "Do you know what Allah's right upon His slaves is?" I said, "Allah and His Apostle know best." He said, "Allah's right upon His slaves is that they should worship Him alone and not associate anything with Him." And then he said, "Do you know what the right of the slaves upon Allah is if they do that?" I replied: "Allah and His Apostle know best". He said: "The right of slaves upon Allah is that He will not punish them" .

فه موودا (۲) : حه زریکرنا دیدارا خودی

عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «مَنْ أَحَبَ لِقَاءَ اللَّهِ، أَحَبَ اللَّهُ لِقَاءً هُ، وَمَنْ كَرِهَ لِقَاءَ اللَّهِ، كَرِهَ اللَّهُ لِقَاءً هُ» فَقُلْتُ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَكْرَاهِيَةُ الْمَوْتِ؟ فَكُلُّنَا نَكْرُهُ الْمَوْتَ، فَقَالَ: «لَيْسَ كَذَلِكَ، وَلَكِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا بُشِّرَ بِرَحْمَةِ اللَّهِ وَرِضْوَانِهِ وَجَنَّتِهِ، أَحَبَ لِقَاءَ اللَّهِ، فَأَحَبَ اللَّهُ لِقَاءً هُ، وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا بُشِّرَ بِعَذَابِ اللَّهِ وَسَخَطِهِ، كَرِهَ لِقَاءَ اللَّهِ، وَكَرِهَ اللَّهُ لِقَاءً هُ» (۲) .

عائیشاين دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : «ئه و مرقق حه زر دیدارا خودی بکه ت خودی ژی حه زر دیدارا وی دکه ت، و ئه و مرقق حه زر دیدارا خودی نه که ت خودی ژی حه زر دیدارا وی ناکه ت » ، من گوت : ئه پیغه مبه ری خودی ئه ری نه چیانا مرنی ؟ ئه م هه می حه زر مرنی ناکهین ، قیچا وی گوت : « نه و هسا یه ، بە لکو ئه گه رئیماندار هاته مزگینی دان ب دلو قانیا خودی و رازیبون و بە هه شتا وی (دسە که راتین مرنی دا) ئه و دی حه زر دیدارا خودی که ت قیچا خودی ژی دی حه زر دیدارا وی که ت، و ئه گه رکافر هاته مزگینی دان ب ئازار دانا خودی و توره بونا وی ، دی که ریین خودی فه بیت و دی که ریین خودی ژی ژ دیدارا وی دی که ریین وی فه بن » .

A'isha said that Allah's Messenger (peace and blessings of Allah be upon him) said, "He who loves to meet Allah, Allah loves to meet him, and he who dislikes to meet Allah and Allah also abhors to meet him. And then I ('A'isha) said: O Allah's Apostle, so far as the feeling of abhorrence against death is concerned, we all have this feeling. Thereupon he (the Prophet) said: It is not that (which you understand), but (this) that when a believer (at the time of death) is given the news of the mercy of Allah, His Pleasure, and of Paradise, he loves to meet Allah, and Allah also loves to meet him, and when an unbeliever is given the news of the torment at the Hand of Allah, and Hardship to be imposed by Him, he dislikes to meet Allah and Allah also abhors to meet him" .

عن أبي هريرة (رضي الله عنه) أن رسول الله (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قال : «كُلُّ أُمَّةٍ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَى» ، قالوا : يا رسول الله ، وَمَنْ يَأْبَى ؟ قال : «مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَنَّى» (٣).

ئەبو ھورەیرە (ﷺ) دىيىزىت : پىيغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت : « ھەمى كەس ژئومەتامن دى چىنە بەھەشتى ئىللا ئەو تى نەبىت ئەھۋى نەقىيت » ، ئەوان گوت : ئەى پىيغەمبەرى خودى و ما كى نەقىيت ؟ ، گوت : « ھەر كەسى گوھدارىيامن بىكەت دى چىتە بەھەشتى و ھەر كەسى بى ئەملىيامن بىكەت ئەھۋى نەقىيت ». .

Abu Hurairah (May Allah be pleased with him) reported that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, "Every one of my Ummah will enter Jannah except those who refuse". He was asked: "O! Allah's Apostle! who will refuse?" He (the Prophet) said, "Whoever obeys me will enter Jannah (the

٣) صحيح البخاري، (٧٢٨٠).

paradise), and whosoever disobeys me is the one who refuses to enter it” .

فه موودا (٤) : گرهنتیا بهه شتی

عَنْ عَبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ : « اصْمَنُوا لِي سِتَّاً أَصْمَنْ لَكُمُ الْجَنَّةَ: اصْدُقُوا إِذَا حَدَّثْتُمْ، وَأَوْفُوا إِذَا وَعَدْتُمْ، وَأَدْعُوا إِذَا اتَّمِنْتُمْ، وَاحْفَظُوا فُرُوجَكُمْ، وَغُصُّوا أَبْصَارَكُمْ، وَكُفُّوا أَيْدِيَكُمْ» (٤).

عوباده کوري سامتی دبیزیت : پیغه مبه ری خودی گوت : « هوین گرهنتیا شه ش تشتا بدهنه من ئهز دی گرهنتیا بهه شتی ددهه هه وه : د راستگوبن ئه گه رهه وه ئاخفت ، و سوزین خو بجه بینن ئه گه رهه وه سوزه ک دا ، و ئه مانه تی بپاریزین ئه گه ره هین هاتنه ئه مینکرن ، و عهوره تین خو بپاریزین ، و چافین خو ژ حه رامی بگرن ، و دهستیت خو ژ زورداری و سته مکاریا بپاریزین ».

Ubadah Ibn Al-Samit reported that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, “Guarantee for me six deeds and I will guarantee for you paradise: Be truthful when you speak, keep your promises when you make them, fulfill the trust

(٤) صحیح ابن حبان (٢٧١) (حدیث صحیح) .

when you are trusted, guard your chastity, lower your gaze, and keep your hands from harming others” .

فهروزدا (۵) : حهڙ کرنا خودی و پیغامبری

عَنْ أَنَسٍ (رضي الله عنه) ، أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ (صلوات الله عليه عليه) عَنِ السَّاعَةِ، فَقَالَ: مَتَى السَّاعَةُ؟ قَالَ: «وَمَاذَا أَعْدَدْتَ لَهَا». قَالَ: لَا شَيْءَ، إِلَّا أَنِّي أُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ (صلوات الله عليه عليه)، فَقَالَ: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحَبَبْتَ». قَالَ أَنَسٌ: فَمَا فَرِحْنَا بِشَيْءٍ، فَرَحَنَا بِقَوْلِ النَّبِيِّ (صلوات الله عليه عليه) : «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحَبَبْتَ» . قَالَ أَنَسٌ: «فَأَنَا أُحِبُّ النَّبِيَّ (صلوات الله عليه عليه) وَأَبَا بَكْرٍ، وَعُمَرَ، وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ مَعَهُمْ بِحُبِّي إِيَّاهُمْ، وَإِنْ لَمْ أَعْمَلْ بِمِثْلِ أَعْمَالِهِمْ» (۵).

ئنهس رضي الله عنه دېيزيت : زهلامهك هاته ده پیغامبری صلوات الله عليه عليه پسيارا هاتنا رۆژا قيامهتى كر و گوت : كەنگى دى بىته رۆژا قيامهتى ؟ پیغامبرى گوتى : « ئەرى ما تە چ بۆ رۆژا قيامهتى ئاماده كريي ؟ » وى گوتى : خۆ تىشتك ، بەلى پا ئەز حهڙ خودى و پیغامبرى وى دكەم صلوات الله عليه عليه ، قىيىجا پیغامبرى صلوات الله عليه عليه گوتى : « تو دى دگەل وى بى ئەھو ئە تو حهڙى دكەي » ، ئنهسى گوت : خۆ ئاخفتنە كا پیغامبرى صلوات الله عليه عليه كەيىفا مە پتريپى نەهاتىيە وەكى ئەقى ئاخفتنى قىيىجا ئەز حهڙ پیغامبرى دكەم صلوات الله عليه عليه و ئەبوبەكى و

عومنہ ری و من دفیت ئہز زبہر ئہ فی حہ زریکرنی دگہل وان بم و خو ئہ گہر ئہز نہ شیم
کریارین وہ کی کریارین وان ژی بکھم.

It was narrated from Anas (may Allah be pleased with him) that a man asked the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) about The Hour and said, “When the Hour will be established?” The Prophet replied, “What have you prepared for it? “The man said, “Nothing, except that I love Allah and His messenger.” The Prophet said, “You will be with those whom you love.” Anas said, “we became very glad when the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) say: “you will be with those whom you love.” And he (Anas) said that, “I love the Prophet, Aba Bakir, and Omer and I wish to be with them for my affectionate towards them though I didn’t do like them ”.

فهڙموودا (٦) : دادوهر سى جورن

عَنْ ابْنِ بُرْيَدَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : « الْقُضَاهُ ثَلَاثَةُ : وَاحِدٌ فِي الْجَنَّةِ، وَاثْنَانِ فِي النَّارِ، فَأَمَّا الَّذِي فِي الْجَنَّةِ فَرَجُلٌ عَرَفَ الْحَقَّ فَقَضَى بِهِ، وَرَجُلٌ عَرَفَ الْحَقَّ فَجَازَ فِي الْحُكْمِ، فَهُوَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ قَضَى لِلنَّاسِ عَلَى جَهْلٍ فَهُوَ فِي النَّارِ » (٦) .

کوري ڦوره ڀيدهي ڦ زارده ڦ باري خو گوت : پيغه مبهري گوت : « دادوهر سى جورن : نئيک دچيته بهه شتى ، دوو دچنه ئاگري ، فيجا ئه وئي دچيته بهه شتى ئه وه ڀي راستي دزانى و کاري کري ، وئه وئي دچنه ئاگري ئه وه ڀي راستي دزانى و زورداري دحوکمي دا کري ، وئه وئي حوكم گيران بو خه لکي کري ب نه زانين ئه و ڦي دئ چيته دئاگري دا ». .

It was narrated from Ibn Buraydah that his father said : “ The Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) say, ‘Judges are of three types, one of whom will go to Paradise and two to

٦) التخريج : أخرجه أبو داود (٣٥٧٣) واللّفظ له، والترمذى (١٣٢٢)، وابن ماجه (٢٣١٥)، والنّسائي في «السنن الكبرى» (٥٩٢٢).

Hell. The one who will go to Paradise is a man who knows what is right and gives judgment accordingly; but a man who knows what is right and acts tyrannically in his judgment will go to Hell; and a man who gives judgment for people when he is ignorant will go to Hell ”.

فه رمودا (۷) : گوتاریش نوممه تی

قالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « لَمَّا أُسْرِيَ بِي مَرْتُ بِرِجَالٍ تُقْرَضُ شِفَاهُهُمْ بِمَقَارِضَ مِنْ نَارٍ »
 قالَ: " فَقُلْتُ: مَنْ هَوْلَاءِ يَا جِبْرِيلُ؟ قَالَ: هَوْلَاءُ حُطَبَاءُ مِنْ أَمْتَكَ يَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبَرِّ وَيَنْسَوْنَ أَنفُسَهُمْ، وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا يَعْقِلُونَ « (۷) .

پیغه مبه ری خودی گوت : « ده می شه فا ئیسرائی چوویمه ئه سماوی ئه زدبه رهنده ک زه لامان را بوریم لیقین وان یین دهینه برين بهنده ک برينه رین ئاگری، فیجا من گوت: ئه قه چ مرؤفن ئه جبریل؟ وی گوت: ئه قه ئه گوتار بیش نوممه تاته نه ئه و به ری خه لکی دده نه باشی و نه فسین خوژیر دکه ن و ئه و قورئانی دخوین ما ئه و هز رین خو ناکه ن ». .

The Messenger of Allah said, “I saw some men on the night of my ascension, whose lips were being sheared by scissors of fire. I said:

(۷ التخريج : أخرجه أحمد (۱۳۴۲۱) واللطف له ، وابن أبي شيبة (۳۷۷۳۱) ، وأبو يعلى (۳۹۹۶))

O Gabriel, who are these people? Gabriel said: Preachers from your nation who command people to be righteous and they forget it themselves, yet they recited the Book. Will they not reason ?”

فہرموودا (۸) : دعوا قہبیل نابن

عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : « وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ أَوْ لَيُوْشِكَنَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عِقَابًا مِنْهُ ثُمَّ تَدْعُونَهُ فَلَا يُسْتَجَابُ لَكُمْ » (۸).

حوزه یفی کوری یه مانی دبیزیت : پیغہ مبہری ﷺ گوت : « ئه ز سویند دخوم ب وی ئه وی گیانی من ددهستی وی دا یان دی هوین فہرمانی ب چاکیی که ن و خرایی پا شفہ لیدہن یان هنده دی خودی سزا یہ کی ژ لای خو قه ب سه ره وہ دا ئینیت پاشی هوین دی دعوا یان ژی که ن فیجا دعوا یاين هه وہ قہبیل نابن » .

Hudhaifah bin Al-Yaman narrated that the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said, "By the One in Whose Hand is my soul! Either you command good and forbid evil, or Allah will

soon send upon you a punishment from Him, then you will call upon Him, but He will not respond to you" .

فهڙموودا (٩) : سزايهك ڙ دهڻ خودي

قالَ عَمْرُو : عَنْ هُشَيْمٍ، وَأَيْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ : « مَا مِنْ قَوْمٍ يَعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي، ثُمَّ يَقْدِرُونَ عَلَى أَنْ يُغَيِّرُوا، ثُمَّ لَا يُغَيِّرُوا، إِلَّا يُوَسِّلُ أَنْ يَعْمَمُهُمُ اللَّهُ مِنْهُ بِعِقَابٍ » (٩) .

عهڙمووي ڙ کيسٽي هوشهيمى گوت : من گوهه ل پيغه مبهري خودي بوو گوت : « نينه ڙ مللتهه کي گوننهه دناف وان دا بهينه کرن پاشي ئه و بشين بگوهرن و نه گوهرن ئيلال نيزيك دى خودي ڙ دهڻ خو سزايه کي گشتى ب سهروان دا ئينيته خوار ».

Amro narrated that Hushaym said that "I heard the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) say: "If acts of disobedience are done among any people and they do not change

(٩) التخريج : أخرجه أبو داود (٤٣٣٨)، والترمذى (٢١٦٨)، وابن ماجه (٤٠٠٥)، وأحمد (١).

them though they are able to do so, Allah will soon punish them all” .

فه رمودا (۱۰) : راکرنا ته نگافییا ل سه رئیمانداره کی

عَنْ أَيِّ هُرْبَرَةٍ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ نَفَسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبَ الدُّنْيَا ، نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَ مَنْ يَسْرَ عَلَى مُعْسِرٍ ، يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ ، وَ مَنْ سَرَّ مُسْلِمًا ، سَرَّهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ ، وَ اللَّهُ فِي عَوْنَى الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنَى أَخِيهِ وَ مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا ، سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ وَ مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَ يَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ ، إِلَّا نَزَّلْتُ عَلَيْهِمِ السَّكِينَةُ ، وَ غَشِّيَّتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَ حَفَّنَتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ ، وَمَنْ بَطَأَ بِهِ عَمَلُهُ ، لَمْ يُسْرِعْ بِهِ تَسْبِهُ » (۱۰) .

ئه بو هوره یره دېیزیت : پیغه مبه ری خودى (ﷺ) گوت : « هەر كەسە کى ته نگافییە کى ل سه رئیمانداره کى راکەت ژ ته نگافیین دونیاپى دى خودى ژى ته نگافییە کى ل سه روى راکەت ژ ته نگافیین رۆژا قیامەتى ، و هەر كەسە کى دەینى دەیندارى ب ساناهى بکەت

دی خودی کاروبارین وی ل دونیایی و ئاخرەت ب ساناهی كەت ، و ھەر كەسە کى مۇسلمانە کى ستارە بکەت دی خودی وى مىرۇقى ل دونیایی و ئاخرەت ستارە كەت ، و خودی ھند يى د ھارىكىرنا بەندە دا ھندى بەندە د ھارىكىرنا برايى خۆ دابىت ، و ھەر كەسە کى رىكە کى بگرىت دا زانىنە كا شەرعى تىدا بخوازىت دی خودى بۇ وى ژىھەر وى رىكى رىكە بەھەشتى ب ساناهى كەت ، و نىنە ھندەك زەلام كوم بىن ل مالەك ژمالىن خودى و قورئانا خودى بخوين و دنافبەرا خۆ دا نىشا ئىكودوو بەن ئىللا دی تەناھى ب سەر وان دا ھىتەخوار و دى دلوقانى ل سەر وان دارىزىت و دى مەلايىكەت دۆرماندۇرلىن وان گرن و دى خودى مەتحىن وان كەت ل دەف مەلايىكەتان ، و ھەر كەسە کى كارى وى يى چاڭ نەبىت كەس وكارىن وى چ مفای ناگەھىننى .

On the authority of Abu Hurayrah (may Allah be pleased with him) who said : The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever removes a worldly grief from a believer , Allah will remove from him one of the grieves of the Day of Resurrection. And whoever alleviates the need of a needy person , Allah will alleviate his needs in this world and the Hereafter. Whoever shields [or hides the misdeeds of] a Muslim, Allah will shield him in this world and the Hereafter. And Allah will aid His slave so long as he aids his brother. And whoever follows a path to seek knowledge therein , Allah will make easy for him a path to Paradise. No people gather together in one of the Houses

of Allah , reciting the Book of Allah and studying it among themselves , except that Skeenah (tranquility) descends upon them , and mercy envelops them , and the angels surround them, and Allah mentions them amongst those who are with Him . And whoever is slowed down by his actions, will not be hastened forward by his lineage ».

فهروموودا (۱۱) : ستاره کرنا برای خویی مسلمان

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : « مَنْ سَتَرَ عَوْرَةً أَخِيهِ الْمُسْلِمِ سَتَرَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ كَشَفَ عَوْرَةً أَخِيهِ الْمُسْلِمِ ، كَشَفَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ ، حَتَّىٰ يَفْضَحَهُ بِهَا فِي بَيْتِهِ » (۱۱) .

کوری عه باسی دیزیت : پیغه مبهري (ﷺ) گوت : « هر که سه کی کیماسییه کا برای خویی مسلمان ستاره بکهت ، خودی ژی دی کیماسییه کا وی ستاره کهت ل روژا قیامه تی ، و هر که سه کی کیماسییه کا برای خویی مسلمان ئاشکه را بکهت خودی ژی دی کیماسییه کا وی ئاشکه را کهت هه تکا وی دبهت دناف مala وی دا » .

11 رواه ابن ماجه (۲۵۴۶) .

* د فهرومووده کا دیتردا : پیغه مبهر (ﷺ) دیزیت : « نینه بهنده ک بهنده ک دیتر ستاره بکهت ل دونیا ی ئیلا دی خودی وی ستاره کهت ل روژا قیامه تی) ۱۱ .

It was reported on the authority of Ibn Abbas that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever conceals the faults of his Muslim brother , Allah will conceal his faults on the Day of Resurrection , Whoever exposes the fault of his Muslim brother, Allah will expose his faults, until He shames him , due to it , in his (own) house ».

فہرموودا (۱۲) : حہرامکرنا پست پستی

قال النبی ﷺ : « إِذَا كُنْتُمْ ثَلَاثَةً فَلَا يَتَنَاجِي اثْنَانِ دُونَ صَاحِبِهِمَا ، فَإِنَّ ذَلِكَ يُخْزِنُهُ » (۱۲) .

پیغمبر (ﷺ) گوت : « ئه گهر هوین سی کهس بوون بلا دوب تني نه ئاخفن و پست پستی نه کهنه بکهنه دیتر ، ژ بهر کو ئه چهندہ دی وی کهسی دلگران کهت » .

• (۱۲) رواہ مسلم (۲۱۸۴) .

* فہرموودہ کا دیتردا : پیغمبر (ﷺ) گوت : « ئه گهر هوین سی کهس بوون بلا دوب تني نه ئاخفن و پست پستی نه کهنه بکهنه دیتره تیکه لیبا خله لکی بکهنه چونکی ئه چو تشتہ دی وی دلگران کهت ॥ ۱ ॥ .

* زانا دیئر : ئه گهر بو تشتہ کی فھر بیت و بی نھیتی بیت دروستہ دوو پست پستی بکهنه بیت کهسی دیتر ، ودک ئه گهر میھقانه ک بیتھ مالا کهسے کی و ئه کهس دگھل ئیک ژ مالا خو پست پستی بکهنه ژیہر کو داخوارن ئامادہ بکهت یان تشتہ کی بو میھقانی بینیت ، و ئه گهر چار بن یان پتر ژ چارا بن دروستہ دوو باخفن بیت کهسی دیتر ، چونکی ئه ویں دمین کهس ژ وان هزار خراب ناکهت کو ئه فیں هننی بیتھسی وان دکهنه .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said :
 « When three of you are together, two of you must not converse privately ignoring the third till the number increases, lest the third should be grieved ».

فه رمودا (۱۳) : خه لکن ئاگری لکه سه کی کوم دبن

عَنْ أَسَاطِةِ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ: « يُجَاهُ بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ، فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُهُ فِي النَّارِ، فَيَدْوُرُ كَمَا يَدْوُرُ الْحِمَارُ بِرَحَاهُ، فَيَجْتَمِعُ أَهْلُ النَّارِ عَلَيْهِ فَيَقُولُونَ: أَيْ فُلَانُ مَا شَأْنُكَ؟ أَلَيْسَ كُنْتَ تَأْمِرُنَا بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَانَا عَنِ الْمُنْكَرِ؟ قَالَ: كُنْتُ آمْرُكُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَلَا آتَيْهِ، وَأَنْهَاكُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَآتَيْهِ ». (۱۳)

ئوسامه دبیزیت : من گوه ل پیغه مبه ری خودی بولو (ﷺ) گوت :
 « دی زه لامه کی ئین ل رۆژا قیامه تى ۋېجا دى ھېتە ھافىتن د ناڭا ئاگری دا دى ۋېچىكىن وى د ئاگری دا دەركەن و ئەو دى ل دۆر ۋېچىكىن خۆ زقىرت
 كا چەوا گوه درېز ل دۆر ھەۋساري خۆ دزقىرت، دى خەلکن ئاگری ل دۆر

وی کوم بن وبیزرنی : ئهی فلان که س ته خیره ؟ ئه ری ما ته بھری مه نه ددا باشیی و ته ئه م ژ خرابیی پاشقہ لیدداین ؟ ئه و دبیزیت : من بھری هه و د دا باشیی و من نه دکر، و من هوین پاشقہ لیددان ژ خرابیی و من دکر ». .

It is narrated on the authority of Usama who said : « I heard the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) say: 'A man will be brought on the Day of Resurrection and thrown in the (Hell) Fire, so that his intestines will come out, and he will go around like a donkey goes around a millstone. The people of (Hell) Fire will gather around him and say: O so-and-so! What is wrong with you? Didn't you use to order us to do good deeds and forbid us to do bad deeds? He will reply: Yes, I used to order you to do good deeds, but I did not do them myself, and I used to forbid you to do bad deeds, yet I used to do them myself ». .

فهروموودا (۱۴) : قهنجیبا دگه ل کچان

عَنْ غَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ : دَخَلَتِ امْرَأَةٌ مَعَهَا ابْنَتَانِ لَهَا تَسْأَلُ، فَلَمْ تَجِدْ عِنْدِي شَيْئًا غَيْرَ تَمْرَةٍ، فَأَعْطَيْتُهَا إِلَيْهَا، فَقَسَّمَتْهَا بَيْنَ ابْنَتَيْهَا، وَلَمْ تَأْكُلْ مِنْهَا، ثُمَّ قَامَتْ، فَخَرَجَتْ، فَدَخَلَ النَّبِيُّ ﷺ عَلَيْنَا، فَأَخْبَرْتُهُ فَقَالَ : «مَنِ ابْنُلَيَّ مِنْ هَذِهِ الْبَنَاتِ بِشَيْءٍ كُنَّ لَهُ سِرْتًا مِنَ النَّارِ» (۱۴).

عائیشا (خودی ژی رازی بیت) دبیزیت : ژنکه ک دگه ل دوو کچین خو هات وی خاستن دکروی چ تشت ل دهف من نه دیت ژبلى قه سپه کی فیجا من داین فیجا وی کره دوو پرت هه رپره ک بو کچه کی بو و وی نه خوار، پاشی رابو و چوو، فیجا پیغه مبهه ر ﷺ هاته دهف مه فیجا من سوحبهت بو وی کر، فیجا وی گوت: ئه و مرؤقی بھیتە تاقيکردن ب ۋان كچان (ئانکو قهنجی دگه ل وان بکەت) ئه و كچ دى بو وی بنه بەرۋانك ژ بو ئاگرى.

It is narrated on the authority of Aisha (may Allah be pleased with her) who said that: "A woman along with her two daughters came to me asking (for

14) أخرجه البخاري (١٤١٨)، ومسلم (٢٦٢٩).

some alms), but she found nothing with me except one date which I gave to her and she divided it between her two daughters, and did not eat anything herself, and then she got up and went away. Then the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) came in and I informed him about this story. He said, "Whoever is put to trial by these daughters and he/she treats them generously, then these daughters will act as a shield for him/her from Hell-Fire".

فهـ رـمـوـودـاـ (١٥) : سـالـيـنـ سـهـ رـدـاـبـرـنـيـ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « سَيِّئَاتٍ عَلَى النَّاسِ سَنَوَاتٌ خَدَّاعَاتٌ ، يُصَدِّقُ فِيهَا الْكَاذِبُ ، وَيُكَذِّبُ فِيهَا الصَّادِقُ ، وَيُؤْتَمِنُ فِيهَا الْخَائِنُ ، وَيُخْوِنُ فِيهَا الْأَمِينُ ، وَيَنْطِقُ فِيهَا الرُّؤْيَيْضَةُ » ، قِيلَ: وَمَا الرُّؤْيَيْضَةُ؟ قَالَ: « الرَّجُلُ التَّافِهُ فِي أَمْرِ الْعَامَّةِ » (١٥).

ئەبو ھورەيرە دېيىزىت : پـيـغـهـ مـبـهـ رـيـ خـودـىـ (ﷺ) گـوـتـ : « دـىـ هـنـدـهـ كـ سـالـيـنـ سـهـ رـدـاـبـرـنـيـ بـ سـهـرـ خـەـلـكـىـ دـاـ هـىـنـ : ئـهـ وـ مـرـقـقـ رـاـسـتـگـوـ دـىـ بـ دـرـهـوـنـ دـانـ وـ ئـهـ وـ مـرـقـقـ دـرـهـوـنـ دـىـ بـ رـاـسـتـگـوـ دـانـ ، وـ ئـهـ وـ مـرـقـقـ خـائـىـنـ دـىـ بـ مـرـقـقـهـ كـ چـاـكـ دـانـ ، وـ ئـهـ وـ مـرـقـقـ چـاـكـ دـىـ بـ مـرـقـقـهـ كـ خـائـىـنـ دـانـ ، وـ دـىـ مـرـقـقـىـنـ روـهـيـيـزـ دـ وـانـ سـالـانـداـ ئـاخـشـنـ » ، هـاـتـهـ گـوـتـنـ : ئـهـرـىـ مـرـقـقـىـنـ روـهـيـيـزـ كـىـنـهـ ؟ ، پـيـغـهـ مـبـهـ رـيـ گـوـتـ : « ئـهـ وـ مـرـقـقـ تـاـفـهـ ئـانـكـوـ يـىـ بـهـاـيـهـ كـوـبـ نـاـقـ خـەـلـكـىـ دـئـاـخـقـىـتـ » .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « There will come to the people years

of treachery, when the liar will be regarded as honest, and the honest man will be regarded as a liar; the traitor will be regarded as faithful, and the faithful man will be regarded as a traitor; and the Ruwaibidah will decide matters.' It was said: 'Who are the Ruwaibidah?' He said: 'Vile and base men who control the affairs of the people ».

فهڙموودا (١٦) : سنوريٽ خودي بپاريزه

عن ابن عباس (ﷺ) قال : كنتُ خلفَ رسولِ اللهِ (ﷺ) يوماً قال : « يا غلامُ ، إني أعلمُكَ كلاماً : احفَظِ اللهَ يحفَظُكَ ، احفَظِ اللهَ تجْدِه تُجاهَكَ ، إذا سأَلْتَ فاسْأَلِ اللهَ ، وإذا اسْتَعْنَتَ فاستِعْنْ باللهِ ، واعْلَمْ أَنَّ الْأَمَّةَ لَوْ اجْتَمَعْتُ عَلَى أَنْ ينْفِعُوكَ بِشَيْءٍ ، لَمْ ينْفِعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَ اللَّهُ لَكَ ، وَإِنْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يُضْرِبُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يُضْرِبُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكَ ، رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ وَجَفَّتِ الصُّحْفَ » (١٦).

کوري عهباسی (ﷺ) بيڻيٽ : درڙڙه کي دا ئه زل پشت پيغهڻمههري خودي (ﷺ) بوم گوت : « ئه گهنجو ، ئه ز ده هنده ک په یقا نيشاته ده (ئه و ڙي ئه ڦه بون) : سنوريٽ خودي بپاريزه ده خودي ته ڙي پاريزيت ، سنوريٽ خودي بپاريزه ده خودي بيته پشته ڦان بو ته ، ئه گهه ر ته داخوازيه ک هه بيت ڙ خودي بخوازه ، وئه گهه ر ته هاريکاريه ک ده ڦيت دعا ڙ خودي بکه خودي ببيته هاريکاري ته ، و بزانه ئه گهه ر ئومه ت

هه مى كومبۇون دا تىشىتە كى مفای بگەھىننە تە نەشىن چ مفای بگەھىننە تە ئىللا ئە و
تىشىت نەبىت ئەھە خودى بۆتە نەقىسى ، و ئەگەر كومبۇون دا زىانى بگەھىننە تە نەشىن
چ زىانى بگەھىننە تە ئىللا ئە و تىشىت نەبىت ئەھە خودى بۆ تە نەقىسى ، قەدەر ھاتىنە
نەقىسىن وناھىيە گوھرىن «.

Ibn Abbas reported: I was riding with the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) and he said: "Young man, I will teach you some words. Be mindful of Allah and he will protect you. Be mindful of Allah and you will find him before you. If you ask, ask from Allah. If you seek help, seek help from Allah. Know that if the nations gathered together to benefit you, they will not benefit you unless Allah has decreed it for you. And if the nations gathered together to harm you, they will not harm you unless Allah has decreed it for you. The pens have been lifted and the pages have dried" .

فهروموودا (١٧) : ئەرى غەيىبەت چىيە ؟

عَنْ أَيِّ هُرْيَّةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ: «أَتَدْرُونَ مَا الْغِيْبَةُ؟» قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: «ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرُهُ» قِيلَ أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: «إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدِ اغْتَبْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهَتَهُ» (١٧).

١٧) رواه مسلم (٢٥٨٩)

- * د فهرومووده کا دىتردا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيزيت : « ل دەمى ئەز هاتىمە بلند كرن بو عەسمانى [لىشە فا ئىسراىي و مىعراجى] ئەز ب رەخ هندەك مەرقا را جووم وان نىنوكىن سفرى ھەبۇون وان ناۋچاۋو سىنگىن خۇپى دىتىقلاندىن [وەكى ۋەچىرىنى]، من گوت: ئەفە كىينە ئە جىرىل؟، وى گوت: نەفە نەون يىن گوشىتىن خەلکى دخۇن و بەحسى نامىسا وان دىكەن . »
- * د فهرومووده کا دىتردا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيزيت : « ئەو مەرقۇچى بەرگرى يىن ژ نامىسا بىراپى خۇ (يىن موسىلمان) بىكەت [ل دەمى غەيىبەتا وى دەھىتىه كرن] خودى دى ئاڭرى ژ ناۋچاۋىن وى دەتە پاش ل روۋا قىامەتىن . »

- * د فهرومووده کا دىتردا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيزيت : « ناچىتە بەھەشتى ئەو كەسى گوتتىن خەلکى د ئىننىت و دېبەت . »
- * زانا دىيزىن : دىغان حالەتىن دا غەيىبەت يادروستە ، ئەگەر بۇ پىنگىنلارنىن ھەۋىتىنى بىت دروستە عەبىيەن كوركى يان كەچك ناشكرا بىكەت ، ئەگەر كەسە كى گونە ھەكارىپىت دروستە مەرۇف بچىت يىزىنە كەسە كى دىتە دا كۆف كەسە كى ھەشىيارىكەت ژ كرنا فان گونەها بۇ نەمۇنە كەسە كى [وى / وى] يىن نىزىك دا كۆ ئەو نە ھەنلىت وى كارى بىكەت ، ئەگەر كەسە كى زوردارى ل كەسە كى دىتە كەسە بچىتە ل دەف كەسە كى دىتە كەسە كى دەھىتە و بەحسى كەسە كى بىكەت دا كۆ حەق وى بەر زەنە بىت ، و ئەگەر كەسە كى خراب بىت وى فىلباز بىت دروستە مەرۇف غەيىبەتا وى بىكەت ل ئەلخەلەكى دا كۆ خەلک ھەشىيارى كەسى بىن ، و ئەگەر كەسە كى بەر زىياسە ب كىيماسىيە كى وەك يى شەلەلە بىت يان يى قەلەلە بىت يادروستە ئەلخەلەكى كىيماسىي يىزى دا كۆ يى بىننە ئىياسىن بەلنى نە ژېھەر كىيمىكىنە وى كەسى بىت . »

ئه بو هوره یره دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه ری هوین دزانن غه یبهت چیه ؟ » وان گوت : خودی و پیغه مبه ری وی باشتر دزانن ، پیغه مبه ری گوت : « ئه وه تو به حسی براین خو بکه ری سه باره ت وی تشتی ئه وی وی نه قیت تو به حس بکه ری » ، هاته گوت ن بپیغه مبه ری : ئه ری پا ئه گه ر براي من ي و هسا بیت [ئانکو ئه و تشتی ئه ز به حس دکه م لنک وی هه بیت] ؟ پیغه مبه ری گوت : « ئه گه ر براي و هسا بیت وه کی تو دبیزی ئه قه ته غه یبهتا وی کر ، و ئه گه ر براي و هسا نه بیت ئه قه ته بیبهختی ل وی کر » .

On the authority of Abu Hurayrah (may Allah be pleased with him) who said : « The messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : Do you know what is backbiting ? » The Companions said : Allah and His Messenger know best . Thereupon he said : « Backbiting is talking about your Muslim brother in a manner which he does not like ». It was said to him : What if my Muslim brother is as I say , He said , « If he is actually as you say, then that is backbiting; but if that is not him, that is slandering ».

فهروودا (۱۸) : زيانا ئەزمانى

قالَ النَّبِيُّ ﷺ : « إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ رِضْوَانِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَرْفَعُهُ اللَّهُ بِهَا ذَرَجَاتٍ ، وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَخْطِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَهْوِي بِهَا فِي جَهَنَّمَ » (۱۸) .

پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « هندىكە بەندەيە دى ئاخىقتنەكى بىزىت د رازىبىونا خودى تەعالا دايە هزرا خۆ د وى ئاخىقتنى دا ناكەت دى خودى تەعالا پلهىين وى پى بلندكەت ل بەھەشتى ، هندىكە بەندەيە دى ئاخىقتنەكى بىزىت نه د رازىبىونا خودى تەعالا دايە هزرا خۆ د وى ئاخىقتنى دا ناكەت دى خودى تەعالا وى ب وى پەيىھەنەت د جەھنەمىن دا » .

* رواه البخاري (6478) .

* ئانکو ئەمە مەرسى ج بھاى نادەتە وى ئاخىقتنى و ب چەفە ناوهەرگىرىت بەل ل دەھ خودى گەلە كاپ بھاىيە .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « A slave (of Allah) may utter a word which pleases Allah without giving it much importance, and because of that Allah will raise him to degrees (of reward) ; a slave (of Allah) may utter a word (carelessly) which displeases Allah without thinking of its gravity and because of that he will be thrown into the Hell-Fire ».

فهروموودا (۱۹) : هشيارى ڦان کارا به

قالَ النَّبِيُّ (ﷺ) : « لَا تَقَاطِعُوا ، وَلَا تَدَابِرُوا ، وَلَا تَبَاغِضُوا ، وَلَا تَحَاسَدُوا وَكُوْنُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا ، وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ » (۱۹) .

پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « په یونديي دنابه را خودا نه بڻ ، و پشتا خو نه دهنه ئيکودوو ، و که ريوکينو نه ڦيانا ئيکودوو نه راکهن ، و حه سيديي ب ئيکودوو نه بهن ، ببنه بهندىن خودي ب برايني ، حه لال نينه بوموسلمانه کي پشتا خو بدته براي خو ڙسي رٽڙا زينده تر ».

رواه الترمذی (۱۹۳۵) .

* ڙانا دېئن : دروسته که ريوکين و نه ڦيانا وان که سان راکه ه و پشتا خو بدته ه وان و په یونديي خو ڏگه ل وان بيري ئه وين دڙا تييا خودي و پيغه مبهري دکهن .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Do not cut off one another, nor desert one another, nor hate one another, nor envy one another. And become as fellow brother and worshippers of Allah. It is not lawful for the Muslim to shun his brother for more than three (days) ».

فهروودا (۲۰) : کاروکریار ناهینه قه بیل کرن

قال النبی (ﷺ) : « إِنَّ أَعْمَالَ بَنِي آدَمَ تُعَرَّضُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَشِيَّةَ كُلِّ خَمِيسٍ لَّيْلَةَ الْجُمُعَةِ، فَلَا يَقْبَلُ عَمَلٌ قَاطِعٌ رَّحِيمٌ » (۲۰) .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « هندیکه کاروکریارین کوری ئاده می نه دهینه فه گوهاستن بؤ خودی ته عالا هه می پینج شە مبا شە ئەینی ، کاروکریارین وى كەسی ناهینه قه بیل کرن ئەوی پە یوهندیبا خۆ دگەل مروقین خۆ بپیت ». .

(۲۰) رواه احمد (۴۸۴/۲) .

* زانا دېئن : ئەف فهرووده بە حسسى وى كەسی يە ئەوی پە یوهندیبا خۆ دگەل كە سە كى دىتى بېرىت ژىه رئە گەرە كى دۇنیا يى، بەلىن دروستە مروق پە یوهندیبا خۆ دگەل كە سە كى دىتى بېرىت ئە گەر ژىه رئە گەرە كى دېنى بىت يان ئە گەر ئە و مروق بى خراب بىت .

* ئە بۇ ھورەيرە دېئىت : پیغه مبه ری (ﷺ) ل روزىن دووشە مبى و پینج شە مبى روزى دىرىتن فېجا بۇ وى ھاتە گوتىن : ئە يى پینجە مبه رى خودى تو گەلەك لەن ھەر دوو روزا روزىيىدا دىگرى، فېجا وى گوت : ل روزىن دووشە مبى و پینج شە مبى خودى گوننەھىن ھە مى موسىلما نا داغە فەرىنەت بىتى گوننەھىن مروقىن ژىك سلبووى نە بن خودى دېئىتە مەلايىكە تا : هىن گوننەھىن ئان ھەر دوو مروق ژىنە بەن (كىرو بکەن) ھە تا ئە و ژ نىكودوو ناش دىن .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said :
 « The actions of the children of Adam are presented before Allah Almighty on Thursday evening , the night before Jumu'a . He does not accept the actions of someone who has severed ties of kinship » .

فهروودا (۲۱) : ئەگەر ئىزىدەبۇنا رزق

عَنْ أَنْسِ بْنِ مَالِكٍ (ﷺ) ، قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ : « مَنْ سَرَّهُ اللَّهُ أَنْ يُبَسِّطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ ، أَوْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثْرِهِ ، فَلْيُصِلْ رَحْمَةً » (۲۱) .

(۲۱) رواه البخاري (۲۰۶۷) .

* پەيوەندىيىما مەرۋاھىيىنى : كىرنا چاكىي يە ل گەل كەسوكارىن خۆ ، ئەوين ب رىكا دەيىبابان دگەھنە مە ، بگەرە ژپشته ئانىكىرنا وان ماددى و مورالى ، سەرەدانكىرن ، پرسىياركىرنا حالى وان ، سلاڭكىرن ، خزمه تكىرن ، ئەفە ھەمى بى منەتكىرن و خومەزتكىرن ، و باشتىرىن پەيوەندىيىما مەرۋاھىيىنى ئەو يادگەل دەيىبابا دەھىتە كىرن .

* د فهروودە كا دىتردا : پىغەمبەر (ﷺ) دىيىزىت : « ئەو كەسى پەيوەندىيىما مەرۋاھىيىنى بىرىت ناچىنە بەھەشى () .

* د فهروودە كا دىتردا : پىغەمبەر (ﷺ) دىيىزىت : « ھەر كەسە كى باوھرى ب خودى و ب رۆزى قىامەتى ھەبىت بلا پەيوەندىيى دگەل مەرۋقىن خۆ بکەت () .

* د فهروودە كا دىتردا : پىغەمبەر (ﷺ) دىيىزىت : (رزق لدویف بەندى دەھىت كا چەوا ئەجەل لدویف وى دەھىت)

ئنه سى كورى مالكى (ﷺ) دىيزيت : من گوه ل پيغه مبهري خودى بولو (ﷺ) گوت : « هەر كەسە كى بقىت رزق وى بەرفەھ بىت [زىدە بىت] يان بەرە كەت بکەفيتە دەيانا وى دا بلا پەيوەندىيى مەرقۇايىنى موكوم بکەت [ئانكۇ بەيىز بکەت] ». «

Anas bin Malik reported that I heard Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « Whoever desires an expansion in his sustenance and age, should keep good relations with his Kith and kin ».

فهروودا (۲۲) : چەكى ل براين خورانە كە

عن ابن سيرين ، سمعت أبا هريرة، يقول: قال أبوالقاسم (ﷺ) : « مَنْ أَشَارَ إِلَى أَخِيهِ بِحَدِيدَةٍ ، فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَلْعَنُهُ ، حَتَّىٰ يَدْعَهُ وَإِنْ كَانَ أَخَاهُ لَأَبِيهِ وَأَمْمِهِ ». (۲۲) .

.) ۲۶۱۶ (رواه مسلم .

* له عنهت : دوييرئيختن ژ دلوفانىي خودى تەعالا يە .

* د فهروودە كا دىتردا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيزيت : « هەر كەسە كە چەكى بۆ دژاتىامە بكارىيىنت ئە و نە ژمە يە) .) .

* د فهروودە كا دىتردا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيزيت : « ئە گەر ئىك ژ هە وە ب شەر چوو دگەل براين خۆ بلا خۇزلىدانا سەرچاھىن وى بدهتە پاش) .) .

* زانا دىيزن : ج چەك بىت يان تىر بىت يان كىرك بىت يان هەر تىشە كى دىتر بىت بەرى وى بدهتە براين خۆ ب نەھەقى دا كو ب ترسينىت ج ب يارى ۋە بکەت يان ب رىدى ئانكۇ ب مىرىدى ۋە بکەت حۆكمى وى دكەفيتە بن ۋە فهروودىدا .

کوری سیرینی دبیثیت : من گوہ ل ئهبو ہورہیرہی بوو دگوت : بابی قاسمی (ﷺ)
 دبیثیت : « ئه و مرؤفیت بھری ئاسنہ کی بدھتہ برای خو دی مہلایکہت لہ عنہ تا ل وی
 مرؤفیت کہن هہتا ئه و بھری وی ئاسنی ڑی بدھتہ پاش ، خو ئه گھر ئه و مرؤف برای وی
 یں دھیک و بابی ڑی بیت ». .

On the authority of Ibn Sirin who said : « I heard Abu Hurayrah say, Abu al-Qasim (blessings and peace of Allah be upon him), said: 'He who points at his Muslim brother with a weapon is cursed by the angels even if the other person should be his real brother ». .

فہرموودا (۲۳) : حه لال نینہ موسلمانہ کی بترسینی

عَنْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى قَالَ : حَدَّثَنَا أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ (ﷺ) أَنَّهُمْ كَانُوا يَسِيرُونَ مَعَ النَّبِيِّ (ﷺ) فَنَامَ رَجُلٌ مِّنْهُمْ ، فَأَنْطَلَقَ بَعْضُهُمْ إِلَى حَبْلٍ مَعْهُ فَأَخَذَهُ ، فَفَزَعَ ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : (لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُرْوَعَ مُسْلِمًا) (۲۳).

عبدالرحمانی کوری بابی لهیلای دبیثیت : هه ٹالین پیغہ مبہری (ﷺ) بوو مه گوت :
 ئه و دگھل پیغہ مبہری (ﷺ) چوو بوونه جھہ کی فیجا زہلامہ ک ژوان یں نفستی بوو

(۲۳) رواہ أبو داود (۵۰۰۴) .

* د فہرموودہ کا دیتدا : پیغہ مبہر (ﷺ) دبیثیت : (موسلمانہ کی نہ ترسینہ هندی ترساندنا موسلمانیبیہ زورداریبیہ کا مہزنه) .

هندهک ژ وان چوون وهريسى وى زهلامى بر قىجا ئه و زهلام ترسىيا ، قىجا پيغه مبهه رى خودى (ﷺ) گوت : « حهلال نينه بومسلمانى موسىلمانه كى دىتى بترسىنىت ».

On the authority of Abdu Rahman ibn Abu layla who said : » The companions of the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) told us that they were traveling with the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) . A man of them slept, and one of them went to the rope which he had with him. He took it, by which he was frightened . The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : It is unlawful for a Muslim that he frightens a Muslim ».

فهروموودا (۲۴) : سالوخه تىن دوورىيان

قال النبي (ﷺ) : « أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا حَالِصًا ، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ حَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ حَصْلَةٌ مِنْ النَّفَاقِ حَتَّى يَدْعَهَا : إِذَا اتَّمِنَ حَانَ ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ ، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ » (۲۴) .

(۲۴) رواه البخاري (۳۴) و مسلم (۵۸) .

* د فهرومووده كا دىتىدا : پيغه مبهه (ﷺ) دېيىت : « دوو سالوخه تىن دوورى كوم نابن ، ئه و ژى : ماقىلى و تىيگە هشتىنا شەرىيعەتى يە () .

* د فهرومووده كا دىتىدا : پيغه مبهه (ﷺ) دېيىت : « ئەزىز ھەمى تشتا پىتىرى دىرسىم لىسر ئومىمەتا خۇزى مەرۆقىن دوورىنىن ، ئەوين ئەزمان زان (ب حىيجه تىن موكوم ئايى بەرزە دىكەن ب لايى گومان و شوبوھاتان) () .

* د فهرومووده كا دىتىدا : پيغه مبهه (ﷺ) دېيىت : « شەرمىنى و كىيم ئاخفىتن ژ سىفەتىن باوهەيىنە و ئاخفەتىن كىرىت و پىيىزى ژ سىفەتىن دوپىياتىنە (نىفاق) () .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « چار تشن ، هه رکه سه کی ئه ف چار تشه ده ف هه بن ئه و دووریه کی دروسته ، و هه رکه سه کی ئیک ژ قان هه ر چار تشتا لدھ ف هه بیت بھ شه ک ژ دووریاتی بی لدھ ف هه دی هه تا وی تشتی بھیلیت ئه و ژی : ئه گھ رکه سه کی ئه مانه ته ک دا فی دی خیانه تی ل وی کھسی که ت ، و ئه گھ ر ئاخفت دی دره وی که ت ، و ئه گھ ر سوزه ک دا کھ سه کی کو بی دھ ستپاکه دی غه دری لی که ت ، و ئه گھ ر گھ نگه شه کر دی بی بھ ختیبا که ت ».

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever has the following four (characteristics) will be a pure hypocrite and whoever has one of the following four characteristics will have one characteristic of hypocrisy unless and until he gives it up :

1. Whenever he is entrusted, he betrays.
2. Whenever he speaks, he tells a lie.
3. Whenever he makes a covenant , he proves treacherous.

* د فهروسد کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : « مه ته لا ئیمانداری وھ کی مه ته لا تایی تھ ری گیاییه ژ شینکاتیی ، پیلہ کا هه وای وی خار دکھت و پیلہ ک وی راست دکھت ، و مه ته لا دووری وھ کی مه ته لا ئه رزی یه (داره که تایین وی د رهق وھ کی کاژی) ، ئه و دمینیت هه تا ئیک جار ژ رهھ و ریشالا فه دھیتھ دھرئیخستن (مرنا وی دی ب ئازاره کا دژوار بیت)) .

* د فهروسد کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : « هه رکه سه کی د دووری بیت ، ل رؤژا قیامه تی دی دوو ئه زمان ژ ناگری هه بن)) .

4. Whenever he quarrels, he behaves in a very imprudent, evil and insulting manner ».

فهڙموودا (۲۵) : گرانترین نٿيڙل سهڙ دووڙييان

قال النبى (ﷺ) : « لِيْسَ صَلَادُهُ أَثْقَلَ عَلَى الْمُتَافِقِينَ مِنَ الْفَجْرِ وَالْعِشَاءِ ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهِمَا لَأَتْوَهُمَا وَلَوْ حَبُّوا .. » (۲۵) .

(۲۵) رواه البخاري (۶۵۷) .

* زانا ديلهن : مرؤفيين دووڙي نهشين بهردوهامي بدهنه سهڙكنا فان ههڙدوو نٿيڙان، وئه و مرؤفيين بهردوهامي بدهنه سهڙكنا فان ههڙدوو نٿيڙان دئ دل وان رڙگارييت ڙ دووڙيائي .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « چ نقیز گرانتر نین سه رل دووریان ژ نقیز سپیدی و نقیز عه یشا پیقه تر ، و ئه گهر وان زانیبا کا خیرا ۋان ھەر دوو نقیز چەندە دا بۆ کرنا وان نقیز ھین خۆ ئه گهرل سه رل چەنگا با ... ».

The Prophet (blessing and peace of Allah be upon him) said : « No prayer is heavier upon the hypocrites than the 'Fajr' (dawn) and the 'Isha' (evening) prayers and if they knew what is in them (in reward), they would have attended them, even if (it was) crawling ».

فه رمودا (۲۶) : ئە و گونه ھین مرؤفی د ھیلاڭ دبەن

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوْبَقَاتِ » قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَمَا هُنَّ ؟ قَالَ : « الْتَّرْكُ بِاللَّهِ ، وَالسُّخْرُ ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتَمِ وَأَكْلُ الرِّبَا ، وَالنَّوْلِي يَوْمَ الزَّحْفِ ، وَقَدْفُ الْمُحْصِنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ » (۲۶) .

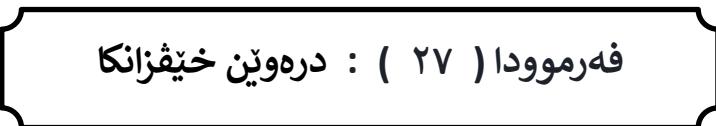

* د فه رموده کا ديتدا : پیغه مبه ر (ﷺ) دېيزيت : « ئە و مرؤفی ل مزگەفتى بىت و بانگ بېتىه دان پاشى ژ مزگەفتى بىدەر كەفىت نه ژىهر كاركە كى پىدې و وى نەفىت بىزقىتىه مزگەفتى ئەفە وى كاره كى مرؤفىن دوورى كر)) .

* د فه رموده کا ديتدا : پیغه مبه ر (ﷺ) دېيزيت : « ئە و مرؤفی سى خودبا بېتلىكت (لدويف ئىك) بى عوزر [ئانكى ج ھىجەتىن شەرعى نەبن] ئە و وەكى دورى لى دەتىت (ئانكى دلى وى دەتىتە ختمىرن، ب خىتمان يفاقى)) .

(۲۶) رواه البخاري (۲۶۱۵) ، ومسلم (۱۴۵)

ئەبو ھورەیرە دېیزىت : پیغه‌مبه‌ری خودى (ﷺ) گوت : « ھوين خۆز وان ھەر حەفت گونەھان بىپارىز ئەوين مروقى دەھىلەك دېنن » ، ھاتە گوتن : ئەپیغه‌مبه‌ری خودى ما ئەو كىرەك ؟ گوت : « ئەو شرکا بخودى و سىرىبەندى و كوشتنا نەفسى يە ئەوا خودى حەرامكىرى ئەگەر بىھق نەبىت ، و خارنا پارىز مروقى ئىتىم و خارنا رىبايى ، و رەقىن ژ جىھادى ز ترسادا ، و بىبەختىكىن ب دويش ژنگىن موسىلمانىن بى گونەھ ۋە ب تومەتا دەھەمن پىسىيى ».

It is reported on the authority of Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Avoid the seven noxious things. It was said (by the hearers): What are they, Messenger of Allah? He (the Prophet) replied: Associating anything with Allah, magic, killing of one whom Allah has declared inviolate without a just cause, consuming the property of an orphan, and consuming of usury, turning back when the army advances, and slandering chaste women who are believers, but unwary ».

فه‌رمودا (۲۷) : درەوىن خېقزانكا

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : سَأَلَ أَنَّاسٌ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) عَنِ الْكَهَانِ ، فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « لَيْسُوا بِشَيْءٍ » قَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَإِنَّهُمْ يُحَدِّثُونَ أَحْيَانًا بِالشَّيْءِ يَكُونُ

حَقًا ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « تِلْكَ الْكَلِمَةُ مِنَ الْحَقِّ، يَخْطُفُهَا الْجِنُّ، فَيَقُولُهَا فِي أَذْنِ وَلِيِّهِ فَيَخْلُطُونَ فِيهَا أَكْثَرَ مِنْ مِائَةَ كَذْبَةٍ ». (٢٧)

عائشہ دیزیت : خەلکی پسیارا خیقزانکا ژ پیغه مبه ری خودی کر (ﷺ) ؟ ، پیغه مبه ری گوت : « چ راستی ل نك وان نینه » ئانکو دره وین ، وان گوت : ئەی پیغه مبه ری خودی (ﷺ) ھنده ک جارا ئە و دئاخفن ئاخقىتىدا وان يا راستە ؟ ۋىجا پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئە و ئاخقىتىدا حەقىي يە ئە جىنە د دىز [دەمى گوھ لدەنگى مەلايکەتا دىن لدەمى دگەل ئىكودوو دئاخفن] ۋىجا ئە و ئە جىنە وى پەيىنى بۇ خیقزانکا دیزىن ۋىجا ئە و خیقزانک پىر ژ سەد درەوا دكەنە دگەل وى ئاخقىتى ». .

A'isha (May Allah be pleased with her) said that people asked Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) about the kahins (witches) . Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said to them: « They know nothing

٢٧) رواه البخاري (٦٢١٣) .

* خیقزانک : ئە و مەرۆفەن ئە وین ژ درەو دبىزىنە خەلکى ئەم غەيى [ئانکو تىشى نەپەنى] دىزىن کا دى چ رىدەت د پاشە روزا و دا ، ئە ف مەرۆفەن درەوين گەلەك جوين ، ھنده ک ب رىكى خواندى بىر جا دئاخفن ، وھنده ک ب رىكى هە سارا دئاخفن ، وھنده ک ب رىكى خواندى فنجانکان يان كە فادھستان ، وھنده ک بناقى مەلاتىي دئاخفن ... هتد .

(i. e. that what they tell are mere superstitions) ». They said : Allah's Messenger, they at times narrate to us things which we find true . Thereupon Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « That is a word pertaining to truth which a jinn (invisible being of fire) snatches away and then cackles into the ear of his follower as the hen does. And then they mix in it more than one hundred lies ».

فہرموودا (۲۸) : گونہ ہا چوونا دھف خیفزانکا

عَنْ صَفِيَّةَ، عَنْ بَعْضِ أَرْوَاجِ النَّبِيِّ (ﷺ) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ : « مَنْ أَتَى عَرَافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تَقْبِلْ لَهُ صَلَاةُ أَرْبِيعَيْنَ لِيَلَةً ». (٢٨)

سافييا ژ زارده ھنده ک ژنكىن پيغه مبهري (ﷺ) دىيئزىت : پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « ھەر كەسە كى بچىتە نك خىقىزانكە كى دا پسيارا تىشە كى ژى بکەت چل رۇزا نقىزىن وى قەبىل نابن ». (٢٩)

Safiyya reported from some of the wives of the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) having said : « He who visits a fortune-teller ('Arraf) and asks him about anything, his prayers extending to forty nights will not be accepted ». (٢٩)

فهروودا (٢٩) : گونه‌ها چوونا دەف خىقىزانكا و ھلا ويستنا چاڭقا

(٢٨) رواه مسلم (٢٢٣٠)

* زانى دىيئزىن : رامانا وى ئەو نىنە كو ئەف كەسە چل رۇزا نقىزىن كەت ، چىنابىت نقىزىن خۇ بىھلىت ، بەلكو دى چل رۇزا نقىزىن كەت چ خىر بۇ ناھىينە نقىسىن .

* ئانكىو دەمى پرسىارا تىشە كى ژى بکەت يان تىشىن وى بخوينىت وباوهرييا خۇب ئاخفتىنَا وى نە ئىنىت چل رۇزا نقىزىن كەت چ خىر بۇ ناھىينە نقىسىن ، وئەگەر باوهرييا خۇب ئاخفتىنَا وى ئىنا دى كافرىت .

قال النبي (ﷺ) : « من أتى كاهناً ، أو عرافاً ، فصدقه فيما يقول ، فقد كفر بما أنزل على محمد » (٢٩) .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « هر که سه کی بچیته ده ف کاهنه کی یان خیفزانکه کی و باوه ریا خوب ئاخفتنا وی بینیت ب راستی ئه و کافر بوب وی ئه وا بؤ موحه مه دی هاتیه هنارت » .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever goes to a fortune-teller and believes what he says, he has disbelieved in that which was revealed to Muhammad » .

فهرمودا (٣٠) : گونه ها پیکه نیکین ژ دره و

(٤٧ . ٤٠) رواه الأربعه والحاکم وصححه الألباني في صحيح الترغیب والترھیب .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : « ئه و مرؤفی زانینه کی ژ ستیرا و هرگریت [بورج و هه سارا .. هتد] ئه فه وی بشه ک ژ سیریه ندی و هرگرت و هندی ئه و زانینه کادی ژ ستیرا و هرگریت ئه وی بشه ک دی ژ سیریه ندی و هرگرت)) .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : (هر که سه کی چاکه کی ب هلاویسیتن ئه وی هه فیشکه ک بؤ خودی دانا)

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : « هر که سه کی چاکه کی بیپیت [ئانکو پیچکه ت نه هیلیتنه نک خو یان غهیری خو] هندی خیرا ئازا کرنا بنه ندی کی دی بؤ وی هیتنه نفیسین)) .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : « هر که سه کی خو بھیلیتنه ب هیفیا تشتہ کی فه (چاک ، نفشتی .. هتد) ئه و دی ب هیفیا وی تشتی فه هیتنه هیلان)) .

* ئانکو هر که سه کی هزربکه ت نفشتی یان چاک دی باشی ئینه ریکا مرؤفی یان خرایی ل مرؤفی دنه پاش دی خودی وی هیلیتنه ب هیفیا قان تشتا فه ل وی ده می ج باشی ناگه هنئ و چ خرابی ل سه روی ناهینه لادان چونکی ئه ف تشتہ چنین بن فه رمانا خودی .

عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيمٍ قَالَ : حَدَّثَنِي أَبِي ، عَنْ أَبِيهِ ، قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ : « وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ ، وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَهُ » (۳۰) .

بەھزىز كورى حەكىمى دېيىت : بابى من بۇ من دئاخىت و دگوت : بابى من گوھ ل پىغەمبەرى خودى بۇو (ﷺ) دگوت : « ھىلاك بۇ وى مرۆقى بىت ئەۋى باخفيت و درەوا بىكەت دا كو ھىنداك مرۆق ب وى بىكەنە كەنى ، ھىلاك بۇ وى مرۆقى بىت ، ھىلاك بۇ وى مرۆقى بىت ». .

Bahz bin Hakim narrated from his father, from his grandfather that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Woe to the one who talks about something to make the people laugh, in which he lies. Woe to him! Woe to him! ». .

فه موودا (۳۱) : سلاحف دېيىتە ئەگەرى حەززىكىرنى

(۳۰) رواه أبو داود (۴۹۹۰) .

* زانا دېيىن : وەيل دوو رامانىن ھەين ، يائىكى ھىلاكە و يادووئى نھالەكە دناف جەھنەمى دا .

* ئەقە ھشىاركىرنە كە بۇ وان كەسان ئەۋىن پىكەنىيكان ژ درەو دېيىن دا كو خەلکەك پى بىكەنە كەنى .

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا ، أَوْلًا أَدْلُكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابِبُّتُمْ ؟ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ » (٣١).

ئەبو ھورەيرە دېیزىت : پیغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت : « ھوين ناچنە بەھەشتى ھەتا ھوين باوھرىي نەئىن ، و ھوين باوھرىيە كا تمام ژى نائىن ھەتا ھوين حەزىز ئىكودوو نەكەن ، ئەرى ما ئەز تىشە كى نىشا ھەوھ نەدەم ئەگەر ھوين بکەن دى حە زى ئىكودوو كەن ؟ ھوين سلاڻ بکەنە ئىكودوو ».

On the authority of Abu Hurayrah (may Allah be pleased with him) who said : The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « You shall not enter Paradise so long as you do not affirm belief (in all those things which are the articles of faith) and you will not believe as long as you do not love one another. Should I not direct you to a thing which, if you do, will foster love amongst you: (i. e.) give currency to (the practice of paying salutation to one another by saying) as-salamu alaikum ».

فه رمودا (٣٢) : به رده وام ل سەر راستىيى بن

(٣١) رواه مسلم (٥٤) .

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا وَعَلَيْكُمْ بِالصَّدْقِ فَإِنَّ الصَّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصُدُّقُ وَيَتَحَرَّى الصَّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا ». (٣٢)

عبدالله دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « هشیاری دره وی بن، چونکی دره و به ری مرؤفی دده ته خرابی ، و خرابی به ری مرؤفی دده ته چوونا دئاگری دا ، و هندیکه مرؤفه دی دره وی که ت و لدویف دره وی چیت هه تا ئه و دهیتہ نقیسین ل نک خودی مرؤفه کی دره وین ، و هه ردہم راستی بیژن ، چونکی راستی به ری مرؤفی دده ته باشیی و باشی به ری مرؤفی دده ته چوونا به هه شتی و دی هه ر مرؤفه ک باشیی بیژیت و لدویف باشیی چیت هه تا ئه و مرؤف ل ده ف خودی دهیتہ نقیسین مرؤفه کی راستگو ». .

Abd Allah reported the Messenger of Allah (May peace be upon him) as saying : « Avoid falsehood, for falsehood leads to

. (٤٩٨٩) رواه ابو داود .

* عبد الله کوری عامری (ﷺ) گوت : درؤزه کی داده کا من گازی من کرو پیغه مبه ری خودی (ﷺ) ل مالامه بی رینشتی بیو ، فیجا دهیکامن گوته من وهره دی نشته کی دده مه ته ، پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوته دهیکامن : ما ته دفیت چ بدهی ؟ ، دهیکامن گوت : من دفیت قه سپه کی بدهی ، پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوته دهیکامن : ئه گه ر ته خو نشته ک نه دابایی دا دره وک ل سه رتہ هیتہ نقیسین .

wickedness, and wickedness to hell; and if a man continues to speak falsehood and makes falsehood his object, he will be recorded in Allah's presence as a great liar. And adhere to truth, for truth leads to good deeds, and good deeds lead to paradise. If a man continues to speak the truth and makes truth his object, he will be recorded in Allah's presence as eminently truthful ».

فہرموودا (۳۳) : کہنگی دروستہ مرووف درہوی بکھت

عَنْ حُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ ، عَنْ أُمِّهِ أُمّ الْكُلُّوْمِ بِنْتِ عَقْبَةَ ، قَالَتْ : مَا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يُرَخَّصُ فِي شَيْءٍ مِّنَ الْكَذِبِ إِلَّا فِي ثَلَاثٍ ، كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ : « لَا أَعُدُّهُ كَذِبًا ، الرَّجُلُ يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ يَقُولُ : الْقَوْلَ وَلَا يُرِيدُ بِهِ إِلَّا إِصْلَاحًا ، وَالرَّجُلُ يَقُولُ : فِي الْحَرْبِ وَالرَّجُلُ يُحَدِّثُ امْرَأَتَهُ ، وَالْمَرْأَةُ تُحَدِّثُ زَوْجَهَا » (٣٣) .

حومه يدی گوری عبدالرحمانی دیزیت : دهیکا من دهیکا که لسوی کچا عوچه گوت من گوه لئ نه بورویه پیغه مبه ری خودی (ﷺ) دهستویرا دره و کرن دتشته کیدا دابیت سی تشت تینه بن ، پیغه مبه ری گوت : « ئه ز وی مرؤفی ناهه ژمیرم ژ مرؤفین دره وین ئه وی چاککرن دنافبه را خه لکی دا بکهت ئه و هنده ک ئاخفتین نه دروست بیزیت ب تئی مه ره ما پیکئینانی بیت [ئانکو بچیته ده فی ژ دره و بیزیتی فلان که س گله ک حه زرته دکهت وی ئه ز ی فریکریمه ده ف ته دا کو هه وه پیکبینم و هه ر و هسا بچیته ده ف ی دیتر و بیزیتی دا کو پیکبھین ... هتد] ، و ئاخفتنا وی مرؤفی ژی نایبیته دره و ئه وی دشه ری دا ئاخفتین نه دروست بیزیت [ئانکو ژمارا له شکه ری خو ژ دره و بو دژمنی بیزیت یان جهی خو شاش بو دژمنی بدھتھ دیارکرن ... هتد] ، و ئاخفتنا وی مرؤفی ژی نایبیته دره و ی ئاخفتین نه دروست بو هه ۋېزىنا خو بیزیت و هه ۋېزىنا وی ئاخفتین نه دروست بو هه ۋېزىن خو بیزیت [ئانکو ده می بیتھ ئاریشە و بگەھیتە وی رادی بەردا ن دروست بیت ، دروسته بو زەلامی یان ژنی دره وی بکهت دا کو بەردا ن دنافبه را واندا چىنە بیت ... هتد] . »

It was narrated from Abdul Ruhman that his mother (Umm Kulthum , daughter of 'Uqbah) said : « I did not hear the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) making a concession for anything people say falsely except in three matters . The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) would say : I do not count as a liar a man who puts things right between people, saying a word by which he intends only putting things right, a man who says something in war, and a man who says something to his wife, or a wife who says something to her husband ».

فہرموودا (۳۴) : سی کہس ناچنہ بھہشتنی

قال رسول الله (ﷺ) : « ثلث لا يدخلون الجنة ولا ينظر الله إليهم يوم القيمة : العاق والديه ، والمرأة المُتَرَجِّلة المتشبّهة بالرجال ، الدَّيُوث » (٣٤) .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « سی کهس ناچنه بهه شتی و خودای مهزن بهری خو ناده ته وان ل رؤژا قیامه تی : ئه وین گوهداریا دهیبابین خو نه که ن و ئه و ئافره تا بی سтарه و ئهوا خو وه کی زه لاما لیدکه ت ، و مرؤثی بی خیره ت [ئانکو : ی رازی یه و کهیف پی دهیت کو خرابی دمala وی دا بهیتہ کرن] « .

The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « There are three who will not enter Paradise and at whom Allah will not look on the Day of Resurrection : The one who disobeys his parents, the woman who imitates man in her outward appearance, and the cuckold ».

فهروودا (٣٥) : خودی دگه ل سی جورین مرؤفان نائاخفیت

رواه النسائي (٢٥٦٢) .

* زانا دبیژن : هر جهه کی پیغه مبه ری (ﷺ) گوتی ناچیته بهه شتی ئانکو دگه ل کوما دهستپیکن ناچنه بهه شتی ژبه رکرنا فان گونه هین مهزن ، و گونه هین مهزن دبنه ئه گهر کو به نده تو شی توره بونا خودی بیت و نه چونا وی بو بهه شتی ئه گهر زی توبه نه که ت بهری بمریت .

* د فهرووده کا دیتدا : پیغه مبه ر (ﷺ) دبیژیت : « ژ گونه هین مهزن : چیکرنا شرکی بو خودی ، و بی ئه مریا دهیبابان ، و کوشتنا نه فسی ، و سیند خوارنا ژ دره و) .

عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « ثَلَاثَةٌ لَا يُكْلِمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُرَكِّبُهُمْ ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ : أَشِيمَطُ الْأَلِيمُ ، وَعَائِلُ مُسْتَكِبٍ ، وَرَجُلٌ جَعَلَ اللَّهَ لَهُ بِضَاعَةً فَلَا يَبْيَعُ إِلَّا بِيَمِينِهِ وَلَا يَشْتَرِي إِلَّا بِيَمِينِهِ » (٣٥).

سـهـ لـمـانـيـ فـارـسـيـ دـبـيـزـيـتـ : پـيـغـهـ مـبـهـ رـيـ خـودـيـ (ﷺ) گـوتـ : « سـيـ جـورـيـنـ مـرـوـقـانـ خـودـيـ دـگـهـلـ وـانـ نـاـخـفـيـتـ لـ رـوـژـاـ قـيـامـهـتـ وـانـ پـاـقـزـ نـاـكـهـتـ [ژـگـونـهـهـاـ] وـ ئـاـزـارـهـ کـاـ بـ ئـيـشـ بـوـ وـانـ يـاـ هـهـيـ : ئـهـوـ پـيـرـهـ مـيـرـيـ زـنـايـ دـكـهـتـ ، وـ ئـهـوـ هـهـژـارـيـ خـوـ مـهـزـنـ دـكـهـتـ ، وـ ئـهـوـ زـهـلـامـيـ نـاـقـيـ خـودـيـ بـوـ خـوـ کـرـيـهـ تـشـتـهـکـيـ بـسـانـاهـيـ کـوـ چـ تـشـتـاـ نـاـفـرـوـشـيـتـ ئـيـلاـ سـوـيـنـدـ بـخـوتـ ». سـوـيـنـدـ بـخـوتـ وـ چـ تـشـتـاـ نـاـكـرـيـتـ ئـيـلاـ سـوـيـنـدـ بـخـوتـ ».

It was narrated from Salman al-Farisi that the Messenger of Allah (prayers and peace of Allah be upon him) said : « There are three people to whom Allah will not speak on the Day of Resurrection, nor will He purify them, and they will have a painful punishment. They are: the aged adultery, the proud destitute, and the seller of goods who sells them by taking false oath ».

فـهـ رـمـوـودـاـ (٣٦) : زـيـانـاـ خـوـمـهـ زـنـكـرـيـ

(٣٥) صـحـحـهـ الـأـلـبـانـيـ فـيـ صـحـيـحـ التـرـغـيـبـ (١٦٣ / ٢)

* دـ فـهـ رـمـوـودـهـ کـاـ دـيـرـداـ : پـيـغـهـ مـبـهـ رـيـ (ﷺ) دـبـيـزـيـتـ : « سـيـ جـورـيـنـ مـرـوـقـانـ خـودـيـ دـگـهـلـ وـانـ نـاـخـفـيـتـ (بـ تـاـخـفـتـنـاـ خـوـشـ) لـ رـوـژـاـ قـيـامـهـقـنـ ، وـ نـاـسـهـ حـكـهـتـهـ وـانـ (بـ سـهـ حـكـرـنـاـ دـلـوـقـانـيـ) ، وـانـ بـاـقـزـ نـاـكـهـتـ [ژـگـونـهـهـاـ] وـ ئـاـزـارـهـ کـاـ بـ ئـيـشـ بـوـ وـانـ يـاـ هـهـيـ (پـيـغـهـ مـبـهـ رـيـ خـودـيـ ﷺ سـيـ جـارـاـلـ دـوـيـثـ ئـيـكـ لـهـفـ تـاـخـفـتـنـهـ گـوتـ) ، بـاـيـ زـوـرـيـ گـوتـ : مـنـ گـوتـ: نـهـوـ دـهـيـلـاـكـ چـوـونـ وـ خـوـسـارـتـبـيـوـونـ نـهـوـ كـيـثـ مـرـوـفـنـ ئـهـيـ پـيـغـهـ مـبـهـ رـيـ خـودـيـ ؟ وـيـ گـوتـ : نـهـوـ ئـهـوـيـ ژـمـهـ زـنـاهـيـ دـهـهـمـهـ نـيـنـ خـوـ (دـهـلـنـگـيـنـ خـوـ) دـرـيـزـ دـكـهـتـ ، وـ نـهـوـ ئـهـوـيـ مـنـنـهـتـاـ خـوـ دـدـانـيـتـهـ سـهـ خـلـكـيـ ، وـ ئـهـوـ ئـهـوـيـ كـهـلـوـيـلـيـنـ خـوـ دـفـرـوـشـيـتـ بـ سـوـيـنـدـ خـوارـنـاـ ژـدـرـوـ)) .

عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالٌ حَبَّةٌ خَرْدَلٌ مِنْ كِبِيرٍ، وَلَا يَدْخُلُ النَّارَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالٌ حَبَّةٌ خَرْدَلٌ مِنْ إِيمَانٍ » (٣٦) .

عبدالله دبیثیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه و مرؤف ناچیته به هه شتى ئه وی هندی گرانیبا دندکا خه ردهلى ژ خۆمه زنکرنى د دلى وی دا هه بیت ، و ناچیته د ناف ئاگرى دا ئه و مرؤف ئه وی هندی گرانیبا دندکا خه ردهلى ژ باوهريي د دلى وی دا هه بیت ». .

It was narrated from Abdullah who said : « The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : No one will enter Paradise who has even a mustard-seed's weight of arrogance in his heart , and no one will enter Hell who has even a mustard-seed's weight of faith in his heart ».

فهروودا (٣٧) : حه شرا مرؤفین خۆمه زنکەر

(٣٦) رواه ابن حبان (٥٦٨٠) .

* خه ردهل : بچيكترين جوري حه بکىن چاندى يه ئانکو توچ چاندى .

قال النبي (ﷺ) : « يُحْشَرُ الْمُتَكَبِّرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْثَالَ الدَّرْ في صُورِ الرِّجَالِ ، يَعْشَاهُمُ الدُّلُّ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ ، فَيُسَاقُونَ إِلَى سِجْنٍ فِي جَهَنَّمَ ، يُسَمَّى : بُولَسُ ، تَعْلُوْهُمْ نَارُ الْأَنْتِيَارِ ، يُسْقَوْنَ مِنْ عُصَارَةِ أَهْلِ النَّارِ طِينَةُ الْحَبَالِ » (٣٧) .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « مرؤفین خو مه زندکه ن د دو نیای دا دی حه شرا وان بکریتین شیوه هیته کرن ، و هه ر جهه کی بچنی د ره زیل و سه رش ورن ، ول مه حشری دی هینه پیلیدانان [ئانکو بنی پیکرن] ، و دی هینه خشاندن و کیشان بوزیندانه کی د جه هنه می دا ، نافی وی بوله سو یه ، د وی زیندانی ۋە دی هینه خه ندقاندن ب ئاگرە کی دژوار ، و ئەو پیساتی و قریز و خوین ئەوا ژ لەشى خە لکى جه هنه می دەردکە قیت ژ ئە گەری عەزاب دانی دی وی فەخون » .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The proud will be gathered on the Day of Judgment resembling tiny particles in the image of men. They will be covered with humiliation everywhere ; they will be dragged into a prison in Hell called [Bulas] , submerged in the Fire of Fires, drinking the drippings of the people of the Fire, filled with derangement » .

فهروودا (٣٨) : ستويى ئاگرى ل روژا قیامەتى

(٢٤٩٢) رواه الترمذى .

عَنْ أَيِّ هُرَيْرَةَ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « تَخْرُجُ عُنْقُ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَهَا عَيْنَانِ تُبَصِّرَانِ وَأَذْنَانِ تَسْمَعَانِ وَلِسَانٌ يَنْطِقُ، يَقُولُ: إِنِّي وُكْلُتُ بِثَلَاثَةِ، بِكُلِّ جَبَارٍ عَنِيدٍ، وَبِكُلِّ مَنْ دَعَا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ، وَبِالْمُصَوِّرِينَ ». (٣٨).

ئەبو ھورەیرە دېیزىت : پیغەمبەری خودى (ﷺ) گوت : « دى ستوىيەك ژ ئاگرى دەركەقىت ل رۆژا قيامەتى دوو چاڭ يىن ھەين پى دېينىت ، و دوو گوھ يىن ھەين پى گوھ لى دېيت ، و ئەزمانەك يى ھەى پى دئاخقىت ، دېیزىت : ئەزىي ھاتىمە سپاردان سى جورىن مەرۆفا بىگرم [ئانکو خودى تەعالا فەرمانا ل وى ستوىي ئاگرى كى كو وان ھەرسى كەسان بىكتە د ئاگىدا و وان سزا بىدەت] ئەو ژى : ئەو مەرۆقىن زوردار كو راستى دىزنى و كوفر پى كى و خۆمەزىنلىكى ، و ئەو مەرۆقىن خوداوهندەك دايىه دىگەل خودى [عەبىدەنەيا تىشىتەكى دىتە كى] ، و ئەو مەرۆقىن تىشىن ب روھ وىنە دىكىن [مەرۆف ، گىانەوەر ، دروستكىنە پەيکەرا ... هەت]. «.

Abu Hurayrah narrated that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Some of the Fire (in the shape

• (٣٨) رواه الترمذى (٢٥٧٤) .

* د فەرمودە كا دىتەدا : پیغەمبەر (ﷺ) دېیزىت : « ھەر كەسەكى بچىتە دىدەرا خودى ل رۆژا قيامەتى و ج شىرىك بۇ خودى تەعالا ل دونىيائى دا دروست نە كىپىن دى چىتە بەھەشىتى ، و ھەر كەسەكى بچىتە دىدەرا خودى تەعالا و ل دونىيائى دا شىرىكەك بۇ خودى دروست كېرىت دى چىتە د ئاگرى دا) . »

* د فەرمودە كا دىتەدا : پیغەمبەر (ﷺ) دېیزىت : « ھەمى وىنەكىش د ئاگرى دانە ، دى ھېنە عەزاب دان د جەھەمى دا ب ھەر وىنەيەكى نەفسا خو وىنە كىرىن) . »

of a long neck) will come out of the Fire on the Day of judgment. It will have two eyes which can see, two ears which can hear, and a tongue which can speak. It will say : 'I have been left in charge of three: Every obstinate oppressor, everyone who called upon a deity besides Allah, and the image makers ».

فہرموودا (۳۹) : ئاخفتنا بهہشتی و جہہنہ می

عَنْ أَيِّ هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : « اخْتَصَمْتِ الْجَنَّةَ وَ النَّارُ إِلَى رَبِّهِمَا ، فَقَالَتِ الْجَنَّةُ : يَا رَبِّ ، مَا لَهَا لَا يَدْخُلُهَا إِلَّا ضُعَفَاءُ النَّاسِ وَ سَقَطُهُمْ ، وَ قَالَتِ النَّارُ : يَعْنِي أُوْثِرْتُ بِالْمُتَكَبِّرِينَ ، فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْجَنَّةِ : أَنْتِ رَحْمَتِي ، وَ قَالَ لِلنَّارِ : أَنْتِ عَذَابِي ، أَصِيبُ بِكِ مَنْ أَشَاءَ ، وَ لِكُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْكُمَا مِلْوَهَا ، قَالَ : فَأَمَّا الْجَنَّةُ ، فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِنْ خَلْقِهِ أَحَدًا ، وَ إِنَّهُ يُنْسِئُ لِلنَّارِ مَنْ يَشَاءُ ، فَيُلْقَوْنَ فِيهَا ، فَتَقُولُ : هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ، ثَلَاثًا ، حَتَّى يَضَعَ فِيهَا قَدْمَهُ فَتَمْتَلِي ، وَ يُرْدَدُ بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ ، وَ تَقُولُ : قَطْ قَطْ قَطْ » (٣٩).

ئەبوھورەیرە دېیزىت : پیغەمبەری (ﷺ) گوت : « بەھەشتى و جەھنەمى ئاخىختىدا خۇ گەھاندە خۆدai خۇ ، قىيىجا بەھەشتى گوت : ئەى خۆدai من بوجى ب تىنى مەرۋەن لەواز ژەللىكى و ئەو كەسىن ب چاۋەكى كىيم دەھىنە دىتن [زېھرەھەزارىي و دەستكۈرتىي و نەخۆشىيان] دەھىنە دناف من دا؟ ، و جەھنەمى گوت : مەرۋەن خۆمەزنىكەر دەھىنە دناف من دا ، قىيىجا خۆدai مەزن گوتە بەھەشتى : تو دلوقانىيىا منى ، و گوتە ئاگرىي : تو ئازاردا نا منى دى وى كەسى ب تە ئازاردهم يى من بقىيىت [يىن خۇ ھەزى كرین بىرنا گوننەھان] و ھەر ئىيىكى ژ ھەوھ تۈرىكەرەن خۇ يىن ھەين ، و پیغەمبەری (ﷺ) گوت : ھەندىكە بەھەشتە خودى زوردارىي ل چ چىكىرىپىن خۇ ناكەت ، و خودى وان مەرۋەن دېھتە ئاگرىي يىن وى بقىيىن ئانكۇ ئەۋىن خۇ ژەھەزى كرین ، قىيىجا ئەو دئاگرىدا دەھىنە ھاقيتىن و ئاگر بەرده وام دېیزىت : ئەرى ھىشتىدا ھەنە؟ ئەرى ھىشتىدا ھەنە؟ ئەرى ھىشتىدا ھەنە؟ ھەتا خودى پى خۇ دكەتە تىدا قىيىجا ئەو تىرى دبىت و ھەندەك بەشىن وى ب ھەندەك بەشىن دىتە دكەقىيت و ئاگر دېیزىت : بەسە بەسە بەسە « .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Paradise and Hell (Fire) quarrelled in the presence of their Lord. Paradise said, 'O Lord! What is wrong with me that only the poor and humble people enter me?' Hell (Fire) said, I have been favored with the arrogant people.' So Allah said to Paradise, 'You are My Mercy,' and said to Hell, 'You are My Punishment which I inflict upon whom I wish, and I shall fill both of you.'" The Prophet added, "As for Paradise, (it will be filled with good people) because Allah does not wrong any of His created things, and He creates for Hell (Fire) whomever He will, and they will be thrown into it, and it will say thrice, 'Is there any more, till Allah (will put) His Foot over it and it will become full and its sides will come close to each other and it will say, 'Qat! Qat! Qat! (Enough! Enough! Enough!) ».

فہرموودا (٤٠) : دوو جورین مروقان خه لکن ئاگرینه

عَنْ أَيِّ هُرَيْرَةَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « صِنْقَانٍ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرْهُمَا ، قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطُّ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ مُمِيلَاتٌ مَائِلَاتٌ ، رُءُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ ، لَا يَدْخُلُنَّ الْجَنَّةَ ، وَلَا يَجِدُنَّ رِيحَهَا ، وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا » (٤٠) .

ئەبو ھورەيرە دىيىزىت : پیغه‌مبه‌ری خودى (ﷺ) گوت : « دوو جورىن مروقان خەلکى ئاگرینە من ئەو نەدىتىنە [ئانکو ئەف جورىن ھەنى ل سەر دەمى پیغه‌مبه‌ری (ﷺ) نەبۇون پشى مىزىن پیغه‌مبه‌رى (ﷺ) دى پەيدابن] ئەو ژى ھندەك زەلامن قامچىن وەكى كورىن چىلا يىن د دەستىن وان دا پى خەلکى دقوتن، و ئەو ئافرەتىن جلکا دكەن بەلىن جلکىن وان دې ستارەنە و جوانىيا لهشى خۆ دىارىدكەن ، و ئەوين چاڭ و دلىن زەلاما رادكىشىن، و ئەوين خارب رىقە دچن [ئانکو خۆ دەھەزىن و دەھەلچىن بى مەرىز ب رىقە دچن] ، و ئەوين پرچىن خۆ وەكى كورىن حىشىترا ل سەرى خۆ كوم دكەن ، ئەو ناچىنە بەھەشتى و بىھنا بەھەشتى ژى ناچىتە وان ، ھندىكە بىھنا بەھەشتى يە ژدويراتىيا ھندە و ھندە دگەھىت ». .

(٤٠) رواه مسلم (٢١٢٨) .

* لدويف فه‌رمودین پیغه‌مبه‌ری (ﷺ) بىھنا بەھەشتى ژدويراتىيا (٤٠ ، ٧٠ ، ٩٠ ، ٥٠٠) سالا دگەھىتە ئىمامىداران . * د فه‌رمودەكادىتىدا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دىيىزىت : « لدوماھىكايى ئوممەتا من دى ھندەك زەلام دەركەفن ئەو ھەنەدەك تشتا سىيار دىن ئەو تشت وەكى زىنلىن دەوارانە (وەك ترومېتىلىن ئى دەمى) و ئەو زەلام لېر دەرگەھىن مىزگەفتا دەھىنە خارى، بەلىن ژىنلىن وان درويسىن و جلک يىن لېر وان ھەين (دې ستارەنە)، و ئەو پرچىن خۆ وەكى كورىن حىشىتىن عىجاف لى دكەن، قىيىچا ھوين لەعنەتال وان ژىنكا بکەن چونكى ئەو ژىنكا يىن كەتىنە بن لەعنەتا (لەعنەتا خوداين مەزن و لەعنەتا پیغه‌مبه‌ری ﷺ و ئەگەر ل پشى ھەوھە ئوممەتە كادىتىر ئوممەتە هات با دا ئەف ژىنکە خولامىنیيا وى ئوممەتى كەن كا چەوا ژىنلىن ئوممەتىن ل بەرى ھەوھە خولامىنیيا ھەوھە دكەن) .

AbU Hurayrah reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) having said this : « Two are the types of the denizens of Hell whom I did not see: The one having flogs like the tails of the ox with them and they would be beating people. (The second one) the women who would be naked in spite of their being dressed, who are seduced (to wrong paths) and seduce others with their hair high like humps. These women will not enter Paradise and they would not smell its odor whereas its odor would be smelt from such and such distance ».

فہرموودا (۴۱) : چار جو رین مروفان ناچنہ بھہشتی

عن أَيِّ هُرْيَةَ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « أَرْبَعَةٌ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ وَلَا يُدْيِقُهُمْ نَعِيْمَهَا : مُدْمِنُ الْخَمْرِ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتَيْمِ بِغَيْرِ حَقٍّ، وَالْعَاقُّ لِوَالِدَيْهِ » (٤١).

ئەبو ھورەيىرە دېيىتىت : پىغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت : « چار جورىن مروققان يىن ھەين خودى يال سەر خۆكىرىيە ئەرك وان نەبەته بەھەشتى و چ خۆشىيا نەدەته وان : ئەوين ۋەخارىن ئەرەق نەھىلەن ، و ئەوين رىبايىن دخون ، و ئەوين پارىن مروققىن ئىتتىم بى حەق دخون ، و ئەوين گوھدارىيە دەيىبابىن خۆ نەكەن و دلىن وان بئىشىن ».

It was narrated from Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « There are four people who will not enter Paradise as Allah decreed: a drunkard, a usurer, he who appropriates the orphan's property without a legal cause and he who shows disrespect to one's parents ».

فهـ رـمـوـودـاـ (٤٢) : سـتـوـيـنـ ئـيـسـلـامـىـ

(٤١) المستدرک على الصحیحین للحاکم (٢٣٠٧).

* لـدـيـثـ فـهـ رـمـوـودـاـ پـيـغـهـ مـبـهـ رـيـ (ﷺ) : ئـەـوـيـنـ ئـەـرـەـقـ فـەـدـخـونـ چـلـ رـوـژـ نـقـيـرـاـ بـكـەـنـ جـ خـيـرـ بـوـ وـانـ نـاـھـيـنـ نـقـيـسـيـنـ.

عَنْ ابْنِ عُمَرَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « بُنْيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةٍ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَالْحَجَّ، وَصَوْمُ رَمَضَانَ » (٤٢).

کوری عومه‌ری (خودی ژوان هه‌ردوکا رازی بیت) دیزیت : پیغامبری خودی گوت : « ئیسلام یا هاتیه ئاپاکرن ل سه‌رپینج ستونیا ئه‌و ژی : شه‌هده‌دان (لآ إلَه إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ) ، و کرنا نقیزی ، و دانا زه‌کاتی ، و چوونا حه‌جی ، و رقزیگرتنا هه‌یقا ره‌مه‌زانی ». .

It is narrated on the authority of son of Umar (may Allah be pleased with them) who said that the Messenger of Allah (Peace and blessings of Allah be upon him) said: Islam is based on (the following) five (principles): 1. To testify that none has the right to be worshipped but Allah, and Muhammad is Allah's Apostle. 2. To offer the (compulsory congregational) prayers dutifully and perfectly. 3. To pay Zakat (i.e., obligatory charity). 4. To perform Hajj. (i.e., Pilgrimage to Mecca) 5. To observe fast during the month of Ramadan.

فهروزدا (۴۳) : زیانا تفکرنا به‌رامبهری قیبلی

۴۲ . آخرجه البخاری (۸)، و مسلم (۱۶)

قال رسول الله (ﷺ) : « مَنْ تَفَلَّ تِجَاهَ الْقِبْلَةِ ، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَفْلُهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ » (٤٣) .

پیغه مبهري (ﷺ) گوت : « هر که سه کن تف که ته به رام بهري قبلي دی رؤژا قيامه تئه و تف هيته دناف چافين وي دا ». .

The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever spits in the direction of the qiblah, he will come on the Day of Resurrection in the state that his saliva will be between his eyes ».

فهروودا (٤٤) : باشی و گوننهه

(٤٣) رواه أبو داود (٣٨٢٤) ، صحيح الجامع (٦١٦٠) .

* ئنسى (ﷺ) گوت : پیغه مبهري خودى (ﷺ) شينوارى تفى ب ديوارى قبلى فه ديت گلهك عاجز و توره بوبو فيجا شينوارى تفى ب دهستىن خو به رخاند و زير و گوت : ئه گهه رئيک ژهه و د نفييىدا بيت ئه و مه تعيين خودى دكەت و په رتوكاوى دخوينيت بلا كەس ژهه و تف نه كه ته رەخى قبلى ، يان رەخى راستى ، بلا تف كه ته رەخى چەپى يان ل بن پىت خو ، پاشى هچكى خو پىچەك بىلدەر و تف كەر پىغە و دانما پاش و گوت يان بلا وەسا بکەت .

* زانا دېئىن : يا باشتر ئه و مروف تف كه ته رەخى چەپى .

* د فهرووده كا ديتدا : پیغه مبهري (ﷺ) دېئىت : « تف كرن د مزگەفتى دا گوننههه ، و زيرنا وي گوننهه ئه و ئه تف بېيىتە بنئا خىرن ئانكۇ باقىرىن ». .

عَنِ النَّوَّاسِ بْنِ سِمْعَانَ الْأَنْصَارِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، عَنِ الْبَرِّ وَالْإِثْمِ فَقَالَ: «الْبَرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ، وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ، وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلَعَ عَلَيْهِ النَّاسُ» (٤٤).

نه‌وواسی کوری سه معانی دیشیت: من پرسیارا باشی و گوننه‌هی ژ پیغه‌مبه‌ری خودی کر ، وی گوت: باشی ره‌وشتی چان و تازه‌یه، و گوننه‌ه ژی ئه و تشهه ئه‌وی د دلی ته دا توپی نه‌ی ئارامی نه کو گوننه‌ه بیت و ته نه‌قیت خه‌لک وی تشهه بیینیت.

Nawwas Ibn Sam'an al-Ansari narrated that: I asked Allah's Messenger (peace and blessings of Allah be upon him) about virtue and sin. He said: Virtue is good morals and sin is what rankles in your heart and that you disapprove that people should come to know of it.

فه‌رمودا (٤٥) : زیانا خوکوشتنی

(٤٤) صحیح مسلم ، (٢٥٥٣).

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه)، عَنِ النَّبِيِّ (صلوات الله عليه وآله وسلم) قَالَ : « مَنْ تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ، فَهُوَ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ يَتَرَدَّى فِيهِ خَالِدًا مُخْلَدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ تَحَسَّى سُمًا فَقَتَلَ نَفْسَهُ، فَسُمُّهُ فِي يَدِهِ يَتَحَسَّاهُ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخْلَدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيدَةٍ فَحَدِيدَتُهُ فِي يَدِهِ يَجْأُ بِهَا فِي بَطْنِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخْلَدًا فِيهَا أَبَدًا » (٤٥).

ئەبو ھورەيرە (رضي الله عنه) دېيىت : پیغه مبهروی (صلوات الله عليه وآله وسلم) گوت : « ئەو مروقى خۆ دچيايە کى دا بەھافىزىت فيجا نەفسا خۆ بکۈزىت ئەو دى دناف ئاگرى جەھنەمى دا خۆ ھافىزىت و ھەتا ھەتاينى دى تىدابىت ، و ئەو مروقى ژەھرە كى ۋەخوت فيجا نەفسا خۆ بکۈزىت دى ژەھراوى ددھستى وى دا بىت و دئاگرى جەھنەمى دا دى ۋەخوت و ھەتا ھەتاينى دى تىدابىت، و ئەو مروقى خۆ ب ئاسىنە كى بکۈزىت دى ئاسنى وى ددھستى وى دا بىت دى دئاگرى جەھنەمى دا لېدانما پى ل زىخ دەت و ھەتا ھەتاينى ب ئەبەدى دى تىدابىت » .

(٤٥) رواه البخاري (٥٧٧٨) .

* دەرمۇودە كا دىتىدا : پیغه مبهر (صلوات الله عليه وآله وسلم) دېيىت : « كوشىتنا ئىماندارە كى مەزنترە ل نىك خودى ژ خرابىونا دونىيائى » .

It was narrated from Abu Hurayrah (may Allah be pleased with him) that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever purposely throws himself from a mountain and kills himself, he will be in the (Hell) Fire falling down into it and abiding therein perpetually forever; and whoever drinks poison and kills himself with it, he will be carrying his poison in his hand and drinking it in the (Hell) Fire wherein he will abide eternally forever; and whoever kills himself with an iron weapon, he will be carrying that weapon in his hand and stabbing his 'Abdomen with it in the (Hell) Fire wherein he will abide eternally forever ».

فه رمودا (٤٦) : کوژه ک و کوشتی ل روژا قیامه تی

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : « يَحِيَءُ الرَّجُلُ آخِذًا بِيَدِ الرَّجُلِ فَيَقُولُ : يَا رَبَّ، هَذَا قَتَلَنِي، فَيَقُولُ اللَّهُ لَهُ : لِمَ قَتَلْتَهُ ؟ فَيَقُولُ : قَتَلْتُهُ لِتَكُونَ الْعِزَّةُ لَكَ ، فَيَقُولُ : فَإِنَّهَا لِي . وَيَحِيَءُ الرَّجُلُ آخِذًا بِيَدِ الرَّجُلِ فَيَقُولُ : إِنَّ هَذَا قَتَلَنِي، فَيَقُولُ اللَّهُ لَهُ : لِمَ قَتَلْتَهُ ؟ فَيَقُولُ : لِتَكُونَ الْعِزَّةُ لِفَلَانِ ، فَيَقُولُ : إِنَّهَا لَيْسَتْ لِفَلَانِ فَيَبُوءُ بِإِثْمِهِ » (٤٦).

عبدالله بی کوری مه سعودی دبیزیت : پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « زه لامه ک دی هیت [ل روژا قیامه تی] دهستی زه لامه ک دی تری گرتی و دبیزیت : ئهی خودایی من ئه فی ئه ز کوشتبوم، قیجا خودی دبیزیت : ته بوجی کوشتبیوو؟، ئه و دی دبیزیت : من فه رمانا ته بجهه ئینا [ئانکو که سه ک کوشتی دفیت ئه وژی بیتھ کوشتن لدویش فه رمانا خودی] خودی دی بیزتی : ئه وی کوشتن بومن یا کری ، و زه لامه ک دیتر دهستی زه لامه ک بی گرتی قیجا دبیزیت : ئهی خودایی من ئه فی ئه ز کوشتبوم، قیجا خودی دبیزیت : ته بوجی کوشتبیوو؟، ئه و دی بیزیت : من ژبه رفه رمانا فلان که سی کوشت ، قیجا خودی دبیزیت : فه رمان یا فلان که سی نینه [ئانکو چینابیت فه رمانا چ که سا بجهه بینی ئه گه ر دکرنا گونه هی دابیت] ».

(٤٦) رواه النسائي

* باین موسای (ﷺ) گوت : من گوه ل پیغه مبه ری خودی بیو (ﷺ) دگوت : ئه گه ر دوو موسلمان ب شهر چوون و شیری خول ئیکودوو راکن ، مروفی کوژه ک و کوشتی دی چنه جه هنه می ، فیجا باین موسای (ﷺ) گوت : (پیغه مبه ری گوت یان بو وی هاته گوتن : ئهی پیغه مبه ری خودی ما مروف کوشتی خیره بوجی دی چیته جه هنه می ؟) گوت چونکی وی فیا هه فالی خو بکوژتی (ئانکو ئنیه تا به ره فانی نه بیو به لکو ئنیه تا وی کوشتن بیو).

* د فه رموده ک دیتردا : پیغه مبه ری (ﷺ) دبیزیت : « ئیکه م تشت حیسابا به ندهی لسر دهتیه کرن (ژ عباده تا) نفیزه و ئیکه م تشت حکم ل سر دهتیه کرن دنافبه را خله ک ئه وه یا گریدای ب خویی فه (ب کوشتنی فه) ».

It was narrated from 'Abdullah bin Mas'ud that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « A man will come, holding another man's hand , and will say: 'O Lord, this man killed me.' Allah will say to him: 'Why did you kill him?' He will say: 'I killed him so that the glory would be to You .' He will say: 'It is to Me.' Then (another) man will come holding another man's hand, and will say: 'This man killed me.' Allah will say to him: 'Why did you kill him? ' He will say: 'So that the glory would be to so and so.' He will say : ' It is not to so and so ' , and the burden of sin will be upon him ».

فه‌رمودا (۴۷) : مروقق باش و مروقق خراب

عَنْ أَبِي بُرْدَةَ بْنَ أَبِي مُوسَى، عَنْ أَبِيهِ (ﷺ) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَثَلُ الْجَلِيلِ الصَّالِحِ وَالْجَلِيلِ السَّوْءِ، كَمَثَلِ صَاحِبِ الْمِسْكِ وَكَيْرِ الْحَدَادِ، لَا يَعْدُمُكَ مِنْ صَاحِبِ الْمِسْكِ إِمَّا تَشْتَرِيهِ، أَوْ تَجِدُ رِيْحَهُ، وَكَيْرُ الْحَدَادِ يُخْرِقُ بَدْنَكَ، أَوْ تُوْبَكَ، أَوْ تَجِدُ مِنْهُ رِيْحًا خَبِيثَةً » (۴۷) .

بابی بوردهی کوری بابی موسا ژ زاردهقی بابی خو (ﷺ) دییژیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (ﷺ) گوت : « مه‌ته‌لا وی مروقق درینیته خواری ل ده‌ف مروقق باش و ل ده‌ف مروقق خراب وه کی مه‌ته‌لا هه‌لگری مسکی و پوچکه‌ری ئاگری ئاسنگه‌ریه ، چونکی هه‌لگری مسکی تو چ تشتا ژی خو‌سارهت نابی ، یان تو دی ژی کری یان دی بیهنا وی یا خوش ھیتیه ته ، و پوچکه‌ری ئاگری ئاسنگه‌ری یان دی لھشی ته سوژیت یان جلکی ته یان دی بیهنا وی یا نه‌خوش ھیتیه ته . » .

(۴۷) رواه البخاري .

* ژ مفایین هه‌فانی چاک وباش : ئه‌وین حەز ئیکودوو دکەن ژ بو خودى ل روزا قیامەتى دشین شەفاعەق بى ئیکودوو بکەن ، دەمی خەلکى بەھەشى دچنە بەھەشى و خەلکى جەھەنەمەن دچنە د جەھەنەمەندا ، هه‌فانی بابش دی بیتیت ئەی خودایى من ، برايى من نەقىز دگەل من دکر و روزى دگەل من دگرت و کارىن چاک دگەل من ئەنجام ددان ، خودى تەعالا دی بیتىه وى هەرە د ئاگریدا سەحکەن ئەگەر هندى گرانىيا مسقالى دینارەكى ژ باودىرىي دلى وى دا ھەبىت وى بىنە دەر ژ ئاگری و ئەف كەسە دەمی دچىتە د ئاگریدا خودى تەعالا لەشى وى ل سەر ئاگری حەرام دکەت بى سوژیت و دەمی ھەفانى ئاگریدا دېيىت دى شەفاعەق بى كەت و دى وى ئىنتە دەرى .

Abi Bardah narrated from his father 'Abu Musa' that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah) said : « The example of a good companion (who sits with you) in comparison with a bad one, is like that of the musk seller and the blacksmith's bellows (or furnace); from the first you would either buy musk or enjoy its good smell while the bellows would either burn your clothes or your house, or you get a bad nasty smell thereof ».

فه رمودا (٤٨) : مَرْنَا مَرْقُوفٌ نَّيْمَانَدَارٌ وَ مَرْقُوفٌ كَافِرٌ

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ ، قَالَ : « إِذَا خَرَجْتُ رُوحُ الْمُؤْمِنِ تَلَقَّاهَا مَلَكًا يُصْعِدَانِهَا » - قَالَ حَمَادُ : فَذَكَرَ مِنْ طِيبِ رِيحَهَا وَذَكَرَ الْمِسْكَ قَالَ : " وَيَقُولُ أَهْلُ السَّمَاءِ : رُوحٌ طَيِّبَةٌ جَاءَتْ مِنْ قِبَلِ الْأَرْضِ ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى جَسَدٍ كُنْتِ تَعْمَرِينَهُ ، فَيُنْظَلِقُ بِهِ إِلَى رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، ثُمَّ يَقُولُ : انْظَلْقُوا بِهِ إِلَى آخِرِ الْأَجَلِ " ، قَالَ : " وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا خَرَجْتُ رُوحُهُ - قَالَ حَمَادُ وَذَكَرَ مِنْ نَّتْنِهَا ، وَذَكَرَ لَعْنَاهَا - وَيَقُولُ أَهْلُ السَّمَاءِ رُوحٌ : حَبِيشَةٌ جَاءَتْ مِنْ قِبَلِ الْأَرْضِ . قَالَ فَيُقَالُ : انْظَلْقُوا بِهِ إِلَى آخِرِ الْأَجَلِ » (٤٨) .

ئەبو ھورەیرە دېیزىت : « ئەگەر روحى مَرْقُوفٌ نَّيْمَانَدَارٌ ژ لەشى وى دەركەفت دوو مەلايىكەت دەھىن وى بەرەف عەسمانى فە دېن، دى بىيەنە كا خۆوش ژى ھىت وەكى مسکى ، پاشى خەلکى عەسمانى دېيىن : ئەقە روحە كا پاقژە ئەو يا ژئەردى ھاتى سلاقىن خودى ل تە بن و لىسەر وى لەشى بن ئەو ئەندا، ئەو مەلايىكەت وى روحى دېن دەف خودى ، خودى دېيىتە وان : وى روحى بېنە دوماھىك ئەجەل [قەبرى وى كو ئەو قەبر مىرگە كە ژ مىرگىن بەھەشتى] ، بەلى ئەگەر روحى مَرْقُوفٌ كَافِرٌ ژ لەشى وى دەركەت دى ياكەنى بىت و لەعنەت دى لى ھىنە باراندىن، پاشى وەختى بلند دېيت خەلکى عەسمانى دېيىن : ئەقە روحە كا پىسە ئەو يا ژ عەردى ھاتى، پاشى ئەمرى وان مەلايىكەتا دەھىتە كەن ئەو وى روحى بېنە دوماھىك ئەجەل [قەبرى وى كو ئەو قەبر كوركە كە ژ كوركىت ئاگىرى] . »

Abu Hurayrah reported that : « When the soul of a believer would go out (of his body) it would be received by two angels who would take it to the sky. Hammad (one of the narrators in the chain of transmitters) mentioned the sweetness of its odor, (and further said) that the dwellers of the sky say: Here comes the pious soul from the side of the earth, Let there be blessings of Allah upon the body in which it resides. And it is carried (by the angels) to its Lord, the Exalted and Glorious. He would say: Take it to its destined end. And if he is a nonbeliever and as it (the soul) leaves the body- Hammad made a mention of its foul smell and of its being cursed- the dwellers of the sky say: There comes a dirty soul from the side of the earth, and it would be said: Take it to its destined end ».

فه موودا (٤٩) : ده مئیماندار رزگار دبیت ژئاگری

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « إِذَا خَلَصَ الْمُؤْمِنُونَ مِنَ النَّارِ حُبِّسُوا بِقُنْطَرَةٍ بَيْنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، فَيَتَقَاسُوْنَ مَظَالِمَ كَانَتْ بَيْنَهُمْ فِي الدُّنْيَا حَتَّىٰ إِذَا نُقْوَا وَهُدُّبُوا، أُذْنَ لَهُمْ بِدُخُولِ الْجَنَّةِ، فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَأَحْدُهُمْ بِمَسْكِنِهِ فِي الْجَنَّةِ أَدْلُ بِمَنْزِلِهِ كَانَ فِي الدُّنْيَا » (٤٩).

باب سه عیدی خودری (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دبیزیت : پیغه مبه ری خودری (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) گوت : « ئەگەر ئیماندار رزگاریوون ژئاگری ئەو دى ھینه راوه ستاندن ل گوره پانه کى دنافىبەرا بەھەشتى و جەھنەمى دا ، ئەو تولقە كرن ژئیکودوو وەردگەن ھەتا ئەو ژى پاقۇ و بېزىن دىن پاشى دى دەستويىرى بۆ وان ھېيىتەدان كۆ ئەو بچنە بەھەشتى ، ۋېچىغا ئەز سويند دخۇم ب ئەوی نەفسا موحەممەدى د دەستى وى دا ھەر ئىك ژوان باشتى ب جەن خۆ بى به ھەشتى دەكەۋىت ژ مالا خۆ ئەوال دونيائى ». »

(٤٩) رواه البخاري

* ئانکو دى حسیبا وان ھېيىتە كرن لسەر وى زوردارىيىلا ئىك و دوو كىرىن ل دونيائى .

It was narrated from Abu Sa`id Al-Khudri that the Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When the believers pass safely over (the bridge across) Hell, they will be stopped at a bridge between Hell and Paradise where they will retaliate upon each other for the injustices done among them in the world, and when they get purified of all their sins, they will be admitted into Paradise. By Him in Whose Hands the life of Muhammad is everybody will recognize his dwelling in Paradise better than he recognizes his dwelling in this world ».

فه رمودا (۵۰) : مونا بابی سه له مهی

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ ، قَالَتْ : دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) عَلَى أُبْيَى سَلَمَةَ وَقَدْ شَقَّ بَصَرُهُ ، فَأَغْمَضَهُ ، ثُمَّ قَالَ : « إِنَّ الرُّوحَ إِذَا قُبِضَ تَبِعُهُ الْبَصَرُ » ، فَضَّجَّ نَاسٌ مِنْ أَهْلِهِ ، فَقَالَ : « لَا تَدْعُوا عَلَى أَنفُسِكُمْ إِلَّا بِخَيْرٍ ، فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ يُؤْمِنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ ، ثُمَّ قَالَ : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِأُبْيَى سَلَمَةَ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيَّينَ ، وَاحْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْقَابِرِينَ ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ ، وَافْسُحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ ، وَنَوْزِلْهُ فِيهِ » (۵۰) .

دهیکا سه له مهی گوت : ل دهی بابی سه له مهی چوویه بهر دلو قانیا خودی ته عالا چافیت وی مانه ۋە كری ، پیغه مبه ری خودی (ﷺ) ھات و چافیت وی دانانه سه رئیك و پاشی گوت : « ئەگەر روح ژ لەشى دەركەت چاھ بەری خۆ ددھتى « مروقىن بابی سه له مهی ژ خەما دا قىىزى ۋە دان ، ۋىجىا پیغه مبه ری گوت : « ھوين چ ئاخىتنىن خراب نەبىيىنە خۆ زىلى يىن خىرى چونكى ئەو پەيقىن ھوين دبىيىن مەلايىكەت ل سەر وان دبىيىن : ئامىن ، پاشى پیغه مبه ری (ﷺ) دوعا بۆ بابی سه له مهی كرن و گوت : يا رەبى تو گوننەھىن بابی سه له مهی بىغە فريىنى و تو پلىن وى بلند بکەى و تو نفشه كى باش بىزقى وى بکەى لپىشى وى ، و يارەبى تو گوننەھىن مە و گوننەھىن وى بىغە فريىنى ئەى خۆ داپىھەمى چىكىريا و تو قەبرى وى بەر فەھ بکەى و تو بۇوى روون بکەى » .

(۵۰) رواه مسلم (۹۲۰)

* د فه رموده کا دىتىدا : پیغه مبه رى (ﷺ) دىيىت : « مرى دى ھىيەتە سزادان دناف گورى خودا ب ئەگەری وى قىىزى ۋە دان كە سوکارىن وى » .

* د فه رموده کا دىتىدا : پیغه مبه رى (ﷺ) دىيىت : « دوو تشت دەر حەق خەلکى دا كوفە (ئانكۇ ژ گوننەھىن مە زىن) تە عندانان (كىيماسىكىن) ل بابو باپىران (نەسەبان) و قىىزى ۋە دان لسەر مىرييان » .

Umm Salama reported that : « The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) came to Abu Salama (as he died). His eyes were fixedly open. He closed them, and then said: When the soul is taken away the sight follows it. Some of the people of his family wept and wailed. So he said: Do not supplicate for yourselves anything but good, for angels say" Amen" to what you say. He then said: O Allah, forgive Abu Salama, raise his degree among those who are rightly guided, grant him a successor in his descendants who remain. Forgive us and him, O Lord of the Universe, and make his grave spacious, and grant him light in it »

فهروموودا (۵۱) : خو راگرتن لدهمی ژ دهست دانا خوشتفبيا

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ (ﷺ) ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « إِذَا مَاتَ وَلَدُ الْعَبْدِ قَالَ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ : قَبَضْتُمْ وَلَدَ عَبْدِي ، فَيَقُولُونَ : نَعَمْ ، فَيَقُولُ : قَبَضْتُمْ ثَمَرَةَ فُؤَادِهِ ، فَيَقُولُونَ : نَعَمْ ، فَيَقُولُ : مَاذَا قَالَ عَبْدِي ؟ فَيَقُولُونَ : حَمْدَكَ وَ اسْتَرْجَعَ ، فَيَقُولُ اللَّهُ : ابْنُوا لِعَبْدِي بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ ، وَسَمُّوهُ بَيْتَ الْحَمْدِ » (۵۱) .

بابي موسايي ئەشەعرى (ﷺ) دېيىزىت : پيغەمبەرى (ﷺ) گوت : « ئەگەر كورى مروقەكى مر خودى دېيىزىتە مەلايىكەتىن خۆ : ئەرى ھەوھ روحا كورى بەندەيى من كىيشا ؟ ئەو دېيىزىن : بەلى، خودى دېيىزىت : ئەرى ھەوھ روحا فيقىي دلى وى كىيشا ؟ ئەو دېيىزىن : بەلى، خودى دېيىزىت : بەندەيى من چ گوت ؟ ئەو دېيىزىن : وى گوت (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) ، خودى دېيىزىت : هين خانىيەكى بۆبەندەيى من ئاڭا بىكەن و ناڭى وى بىكەن خانىيە حەمدى ». .

(۵۱) رواه الترمذى (۱۰۲۱) .

* دەرمۇودەكادىتردا : پيغەمبەر (ﷺ) دېيىزىت : « نىنە ژەرمۇسلمانەكى سى زاروکىن وى بىرەن و ئەو زاروک ھېشىتا نەگەھشىتىنە وى ئىيى (عەمرى) گوننەھ ل سەر دەتىنە نەۋىسىن ئىللا دى خودى وى بەتە بەھەشتى ژېر دلوفانىيە خودى ب ئەوان زاروکان) . .

It was narrated from Abu Musa Al-Ash'ari (may Allah be pleased with him) that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When a child of the slave (of Allah) died, Allah says to the angels: "Have you taken the fruits of his work" .They reply : " Yes". So He says: "What did my slave say?" They reply: "He praised you and mentioned that to You is the return." So Allah says: "Build a house in Paradise for My slave, and name it 'the house of praise ».

فه رمودا (۵۲) : دوو کهس دهینه ئیشاندن دگورین خودا

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: مَرَ النَّبِيُّ ﷺ بِحَائِطٍ مِّنْ حِيطَانِ الْمَدِينَةِ، أَوْ مَكَّةَ فَسَمِعَ صَوْتَ إِنْسَانَيْنِ يُعَذَّبَانِ فِي قُبُوْرِهِمَا، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : « يُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كِبِيرٍ » ثُمَّ قَالَ: « بَلَى، كَانَ أَحَدُهُمَا لَا يَسْتَرِّ مِنْ بَوْلِهِ، وَكَانَ الْآخَرُ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ » ثُمَّ دَعَا بِجَرِيَّةٍ، فَكَسَرَهَا كِسْرَتَيْنِ، فَوَضَعَ عَلَى كُلِّ قَبْرٍ مِّنْهُمَا كِسْرَةً، فَقِيلَ لَهُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَمْ فَعَلْتَ هَذَا؟ قَالَ: « لَعَلَّهُ أَنْ يُخَفَّفَ عَنْهُمَا مَا لَمْ تَيَبَسَا » أَوْ: « إِلَى أَنْ يَتَبَسَّا » (۵۲).

کورى عه بباسى دىيىزىت : جاره کى پىغه مبه ر (ﷺ) د بىر دیواره کى ژ دیوارىن مەدىنىي يان مەككەھى را بورى قىيىجا وى گوه ل دەنگى دوو مروققىن مرى بۇۋە دهاتنە ئازاردان دگورىن خۆ دا ، قىيىجا پىغه مبه رى گوت : « ئەو ھەر دوو مروققە يىن دهینه ئیشاندن دگورىن خۆ دا و ئەف ئازاره ل سەرا گونەھىن مەزن نىنە [ئانکو دەزرا وان دا ئەف گونەھە د بچويكىن بەلى ئەو لدەف خودى دەزىن] ئىك ژوان ئەو بۇۋى لاو خۆ پاقز نەدەر ژ دەست نقىيىزا زراف وى دىتە ئەو بۇۋى فەسادى دەر و ئاخقىن دەقە گوھاستن ژ بۇ خرایىي ، پاشى وى داخوازا ئىنانا تايىه کى دارقەسپى كر ، وى ئەو تايىه كرە دوو قەد و ھەر تايىه ك دانا سەر گورە کى « ئەسحابىا گوتى » : ئەى پىغه مبه رى خودى تە بوجى وە كر؟ وى گوت : « بەلكى ئەو وى ئازاردانى ل سەر وان سەقك بکەن ھندى ئەو تايىه هشک نەبن ». .

(۵۲) رواه البخاري .

* ئەو كارى پىغه مبه رى كرى تايىه ت ب پىغه مبه رى فە گرىيدا يه .

Ibn `Abbas reported that : Once the Prophet , while passing through one of the graveyards of Medina or Mecca heard the voices of two persons who were being tortured in their graves. The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said , »These two persons are being tortured not for a major sin (to avoid) ". The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) then added, "Yes! (They are being tortured for a major sin). Indeed, one of them never saved himself from being soiled with his urine while the other used to go about with calumnies (to make enmity between friends). The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) then asked for a green leaf of a date-palm tree, broke it into two pieces and put one on each grave. On being asked why he had done so , he replied , " I hope that their torture might be lessened, till these get dried » .

فه رمودا (۵۳) : حه رامکرنا روینشتنا ل سه رقه بران

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « لَأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحْرِقَ نِيَابَهُ ، فَتَخْلُصَ إِلَى جَلْدِهِ ، خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرٍ ». (۵۳)

ئه بو هورهيره دېیزیت : پیغه مبه ری خودى (ﷺ) گوت : « ئه گهه مرۆفه ک ژ هه وه برينيته خوارل سه رپه له کي ۋېجا جلکىن وى بسوژن هه تا بگەھىتە پىستى وى ، بۆ وى باشترە ل شوينا ئه و برينيته خوارى ل سه رقه بره کي ». (۵۳)

Abu Hurayrah reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « It is better that one of you should sit on live coals which would burn his clothing and come in contact with his skin than that he should sit on a grave ».

رواه مسلم (۹۷۱) (۵۳)

* جابرى گوت : پیغه مبه ری خودى (ﷺ) خەلک پاشقەلیددا ژ ئاۋاکرنا ئاۋاھىيە کي ل سه رقه برى ، يان مروف ھندهك ئاخا دىتە بىنیت و وى قەبرى پى بلند بکەت ، يان قەبر بھىتە گىچىرىن ، يان نفیسین ل سه رقه برى بھىتە نفیسین (نفیسینا ناۋى يان روزا ژ دايىكبوونى يان ئايەتىن قورئانا پىروز) .

فه‌رمودا (۵۴) : سی تشت لدویف مری دچن

عن أنس (رضی‌الله‌عنه) عن رسول الله (ﷺ) قال : « يتبع المیت ثلاثة أهله وماله وعمله فیرجع اثنان ویبقی واحد یرجع أهله وماله ویبقی عمله » (۵۴) .

ئەنس (رضی‌الله‌عنه) دییزیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (ﷺ) گوت : « سی تشت لدویف مری دچن (ل گورستانی) ، کەسوکارین وی ، و سامانی وی ، و کاری وی ، ۋېچا دوو ژوان زېرن و ئىك دمینیت : کەسوکارین وی و سامانی وی دزېرن و کاری وی دمینیت ». .

Anas (May Allah be pleased with him) reported that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, "The dead person is followed by three: His family, his possessions and his deeds. Then two of them return: His family and his possessions and there remain only his deeds " .

* ۵۴ التخريج : أخرجه البخاري (۶۵۱۴) ، ومسلم (۲۹۶۰) ، والترمذی (۲۳۷۹) ، والنسائی (۱۹۳۷) ، وأحمد (۱۲۰۸۰) واللّفظ له .

* جابر (رضی‌الله‌عنه) دییزیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (ﷺ) گوت : هەر بەندەك ل سەرچ تاشقى بەریت دى ل سەر وی تاشقى ل روژا قیامەتى هىيەتە زیندی بیت .

فه رموودا (۵۵) : ئه گه رموقه ك بمريت

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) ، قَالَ : « إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةِ : إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ » (۵۵).

ئه بو هورهيره دېيىزىت : پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « ئه گه رموقه ك بمريت خىرىن وي دى ھىنە بىرىن ژېلى سى خىرا : ئه و خىرە ئهوا بەرددوام بىت ، يان ئه و زانىنە ئهوا مفاثى دھىتە وەرگىرن ، يان ئه و عەيالى چاك ئه وي دوعا بۇ وي دكەت ». .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When a man dies, all his acts come to an end except three: Ongoing charity (Sadaqah Jariyah), beneficial knowledge and a righteous son who prays for him ».

(۵۵) رواه مسلم (۱۶۳۱)

* ئانکو پىشى مىنا وي خىر ب ۋان رىيکا دى گەھنە .

* د فه رمووده كا دىتىدا : پيغه مبهري (ﷺ) دېيىزىت : « ئه گه رموقه ك ژە وە مردى جەنە وي بو وي ھىتىنە نىشادان ل سېنیدە و ئىقشارى يى ، ئه گه رئە و ئەھلى بەھەشى بىت ئە و دى جەنە خول بەھەشى بىنىت ، و ئه گه رئە و ئەھلى ئاگرى بىت ئە و دى جەنە خول ناف ئاگرى بىنىت ، و دى بو وي ھىتىنە گوتىن : ئە فە جەنە تەيە هەتا خودى تە رادكەتە فە ل روژا قىيامەتى » .

فہرموودا (۵۶) : دہمی مری دھینہ بن ئاخکرن

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِذَا قِبَرَ الْمَيِّتُ - أَوْ قَالَ : أَحَدُكُمْ - أَتَاهُ مَلَكًا إِنَّ أَسْوَدَانِ أَرْرَقَانِ ، يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا : الْمُنْكَرُ ، وَلِلْآخَرِ : النَّكِيرُ ، فَيَقُولُ : مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ ؟ فَيَقُولُ : مَا كَانَ يَقُولُ : هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، فَيَقُولُ : قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا ، ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعًا فِي سَبْعِينَ ، ثُمَّ يُنَورُ لَهُ فِيهِ ، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ ، نَمْ ، فَيَقُولُ : أَرْجِعْ إِلَى أَهْلِي فَأُخْبِرُهُمْ ، فَيَقُولُ : نَمْ كَنْوَمَةُ الْعَرْوَسِ الَّذِي لَا يُوقَظُهُ إِلَّا أَحَبُّ أَهْلِهِ إِلَيْهِ ، حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ ، وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا قَالَ : سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ ، فَقُلْتُ مِثْلُهُ ، لَا أَدْرِي ، فَيَقُولُ : قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ ذَلِكَ ، فَيَقَالُ لِلأَرْضِ : التَّئِمِي عَلَيْهِ ، فَتَلْتَئِمُ عَلَيْهِ ، فَتَخْتَلِفُ فِيهَا أَصْلَاعُهُ ، فَلَا يَرَأُ فِيهَا مَعْذِبًا حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ ». (۵۶)

نهبوهورهيره دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه گه ر مرؤفه ک مر و هاته بن ئاخکرن دوو مهلايكه ت دهینه دهف وي ، ئه و دره شن و دچاف شين نافي ئیکی مونکه ره و نافي ي دیتر نه کيره ، ئه و دبیزني : ئه ری ته سه باره ت وي زه لامي چ دگوت ؟ ئه و دی وی ئاخفتني بیزیت ئه وا وي ل دونیا ي سه باره ت وي دگوتی ، کو دبیزیت : ئه و بندی خودی و پیغه مبه ری وي يه و (أَشَهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) ، مهلايكه ت دبیزني : مه دزانی تو دا ئه في ئاخفتني بیزی ، پاشی قه بري وي مرؤفي فرهه دبیت هه تا دبیته حه فتی گه ز دریزی و حه فتی گه ز فرهه ، و قه بربو وي روون دبیت پاشی دی بو وي هیته گوتن : بنقه ، ئه و دبیزیت : ئه ری بچم بیزمه که س و کارین خو دا ئه و که يف خوش بین ؟ ، مهلايكه ت دبیزني : بنقه و هکی نفستنا بیکا ئه وین که س وان هشیار ناکه ت ژبلى خوش تقيي ترين که س ، و ئه و دی دئه في رهوشی دا بیت هه تا خودی جابا وي فریدکه ت [ژ قه بري ده دکه قیت] ، و ئه گه ر ئه و مرؤفي مری بی دووری بیت ئه و دبیزیت : من گوه ل خه لکی دبwoo وان ئاخفتنه ک دگوت هه ما من ژي ئه و دگوت و ئه ز نزانم ، ئه و مهلايكه ت دبیزني : مه دزانی تو دا ئه في ئاخفتني بیزی ، قیجا ئه و دگه هیته ئیک کو په راسیین وي دناف ئیک دا دچن و ئه و هه ر دناف وي ئازاری دا دمینیت هه تا خودی جابا وي فریدکه ت ».

Abu Hurayrah (may Allah be pleased with him) reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When the deceased-or one of you-is buried, there come to him two black and blue angels, one of whom is called al-Munkar and the other al-Nakeer. They say : ‘ What did you say about this man?’ and he says what he used to say: ‘He is the slave of Allah and His Messenger. I bear witness that there is no god but Allah and that Muhammed is His slave and Messenger. ’They say: ‘We knew that you would say that’. Then his grave is made spacious for him, seventy cubits by seventy, and it is illuminated for him. Then it is said to him : ‘Sleep’ and he says: ‘May I go back to my family and tell them?’ They say: ‘Sleep like the bridegroom who will be woken by none but the dearest of his family to him,’ until Allah raises him from that resting-place of his . But if he is a hypocrite, he says: ‘I heard the people saying something so I said something like what they said. I do not know.’ They say: ‘We know that you would say that.’ Then it is said to the earth: ‘Squeeze him.’ So it is squeezes him until his ribs interlock, and he will continue to be tormented therein until Allah raises him from that resting-place of his .

فهروسدا (۵۷) : خیرا کرنا نقیضاً مری

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلوات الله عليه) : « مَنْ شَهَدَ الْجَنَازَةَ حَتَّىٰ يُصَلِّيَ ، فَلَهُ قِيرَاطٌ ، وَمَنْ شَهَدَ حَتَّىٰ تُدْفَنَ كَانَ لَهُ قِيرَاطًا » قِيلَ : وَمَا الْقِيرَاطَانِ؟ قَالَ : « مِثْلُ الْجَبَلَيْنِ الْعَظِيمَيْنِ » (۵۷).

ئەبو ھورەیرە (رضي الله عنه) دېیزىت : پیغه مبه ری خودى (صلوات الله عليه) گوت : « ھەر كەسە کى ئامادە بىت ل سەر جەنازە کى ونقىزى ل سەر مرى بىكەت دى ھندى خیرا قيراتە کى گەھىتى ، و ھەر كەسە کى ئامادە بىت دەمى مرى دھىتە بن ئاخىرن دى ھندى خیرا دوو قيراتا گەھىتى »، ھاتە گوتى: قيرات چ تىشى ؟ پیغه مبه ری گوت : « وە کى دوو چىايىت مەزنن ».

It was narrated from Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever attends a funeral until the prayer is offered will have one Qirat and whoever attends until (the body) is buried will have two Qirats. It was said: What are the two Qirats, O Messenger of Allah? 'He said: 'Like two great mountains ».

• (۵۷) رواه البخاري (۱۳۲۵)

* عثمان كورى عەففانى گوت : دەمى پیغه مبه ر (صلوات الله عليه) ژ بن ئاخىرن مويە کى خلاس دبۇو دا راوه ستىت و دگوت داخوازا ژىرىنا گونەھان بى براى خوبكەن و دعا بى بکەن خودى وى خۇ راگر كەت (ثېباتى بىدەقى) چونكى نوکە يې دھىتە پرسکرن .

فه رمودا (58) : کوشتنا ئیمانداره کی

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « قَتْلُ الْمُؤْمِنِ أَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رَوَالِ الدُّنْيَا » (٥٨) .

عبدالله ئ کورى بورهيدە ژ زاردهقى بابى خوگوت : پیغه مبه ری خودى (ﷺ) گوت:
« کوشتنا ئیمانداره کی مەزىتى دەھى خودى ژ خراب بۇونا دونيابى ». .

It was narrated from Abdullah bin Buraidah that his father said:
The Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him)
say: 'Killing a believer is more grievous to Allah than the extinction
of the whole world '.

فه‌رمودا (۵۹) : خو بدهنه ئازا کرن بەری رۆژا قیامەتى

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ (ﷺ) ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ كَانَتْ لَهُ مَظْلَمَةٌ لِأَخِيهِ مِنْ عِرْضِهِ أَوْ شَيْءٍ ، فَلْيَتَخَلَّهُ مِنْهُ الْيَوْمَ ، قَبْلَ أَنْ لَا يَكُونَ دِيَنَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ ، إِنْ كَانَ لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ أَخِذْ مِنْهُ بِقَدْرِ مَظْلَمَتِهِ ، وَإِنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ أُخِذْ مِنْ سَيِّئَاتِ صَاحِبِهِ فَحُمِلَ عَلَيْهِ » (۵۹).

ئەبو ھورەيىرە (ﷺ) دىيىزىت : پىغه‌مبه‌ری خودى (ﷺ) گوت : « ئەو مروقى زوردارىيەك ل برايەك خو [ل موسىمانەكى] كربىت دنامىسا وى دا يان دەھەر تىشىتەكى دا بلا خو پى بدهتە ئازا کرن ل ئەفرو بەری ئەو رۆژ بھىت ئەوا چ دينار و دەرەھەم مفای نەگەھىننە مروقى ، قىيىجا ئەگەر مروقى زوردار كارەكى باش ھەبىت دى ئەو مروقى زوردارى لى ھاتىيە كرن بخو وى كارى بەت ھندى وى زوردارىيەكلىك وى ھاتىيە كرن ، و ئەگەر مروقى زوردار چ خىر نەبن دى گوننەھىن وى مروقى زوردارى لى ھاتىيە كرن ھەلگرىت قىيىجا دى كەفەنە سەر وى ».

رواه البخاري (۲۴۴۹) .

* د فه‌رمودىدا كا دىيىردا : پىغه‌مبه‌ر (ﷺ) دىيىزىت : « خودى تەعالا دىيىزىت : ئەي بەندىن من زوردارى من ل سەرنەفساخۇ ياخەرام كىرى ، و دەنافىبەرەهەو ۋى من ياخەرام كرى قىيىجا زوردارىي نەكەن) .

* دەقىيت مروقى ئىماندار خوژ زوردارىي دوپىرىكەت و زوردارىي ل چ مروقا نەكەت چ يىن نىياس بن يان يىن بىانى بن چونكى دوماھىيىكا وى دى كرىت بىت ، و دەقىيت لەزى بکەت بەرەف وى كەسى ۋە بچىت ئەۋى زوردارى لېكىرى و گەردىنە خو پى بدهتە ئازا کرن بەری رۆژا قیامەتى ئەو رۆژا حساب بەرەھەم و دينارى ناهىيە كرن حساب دى ب خىر و گونەھا ھەيتە كرن ئەو كەسى زوردارىي دەكەت دى ژ خىرەن وى دەنە وى كەسى يى زوردارى لېھاتىيە كرن و ئەگەر خىرەن وى خلاس بۇون دى گونەھىن وى كەسى راکەت ، خودى تەعالا مە بپارىزىت .

* د فه‌رمودىدا كا دىيىردا : پىغه‌مبه‌ر (ﷺ) دىيىزىت : « باشتىرىن باوھى (ئىماندارى) بەيىن فرەھى و لېپورىنە) .

It was narrated from Abu Huraira that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever has oppressed another person concerning his reputation or anything else, he should beg him to forgive him before the Day of Resurrection when there will be no money (to compensate for wrong deeds), but if he has good deeds, those good deeds will be taken from him according to his oppression which he has done, and if he has no good deeds, the sins of the oppressed person will be loaded on him ».

فهروودا (60) : زهلام و ئافرهتا له عنه تی

أبی هریرۃ (ﷺ) قَالَ : « لَعْنَ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ وَ الْمَرْأَةَ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ » (٦٠) .

ئەبوھورھیرە (ﷺ) گوت : « پیغەمبەری خودى (ﷺ) له عنهت يىن ل وان زهلامان كرین ئەوین جلکىن ئافرهتان دكەن ، و له عنهت يىن ل وان ئافرهتان كرین ئەوین جلکىن زهلامان دكەن ». .

AbuHurayrah narrated that : « The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) cursed the man who dressed like a woman and the woman who dressed like a man ». .

(٦٠) رواه أبو داود (٤٩٨) .

* زانا دىيىن : چىنابىت ئافرهت جلکىن تايىبەت گىرىدای ب زهلامانغە بکەن خۇ ئەگەر بۇ زهلامى خۇ ژى بىت ، ھەر وەسا چىنابىت ئافرهت نەعالا زهلامان ژى بکەن .

* جابر دىيىت : پیغەمبەر خودى (ﷺ) له عنهت يى ل وى مروق باراندىن ئەوىز رىباین دخوت و ئەو مروق رىباین ددەت و ئەو مروق قان كارىن رىباین دنفيسيت (ئىمزا دكەت و بىرېھ دبەت، ئەگەر خۇ ئەو فەرمانىبەری حكومەن ژى بىت) و ئەو ھەردوو مروقىن دىنە دىدەقان ژى ل سەرەق رىباین و گوت : ئەف مروقە ھەمى دىگۈننەھى دا وەكى ئىكىن وچ جوداھى دنافبەرا وان دا نىنە (سەبارەت گوننەھى).

* د فهروودە كا دىتىدا : پیغەمبەر (ﷺ) دىيىت : « خودى له عنهت يى ل ئەرەق باراندىن، و ئەو مروق وى فەدختو ، و ئەوىز پىشىكىشى خەلکى دكەت (دا فەخون) ، و ئەو مروق وى دفروشىت، و ئەو مروق وى دكىرىت (بۇ خويان بۇ خەلکى) و ئەو مروق وى دروست دكەت (ژەر ماددەكى)، و ئەو مروق داخازى يادروستكىرنا وى دكەت، و ئەو مروق وى ھەلگۈرىت و ئەو مروق داخاز دكەت ئەرەق بۇ وى بېھىتە هلکىرتن و ئىننان (دا فەخوت)) .

فه موودا (٦١) : کارین ئافرهتا له عنه تی

قال النبي (ﷺ) : « لَعْنَ اللَّهِ الْوَاسِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ وَالنَّامِصَاتِ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ وَالْمُتَنَفِّلَجَاتِ لِلْحُسْنِ الْمُغَيْرَاتِ خَلْقَ اللَّهِ » (٦١) .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « خودئ له عنهت ل وان ئافرهتا يېن کرین ئه وین دهقا ل سه ر له شى خو چىدکەن و ئه وین دهقا بۇ وان چىدکەن ، و ئه وین بريېن خو چىدکەن و ئه وین بريېن وان چىدکەن ، و ئه وین ددانىن خو زىك جودا دکەن كو گوهرينى دئىخنه د چىكىرىپن خودئ دا ب جوانكارى يېن ». .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Allah had cursed those women who tattooed and who have tattooed themselves, those who pluck hair from their faces and those who make spaces between their teeth for beautification changing what Allah has created ».

(٦١) رواه البخاري (٤٨٨٦) .

* زانا دېيىن : دروسته بهندە گوهرينى بېخته د ئەندامە كى خو دا زىو چارە سەركىنى .

فهروموودا (٦٢) : سه رشوری رۆژا قیامه تى

قالَ النَّبِيُّ (ﷺ) : « مَنْ لَيْسَ ثُوبَ شُهْرَةٍ فِي الدُّنْيَا أَلْبَسَهُ اللَّهُ ثَوْبَ مَذَلَّةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ » (٦٢).

پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « هه رکه سه کي جلکه کي بکه ته به رخو کو دفیت پي به رنياس بيت د دونيابي دا ، دى خودى جلکه کي سه رشوري کي بکه ته به روی ل رۆژا قیامه تى ». .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever wears a garment of pride and vanity in this world, Allah will clothe him in a garment of humiliation on the Day of Resurrection ».

رواه أبو داود (4029) . (٦٢)

* زانا دېيىن : ئەويى جلکه کي بکه ته به رخو بۇ فە خفە خى و خۇ مە زىنكرىنى دا کو خەلکەك ل ديوانا مە تەھىن جلکىن وى بکەن و يېشىن فلان كەسى فلان جلکىن كىرىنە به رخو ، فېيچا ئەف جلکه ج بھايى وان يى گران بيت يان ئەرزاڭ بيت ، دى خودى جلکه کي سه رشورىي کي بکه ته به روی ل رۆژا قیامه تى .

فهڙموودا (٦٣) : داخواز کرن ٻو خوارنه کي

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: « إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْوَلِيمَةِ فَلْيَأْتِهَا » (٦٣).

عبدالله ڦ کوري ڻومهري خودي ڙ وان رازى بيت دڀتیت : پيغه مبهري خودي گوت : « ئه گهه رئيک ڙهه و هاته داخواز کرن ٻو خوارنه کي بلا ئه و بچيت ». *

It was narrated on the authority of 'Abdullah bin 'Umar (may Allah peace be pleased with them) that the Allah's Messenger (peace and blessings of Allah be upon him) said, "If anyone of you is invited to a wedding banquet, he/she must go for it (accept the invitation)".

٦٣) التخريج : أخرجه البخاري (٥١٧٣) ، ومسلم (١٤٢٩) .

* ئه گهه رئيک ڙهه و هاته داخواز کرن ٻو خوارنه کي بلا ئه و بچيت .

فه موودا (٦٤) : ده مى مروف دزكى ده يكا خو دا بيت

قال عبد الله : حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ ، قَالَ : « إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ حَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَزْبَعِينَ يَوْمًا ، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ مَلَكًا فَيُؤْمِرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ ، وَيُقَالُ لَهُ : اكْتُبْ عَمَلَهُ ، وَرِزْقَهُ ، وَأَجَلَهُ ، وَسَقِّيٌّ أَوْ سَعِيدٌ ، ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ الرُّوحُ ، فَإِنَّ الرَّجُلَ مِنْكُمْ لَيَعْمَلُ حَتَّىٰ مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ إِلَّا ذِرَاعُ ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ كِتَابُهُ ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ ، وَيَعْمَلُ حَتَّىٰ مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ إِلَّا ذِرَاعُ ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ » (٦٤) .

عبدالله دبیثیت : پیغه مبهري خودی (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ئه و ی راستگو ی باوه پیکری بو مه دئاخفت و دگوت : « هه رئیک ژهه وه دچل رُوژا دا دزكى ده يكا خو دا دروست دبیت ، پاشی دچل رُوژین دبیت ده چپکه کا خوینا سور ، پاشی دچل رُوژین دبیت ده چپکه کا گوشتی [هندي و پارچا مروف بشیت بجیت] ، پاشی خودی مه لایکه ته کی فریدکه تی وئه مری وی مه لایکه تی دهیت کرن چار تشتا بو قی مروفی [زاروکی] بنقیسیت و دبیثیتی : کار و کریارین وی و رزق وی و مرنا وی و کا ئه و دی بیت ژ خه لکنی ئاگری يان ژ خه لکنی به هه شتی ، پاشی ئه و روحی دکه ته دله شی وی دا ، قیجا مروفه ک ژهه وه کریارین خه لکنی به هه شتی دکه ت هه تا لนา فبه را وی و به هه شتی گه زه ک دمینیت به لی قه ده را وی ئاگرہ قیجا کاری ئه هلى ئاگری دکه ت [ئه و دچیت دئاگری دا] ، و مروفه ک

کریارین خلکی ئاگری دکھت ههتا لنافبھرا وی و ئاگری گھزهک دمینیت بھلی قھدھرا وی بھھشته ئه و کریارہ کا خلکی بھھشته دکھت [ئه و پی دچیتھ بھھشته] ۔

It was narrated from 'Abdullah bin Mus'ud that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him), the true and truly inspired, said: (The matter of the Creation of) a human being is put together in the womb of the mother in forty days, and then he becomes a clot of thick blood for a similar period, and then a piece of flesh for a similar period. Then Allah sends an angel who is ordered to write four things. He is ordered to write down his (i.e. the new creature's) deeds, his livelihood, his (date of) death, and whether he will be blessed or wretched (in religion). Then the soul is breathed into him. So, a man amongst you may do (good deeds) till there is only a cubit between him and Paradise and then what has been written for him decides his behavior and he starts doing (evil) deeds characteristic of the people of the (Hell) Fire. And similarly a man amongst you may do (evil) deeds till there is only a cubit between him and the (Hell) Fire, and then what has been written for him decides his behavior, and he starts doing deeds characteristic of the people of Paradise .

فہرموودا (۶۵) : لہشکہری یبلیسی

عَنْ جَابِرٍ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِنَّ إِبْلِيسَ يَصْرُعُ عَرْشَهُ عَلَى الْمَاءِ، ثُمَّ يَبْعَثُ سَرَابِيَّا، فَأَذْنَاهُمْ مِنْهُ مَذْلَلًا أَعْظَمُهُمْ فِتْنَةً، يَبِيِّءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ: فَعَلْتُ كَذَا وَكَذَا، فَيَقُولُ: مَا صَنَعْتَ شَيْئًا، قَالَ ثُمَّ يَبِيِّءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ: مَا تَرَكْتُهُ حَتَّى فَرَقْتُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ امْرَأَتِهِ، قَالَ: فَيُدْنِيَهُ مِنْهُ وَيَقُولُ: نِعَمْ أَنْتَ » (۶۵).

جابر دییزیت : پیغہ مبہری خودی (ﷺ) گوت : « یبلیس عہرشی خو ددانیته سہر ئافی ، پاشی لہشکہری خو فریدکهت ، شیججا ئه وی ژ هه میا نیزیکتر بقوی ئه وہ یئ فتنہ کا ژ هه میا مہنتر بقو خله لکی دروست کریت ، ئیک ژ وان دھیت و دییزیت : من ئه ف کاره و ئه فہ یئن کرین ، یبلیس دییزیتی : ته ج کاری باش نه کریه ، پاشی ئیکی دی ژ وان دھیت و دییزیت : من بہلا خو ژ فلان مروقی فہ نہ کر هے تا من جوداھی ئیخستیه دنافہ را وی و ژنکا وی دا ، یبلیس وی نیزیکی خو دکھت و دییزیتی : تو باشترين لہشکہری ۔ »

Jabir reported that Allah's Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Iblis places his throne upon water; he then sends detachments (for creating dissension); the nearer to him in rank are those who are most notorious in creating dissension. One of them comes and says: "I did so and so." And he says: "You have done nothing . " Then one amongst them comes and says: "I did not spare so and so until I sowed the seed of discord between a husband and a wife . The Satan goes near him and says : You have done well » .

فه رمودا (٦٧) : ئاموزگاریا پیغه مبه ری (ﷺ) بو كوري عه باسی

عَنْ أَبْنِ عَبَّاسٍ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) لِرَجُلٍ وَهُوَ يَعْظُمُهُ : « اغْتَنِمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ : شَبَابَكَ قَبْلَ هِرَمَكَ ، وَصِحَّتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ ، وَغِنَاءَكَ قَبْلَ فَقْرِكَ ، وَفَرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ ، وَحَيَايَاتَكَ قَبْلَ مَوْتِكَ ». (٦٦)

کوري عه باسی (خودی ژ وی و بابی وی رازی بیت) دبیشیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) ئاموزگاری ل زه لامه کی کرن و گوتی : « تو پینچ تشتا ب دهستخوفه بینه به ری پینچ تشتین دیتر ب سهر ته دا بهین ئه و ژی : جھیلینیاته ل به ری پیربیوناته و ساخله میياته ل به ری نه ساخیياته، و زنگینیياته ل به ری هزاریياته و بی کاریا ته ل به ری ب کارکرنا ته، و ژیاناته ل به ری مرناته ». .

It was narrated from ibn Abbas that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said :(Take advantage of five before five: your youth before your old age, your health before your illness, your riches before your poverty, your free time before your work, and your life before your death)

(٦٦) أخرجه الحاكم في المستدرك (٧٨٤٦) .

فه رمودا (٦٦) : سی زه لاما پسیارا عیباده تی پیغه مبه ری (ﷺ) کر

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ (ؓ) يَقُولُ : جَاءَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ إِلَى بُيُوتِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ (ﷺ) يَسْأَلُونَ عَنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّ (ﷺ) ، فَلَمَّا أَخْبِرُوا كَانُوكُمْ تَقَالُوْهَا ، فَقَالُوا : وَأَيْنَ نَحْنُ مِنَ النَّبِيِّ (ﷺ) ؟ قَدْ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ ، قَالَ أَحَدُهُمْ : أَمَّا أَنَا فَإِنِّي أَصْلِي اللَّيْلَ أَبَدًا ، وَقَالَ آخَرُ : أَنَا أَصُومُ الدَّهْرَ وَلَا أَفْطِرُ ، وَقَالَ آخَرُ : أَنَا أَعْتَزِلُ النِّسَاءَ فَلَا أَتَزَوَّجُ أَبَدًا ، فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) إِلَيْهِمْ فَقَالَ : « أَنْتُمُ الَّذِينَ قُلْتُمْ كَذَا وَكَذَا ، أَمَّا وَاللَّهِ إِنِّي لَأَخْشَأُكُمْ لِلَّهِ وَأَنْقَاعَمُ لَهُ ، لَكُمْ أَصُومُ وَأَفْطِرُ ، وَأَصَلِي وَأَرْقُدُ ، وَأَتَزَوَّجُ النِّسَاءَ ، فَمَنْ رَغَبَ عَنْ سُنْنَتِي فَلَيْسَ مِنِّي » (٦٧).

ئنه سی کوري مالک دیشیت : سی زه لام هاتنه مالین هه فریپن پیغه مبه ری (ﷺ) پسیارا عیباده تی وی دکر ، ل دهی وان هه فرینا ئه و عیباده ت بو وان گوتی هه چکو وان ئه و عیباده ت کیم ددیت ، فیجا وان گوت : ما که نگی ئه م دی گه هینه ئاستی پیغه مبه ری (ﷺ) ؟ گوننه هین وی یین ده ستپیکی و دوماهیکی یین لی هاتینه ژیپن ، ئیک ژ وان گوت : ئه ز شه فی هه می نفیزین سوننه ت دکه م ، وی دیتر گوت : ئه ز سالی هه میپی ب روژی مه و چ جارا ناخوم ، وی دیتر گوت : ئه ز خوژ هه فرینا دویر دکه م و چ جارا هه فرینی پیکنائی نیم ، فیجا پیغه مبه ری خودی هات (ﷺ) گوت : « ئه ری ئه و هوین قان ئاخفتنا دیشین ؟ ئه ز سویند دخوم بخودی ئه ز ژ هه وه پتر ژ خودی دترسم و پتر ژ هه وه ته قوای دکه م بەلی هنده ک جاران ئه ز روژین سوننه ت

دگرم و هندهک رۆژیان دخوم و نفیزین شەق دکەم و هندهک وەختا دنقم ھەۋزینىيى
زى پىكىدىئىم ، قىچا ئەو مروققى لدویق سوننەتا من نەچىت ئەو مروقق ژ من نىنە ».«

Anas bin Malik narrated that : A group of three men came to the houses of the wives of the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) asking how the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) worshipped (Allah), and when they were informed about that , they considered their worship insufficient and said , " Where are we from the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) as his past and future sins have been forgiven." Then one of them said , " I will offer the prayer throughout the night forever . " The other said , " I will fast throughout the year and will not break my fast ." The third said , "I will keep away from the women and will not marry forever." Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) came to them and said : « Are you the same people who said so-and-so? By Allah , I am more submissive to Allah and more afraid of Him than you; yet I fast and break my fast , I do sleep and I also marry women. So he who does not follow my tradition in religion, is not from me (not one of my followers) ».«

فه رمودا (۶۸) : ئامورگاریا پیغه مبه ری (ﷺ) بو گه نجان

قَالَ عَبْدِ اللَّهِ : قَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ ، مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَرْوَجْ ، فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلْبَصَرِ ، وَأَحْسَنُ لِلْفَرْجِ ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ ، فَإِنَّهُ لَهُ وِجَاءٌ » (۶۸).

عبدالله دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوته مه : « ئهی گه لی گه نجان هه ر که سه کی ژهه و بشیت ژنی بینیت [پاره و شیان هه بن] بلا بینیت، چونکی ئه و باشترین ریکه بو چا فگرتنی و پاراستنا ئه ورهقی و ئه و مرؤقی نه شیت [ژنی بینیت] بلا ب رؤزی بیت چونکی رؤزیگرتن شه هوهتا وی دشکینیت ». «

Abdullah narrated that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said to us : « O young men , those of you who can support a wife should marry, for it (marriage) controls the gaze and preserves one from immorality. And whoever cannot (marry) should fast , for it is a means of reducing the sexual desire ». «

رواه مسلم (۱۴۰۰) .

فه موودا (٦٩) : ئامۇزگارىيىا پىغەمبەرى (ﷺ) بۇ بابى ئەيوبى

عَنْ أَبِي أَيُّوبِ ، قَالَ : قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « يَا أَبَيْ أَيُّوبَ أَلَا أَدْلُكَ عَلَى صَدَقَةٍ يُحِبُّهَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ ؟ تُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ إِذَا تَبَاغَضُوا وَتَفَاسَدُوا » (٦٩) .

بابى ئەيوب دېيىيت : پىغەمبەرى خودى (ﷺ) گوته من : « ئەى بابى ئەيوبى ئەرى ما ئەز خىرەكى نىشاتە نەدەم خودى و پىغەمبەرى وى حەززىدەن ئەن تو چاڭىرىنى دنالىقى را خەلکى بىكە ل دەمىن كەرىيىن وان ژئىكودوو ۋەدەن ودگەل ئىكىدۇو خراب دېن ». .

On the authority of Abu Ayyub who said : « The Messenger of Allah(blessings and peace of Allah be upon him) told me that: ' O Abu Ayyub, should I not show you the charitable act that Allah and His Messenger love is reconciling people when they have hated each other and when they have become estranged to each other ». .

(٦٩) صحيح الترغيب والترهيب (٢٨٢٠) .

فهروودا (۷۰) : گوهارتنا خرابی

عن أبي سعيد الخدري (رضي الله عنه) قال سمعت رسول الله (ﷺ) يقول : « من رأى منكم منكراً فليغيره بيده فإن لم يستطع فبلسانه فإن لم يستطع فبقلبه وذلك أضعف الإيمان ». (۷۰).

ئەبى سەعىد خۆدرى (رضي الله عنه) دىيىزىت : گوه ل پىغە مبه رى خودى بۇ دىگوت : « ئەمۇ مىرقۇن ژەھە خرابىيە كى بىينىت بلا ب دەستى خۆ بگوھرىت، ئەگەر نەشىا (ب دەستى خۆ بگوھرىت) بلا ب ئەزمانى خۆ بگوھرىت، ئەگەر نەشىا (ئەزمانى خۆ بگوھرىت) بلا ب دلى خۆ بگوھرىت و ئەم كىيەتىن سالو خەتنى باوهرىيى يە (دگوهارتى دا) ». (۷۰).

Abu Sa`id Al-Khudri (May Allah be pleased with him) reported that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, "Whoever amongst you sees an evil, he must change it with his hand; if he is unable to do so, then with his tongue; and if he is unable to do so, then with his heart; and that is the weakest form of Faith".

70) التخريج: أخرجه مسلم (49)، المسند (11460).

فه رمودا (۷۱) : توره نه به

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) ، أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِلَّنَّيِّ (رضي الله عنه) : أَوْصِنِي ، قَالَ : « لَا تَغْضَبْ » فَرَدَّدَ مِرَارًا ، قَالَ : « لَا تَغْضَبْ » (۷۱) .

ئه بو هورهيره (رضي الله عنه) دېيىت: زه لامه ك هاته نك پيغه مبه رى (رضي الله عنه) گوتى: ئاموزگارىيە كى ل من بىكە، وي گوتى: « توره نه به »، وي زه لامى هەر داخوازا: ئاموزگارىيە كى دىكەر ھەر پيغه مبه رى (رضي الله عنه) دگوتى: « توره نه به ».

It was reported from Abu Hurayrah (may Allah be pleased with him) that a man said to the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him), "Advise me," so the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said, "Do not become angry." The man repeated (his request for advice) several times, and (each time) the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said, "Do not become angry".

71 رواه البخاري (٦١١٦).

* ئه بو هورهيره خودى ئىزى بىت دېيىت: پيغه مبه رى خودى گوت: مروق خودان ھىز نه ب شەرى و خولىگدانى يە بەلى مروق بەھىز ئە وە ئە وى بشىتە نە فسا خول دەمى توره بىوونى .

فهروودا (۷۲) : نه رماتی

عَنْ عَائِشَةَ، زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، قَالَ: «إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ» (۷۲).

عائیشا هه چینا پیغه مبه ری گوت: پیغه مبه ری گوت: نه رماتی ناکه فیته دتشته کی دا ئیلا دی وی تشتی جوان کهت، و ژ تشتنه کی ناده رکه فیت ئیلا دی وی تشتی کریت کهت.

'A'isha, the wife of the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him), reported Allah's Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) as saying: "Whenever there is Kindness in something, it adorns it, and whenever it is removed from something it disgraces it" .

فہرموودا (۷۳) : چہ قین باوہری

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال ﷺ : « الإيمان بضع وسبعون شعبة أو بضع وستون شعبة، فأفضلها قول لا إله إلا الله، وأدنىها إماتة الأذى عن الطريق والحياة شعبة من الإيمان ». (۷۳)

ئەبو ھورەیرە گوت: پیغہ مبہری خودى گوت: « باوہری حەفتى و تشتەك يان شىست و تشتەك چەقنى ۋە مىباشتى گوتنا (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) لە، و چەقى ۋە مىباشتى راکىندا گلىشى يە ۋە زىكىنى، و شەرمىنى چەقە كە ۋە باوہری بى ». (۷۳)

It is narrated on the authority of Abu Huraira (may Allah be pleased with him) who said that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, "Iman has sixty odd or seventy odd branches. The uppermost of all these is the Testimony of Faith: 'La ilaha illallah' (there is no true god except Allah) while the least of them is the removal of harmful object from the road. And shyness is a branch of Iman".

التخريج : أخرجه مسلم (۲۵۹۴) باختلاف يسير، والبخاري في «الأدب المفرد » (۴۶۹) واللفظ له .

فهروموودا (۷۴) : مزگینیبا پیغه مبه ری

عَنْ أَبِي أُمَّامَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « أَنَا رَعِيمٌ بِبَيْتٍ فِي رَبَضِ الْجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الْمِرَاءَ وَإِنْ كَانَ مُحِقًّا، وَبَيْتٍ فِي وَسْطِ الْجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الْكَذِبَ وَإِنْ كَانَ مَا زِحًّا وَبَيْتٍ فِي أَعْلَى الْجَنَّةِ لِمَنْ حَسَنَ خُلُقَهُ ». (۷۴)

بابی ئومامه دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه ز مزگینی ددهمه وی مرؤفی بقہ سره کی ل بني به هه شتی ئه وی جره دکیشا [سه را تشهه کی دونیا ی بیت نه ی دینی] وی جری بھیلیت ئه گه ر خو ئه وی حه ق ژی بیت ، و ئه ز مزگینی ددهمه وی مرؤفی بقہ سره کی ل نیقه کا به هه شتی ئه وی دره وی بھیلیت ئه گه ر خو بقہ ترانه و سوحبہت فه ببیت و ئه ز مزگینی ددهمه وی مرؤفی بقہ سره کی ل سه ری به هه شتی ئه وی ره و شتی خو باش بکه ت ». (۷۴)

It was narrated from Abu Umamah that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « I guarantee a house in the surroundings of Paradise for a man who avoids quarrelling even if he were in the right, a house in the middle of Paradise for a man who avoids lying even if he were joking, and a house in the upper part of Paradise for a man who made his character good ». (۷۴)

فهروموودا (٧٥) : چاڻديريا ئيٽيمى

عَنْ سَهْلٍ، قَالَ: رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « وَأَنَا وَكَافِلُ الْيَتَيْمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا » وَأَشَارَ بِالسَّبَابَةِ وَالْوُسْطَى، وَفَرَّجَ بَيْنَهُمَا شَيْئًا . (٧٥).

سههلى گوت : پيغه مبه رى خودى (ﷺ) گوت : « ئهز و ئه و مرؤقى چاڻديريا ئيٽيمى دکهت دى بقى شيوهى د بهه شتى داين » ، سههلى گوت : و وى ئامه زه کره تبلا خو يا شههدى و يا نيقه كى و ئه و هه ردوو تبله پيچه ك ڙيگقه كرن.

It was narrated on the authority of Sahl who said that Allah's Messenger (peace and blessings of Allah be upon him) said, "I and the one who looks after an orphan will be like this in Paradise," showing his middle and index fingers and separating them.

فهرمودا (76) : مافی ریکی

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ : « إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ فِي الطُّرُقَاتِ » فَقَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا لَنَا بُدُّ مِنْ مَجَالِسِنَا، نَتَحَدَّثُ فِيهَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « فَإِذَا أَبَيْتُمْ إِلَّا الْمَجْلِسِ فَأَعْطُوهُ الظَّرِيقَ حَقَّهُ » قَالُوا : وَمَا حَقُّ الظَّرِيقِ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ : « غَضْبُ الْبَصَرِ، وَكُفُّ الْأَذَى، وَرَدُّ السَّلَامِ، وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ، وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ » (76).

بابی سه عیدی خودری (ﷺ) دیشیت : پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « هوین ل سه رین ریکا نه ریننه خواری [لبه ر دیوارا و سه ری جادان... هتد] »، گوتون : ئهی پیغه مبه ری خودی مه چ جهین دیتر نین ئه م بخو سحبه تا لی بکهین؟، پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « ئه گه رهه وه چیا هوین بريننه خواری مافی ریکی بدنهنی »، وان گوت : ئه ری مافی ریکی چیه ئهی پیغه مبه ری خودی؟، پیغه مبه ری گوت : « چا فگرتنه [ژ دیتنا حه رام]، و نه کرنا چ خرابیبا [به حسی خه لکی، پیسکرنا ریکا و... هتد]، و به رسق دانا سلاقن، و فه رمانکرنا ب باشی یئن، و پاشقه لیدانا ژ خرابیی یه ». .

(76) رواه المسلم (۲۱۲۱) .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیشیت : « داره ک زیان دگه هاندہ موسلمانا (دریکا وان دابو)، فیجا زه لامه ک هات ئه و دار برجی فیجا چو دبه هه شتی دا)) .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیشیت : « ئه و مروف تشننه ک زریکا موسلمانا راکم ک زیان دگه هینیتے وان، دی خودی خیزه کی بو وی نفیسیت زیهر وی کاری، و ئه و مروف خودی خیزه کا وی ل نک خو بنفیسیت (قہ بیل بکهت) خودی دی ب ئه وی خیزی وی مروفی به ته به هه شتی)) .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیشیت : « لدهی زلامه ک دریکه ک راجوی وی تایه کی داری ین ب ستري دریکن دادیت، فیجا وی ئه و تاین داری برجی زریکی، فیجا خودی ز کریارا وی رازی بو (شوکرا وی کر) و گوننه هین وی زیرن...) .

Abu Sa`id Al-Khudri narrated that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Avoid sitting on the paths. They (his Companions) said: Allah's Messenger, there is no other help to it (but to sit there as we) hold our meetings and discuss matters there. Thereupon Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said: If you have to sit at all, then fulfill the rights, of the path. They said: What are their rights? Thereupon he said: Keeping the eye downward (so that you may not stare at the women), refraining from doing some harm to the other and exchanging mutual greetings (saying as-Salamu 'Alaikum to one another) and commanding the good and forbidding the evil ».

فه رمودا (۷۷) : حه زریکرنا خودی بو بهندی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) : « أَنَّ رَجُلًا زَارَ أَخًا لَهُ فِي قَرْيَةٍ أُخْرِيَ فَأَرْسَدَ اللَّهُ لَهُ ، عَلَى مَدْرَجَتِهِ ، مَلَكًا فَلَمَّا أَتَى عَلَيْهِ قَالَ : أَيْنَ تُرِيدُ ؟ قَالَ : أُرِيدُ أَخًا لِي فِي هَذِهِ الْقَرْيَةِ ، قَالَ : هَلْ لَكَ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَرْبُهَا ؟ قَالَ : لَا ، غَيْرَ أَنِّي أَحْبَبْتُهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، قَالَ : فَإِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ ، بِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَبَّكَ كَمَا أَحْبَبْتَهُ فِيهِ » (۷۷).

ئه بو هورهيره دېيىت : پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « رُوْزه کى زلامه کى سەرەدانا مرۆفه کى كر لگوندە کى دىتىر ، ۋىيچا خودى مەلايىكتەك ل سەر شىۋى زلامه کى فرىكە درىكا وى دا و گوتى : تو دى كىفە چى ؟ وى زلامى گوتى : ئەزدى سەرەدانا برايە کى خۆ كەم لقى گوندى ، مەلايىكتى گوتى : ئەرى ما تو دى سەرەدانا وى كەم دا قەنجىيا وى ل سەر خۆ راكە ؟ وى زلامى گوتى : نەخىر بەلى ئەزدى سەرەدانا وى كەم چونكى من ژېر خۆدایى مەزن يى حه زریکرى ، مەلايىكتى گوتى : پا دى بزانە ئەز قاسدى خودى مە بۆ تە ، و ئەز يى هاتىم دا بېزىمە تە خودى ژى حه زرته دكەت كا چەوا تو ژېر خودى حه زر وى ھەۋالى خۆ دكە ؟ . »

(۷۷) رواه مسلم (۲۵۶۷) .

* د فه رموده کا دىتىدا : پیغه مبه ری (ﷺ) دېيىت : « ئەگەر خودى حه زر بهندى كر دى گازىكتە جبرىلى (دى يېتىن) هندىكە خودى يە حه زر فلان دكەت تو ژى حه زرې بکە دى جبرىلى حه زرې كەت پاش جبرىلى دى گازىكتە خەلکى عەسمانى (مەلايىكتىن عەسمانى) دى يېتىن هندىكە خودى يە حه زر فلان دكەت ھوين ژى حه زرې بکەن دى خەلکى عەسمانى ژى حه زرې كەن ، پاش پەسەندا وى هيئتە دان ل ئەردى (ئانكى دى خودى تەعالا حه زریکرنا وى كەتە د دلى خەلکىدا) . »

* د فه رموده کا دىتىدا : پیغه مبه ری (ﷺ) دېيىت : « ئەگەر خودى ۋىبا باشىيە كى بگەھىتە بهندە كى دى وى تاقى كەت (جەربىنەت) لدونىيائى (نەخوشىيە كى دەق دا گوننەھىن وى ۋىيەت) ، و ئەگەر خودى ۋىبا نە باشىيە كى بگەھىتە بهندە كى لەزى ل سزادانَا وى ناكەت ھەتا وى دىگرىت ل روزا قىامەت (دا سزادانَا وى بکەتە ئاگرى جەنەنەمى دا) . »

Abu Hurayrah reported Allah's Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « A person visited his brother in another town and Allah deputed an Angel to wait for him on his way and when he came to him , he (an angel) said: Where do you intend to go? He said: I intend to go to my brother in this town. He said: Have you done any favor to him (the repayment of which you intend to get) ? He said: No, accepting this that I love him for the sake of Allah, the Exalted and Glorious. Thereupon he (an angel) said: I am a messenger to you from, Allah : (to inform you) that Allah loves you as you love him (for His sake) ».

فه‌رمودا (78) : ئهو مرۆقین ل بن سیبه‌را خودى

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قَالَ : « سَبْعَةُ يُظَاهِّمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ظِلِّهِ، يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلْلُهُ : إِمَامٌ عَادِلٌ، وَشَابٌ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ فِي خَلَاءٍ فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسْجِدِ، وَرَجُلٌ تَحَاجَّا فِي اللَّهِ، وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ دَأْتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ إِلَى نَفْسِهَا، قَالَ : إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا صَنَعْتُ يَمِينَهُ » (٧٨).

ئه‌بو هوره‌یره دیتیت : پیغه‌مبه‌ری (ﷺ) گوت : « حه‌فت جورین مرۆقا يین هه‌ین خودى وان ل رۆژا قیامه‌تى ددانیتە بن سیبه‌را خۆل وى رۆژا چ سیبه‌رین دیتەر نه‌بن ژیلى سیبه‌را خودى ئهو ژى : به‌رپسەكى دادپه‌روهه ، و ئهو جھیلە ئه‌وی مه‌زنبۇوی ل سه‌ر عیباده‌تى خودى ، و ئهو زه‌لامى بىرا خۆل خودى دئینیت ده‌مى بىت هه‌تا روندك ژ چاھین وى دهینە خار ، و ئهو زه‌لامى دلى وى گریداي بىت ب مزگەفتى فه [خۆ لھیقىيا بانگى دگرىت دا بچىتە نھىيىن ب جەماعەت] ، و ئهو هەردوو زه‌لامىن ژىھەر خودى حەزز ئىكودوو دكەن ، و ئهو زه‌لامى ژنکە كا خۆدان پله و جوانى داخازا وى دكەت ژ بۆ‌كىدا فاحىشى و ئهو زه‌لام بیتیت : ئەز ژ خودى دترسم ، و ئهو زه‌لامى سەدەقى ددەت ب قەشارتى هه‌تا دەستى وى يى چەپى نەزانىت كا دەستى وى يى راستى چ سەدەقە دايە » .

(٦٨٠) رواه البخاري

* د فه‌رمودىدە كا دیتەدا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دیتیت : « ئەگەر ئىك ژ هەوە حەزز براي خو‌کر بلا ئەو حەززىكىدا خو‌بو وى دىار بکەت و بیتیتى () .

It was narrated from Abu Hurayrah that The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « There are seven whom Allah, the Mighty and Sublime, will shade with His shade on the Day of Resurrection, the Day when there will be no shade but His: a just ruler, a young man who has been brought up in the worship of Allah, a man who remembers Allah in seclusion and his eyes are then flooded with tears, a man whose heart is attached to mosques (offers his compulsory congregational prayers in the mosque), two men who love each other for Allah's Sake, a man who is called by a charming lady of noble birth to commit illegal sexual intercourse with her, and he says, 'I am afraid of Allah,' and (finally), a man who gives in charity so secretly that his left hand does not know what his right hand has given ».

فه‌رمودا (79) : بیهـن فـرهـه بـه لـ سـهـر نـهـخـوـشـیـیـان

عَنْ صُهَيْبٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) : « عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَصَابَتْهُ سَرَّاءُ شَكَرَ، فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنَّ أَصَابَتْهُ ضَرَّاءُ، صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ » (۷۹) .

سوهـهـيـب (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دـيـزـيـت : پـيـغـهـمـبـهـرـيـ خـوـدـيـ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) گـوـت : « مـهـنـدـهـهـوـشـیـ بـوـ کـارـیـ ئـيـمـانـدـارـيـ بـيـتـ ، کـارـیـ وـيـ هـمـيـ خـيـرـهـ ، وـئـهـفـ چـهـنـدـهـ بـوـ کـهـسـيـ نـيـنـهـ ژـيـلـيـ ئـيـمـانـدـارـيـ ، ئـهـ گـهـرـ تـشـتـهـ کـيـ باـشـ بـگـهـهـيـتـ سـوـپـاـسـيـ بـكـهـتـ ئـهـوـدـيـ بـوـ وـيـ بـيـتـهـ خـيـرـ وـئـهـ گـهـرـ تـشـتـهـ کـيـ خـرـابـ بـگـهـهـيـتـ وـ بـيـهـنـاـ خـوـ فـرـهـهـ بـكـهـتـ ئـهـوـدـيـ بـوـ وـيـ بـيـتـهـ خـيـرـ » .

Suhaib reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « Strange are the ways of a believer, for there is good in every affair of his and this is not the case with anyone else except in the case of a believer for if he has an occasion to feel delight, he thanks (Allah), thus there is a good for him in it , and if he gets into trouble and shows resignation (and endures it patiently) , there is a good for him in it » .

رواه مسلم (۲۹۹۹) (۷۹)

* دـفـرـمـوـودـهـ کـاـ دـيـزـيـت : « نـيـنـهـ تـشـتـهـ کـ بـ گـهـهـيـتـهـ مـوـسـلـمـانـيـ ژـ بـهـلاـ وـنـهـسـاـخـيـ وـدـلـ تـهـنـگـيـ وـخـمـ وـکـوـفـانـ وـئـيـشـانـ وـ دـزـوارـيـانـ ، هـهـتـاـ سـتـرـيـهـ کـ بـجـيـتـهـ دـلـهـشـيـ وـيـدـاـ ئـيـلـلاـ دـيـ خـوـدـيـ بـ وـيـ نـهـخـوـشـيـ گـونـنـهـهـيـنـ وـيـ ژـيـ بـهـتـ ())

فهرمودا (۸۰) : دوعایین ڦان کهسا دقہبیلن

قال النبی (ﷺ) : « ٿالُّ دعوَاتِ مُسْتَجَابَاتُ لَا شَكَّ فِيهِنَّ ؛ دَعْوَةُ الْمُظْلُومِ ، وَ دَعْوَةُ الْمَسَافِرِ ، وَ دَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ ». (۸۰)

پیغه‌مبه‌ری (ﷺ) گوت : « سی کهسا دوعایین وان دقہبیلن چ گومان تیدانینه : دوعایین وان کهسین زورداری لی هاتیه کرن ، و دوعایین گهشتیاری ، و دوعایین دهیبابان ل عهیالی خو [نفرین] ». (۸۰)

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Three supplications are answered without doubt . The supplication of the oppressed, the supplication of the traveler, and the supplication of the parent for his son ». (۸۰)

رواه الترمذی (۱۹۰۵) .

* زانا دیېڙن : دئه فهرمودینا پیغه‌مبه‌ری (ﷺ) هنده ک ڙ جوورین وان کهسا دیارکرینه ئهونین دوعایین وان قهېبیلن دین و چ گومان د دوعایین وان دا نینه کو دی قهېبیلن بن ، ئیک ڙوان کهسان ئه و یئ زورداری لی هاتیه کرن وئه گهر دوعا بکهت دی خودی دوعایین وی قهېبیلن کهت ، وی دعوی دوعایین گهشتیاری دهی د گهشتاخودا بیت و هیشتا نه زفیریه مال دوعا بکهت دی خودی دوعایین وی قهېبیلن کهت ب مهراجه کی ڻه گهر جووناوی بو گهشتی ب مهراجه ما گونه هی نه بیت [ٺانکو کهسه ک بچیته و ھلاته کی دی ڏانی بکهت ئه ڻ کهسه دوعایین وی قهېبیلن نابن چونکی مهراجه ما وی ڙکهشتی کرنا حه رامی یه] ، و یا سیئی دوعایین دهیبابان بو عهیالین خو ، فیجاچ دوعایین خیزی بن یان نفرین بن دحه قی دا ، خودی دی قهېبیلن کهت .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دیېڙیت : « دوعایین مروڻ موسلمان بو براي وی ب ڦه شارقی دقہبیلن ، ل ن ده ڻ سه ری وی مهلا یکه ته ک بی هانیه دانان هه و هختی ٺه وی دوعا کرن بو براي خو ٺه و مهلا یکه ته دی بیېتیت ئامین و بوته ڦی و هکی وی) .

* د فهرموده کا دیتردا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دیېڙیت : « خو بیاریزین ڙ دوعایین ٺه وی زورداری لی هاتیه کرن [ٺانکو زورداری ل چ کهسا نه که داد دعا ل هه وه نه کهت] خو ٺه گهر کافربیت چونکی چ په رڙان دنافبه را دوعایین وی و خودی دانین . »

* بانی ئومامه‌ی گوت : هنده ک مروڻا گوت : ئه پیغه‌مبه‌ری خودی ئه ری کیڙ و هخت ڙ هه میا ڙ هه ڙیزه بو قهېبیل بونا دوعایا ؟ وی گوت : سیکا دوماهیکا شهڻ و پشچی نفیزین فه رز .

فهروموودا (۸۱) : دعوا بو ئازارا لهشى

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ، أَنَّهُ شَكَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) وَجَعًا يَجْدُهُ فِي جَسَدِهِ مُنْذُ أَسْلَمَ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأْلَمُ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ « بِاسْمِ اللَّهِ ثَلَاثًا، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأَحَادِرُ » (۸۱).

عوثمانى كورى بابى عاسى گازنده كرن بۆ پیغه مبهري خودى (ﷺ) سه بارهت وى ئىشادلهشى خۆ دا دىتى خۆ ژ دەستپىكى رۆژا موسىلمان بۇونا وى ، ۋېچىجا پیغه مبهري خودى (گوتى) : « دەستى خۆ بدانە سەر وى جەن دئىشىت ژ لەشى خۆ و سى جارا بىزە (بِاسْمِ اللَّهِ) و حەفت جارا بىزە (أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأَحَادِرُ) ».«

Uthman bin Abu al-'As , reported that he made a complaint of pain to Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) that he felt in his body at the time he had become Muslim. Thereupon Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Place your hand at the place where you feel pain in your body and say Bismillah (in the name of Allah) three times and seven times A'udhu billahi wa qudratihi min sharri ma ajidu wa uhadhiru (I seek refuge with Allah and with His Power from the evil that I find and that I fear ».

رواه مسلم (۲۲۰۲) .

فهروموودا (۸۲) : دعوا بو نه ساخی

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) كَانَ إِذَا أَتَى مَرِيضًا أَوْ أُتَى بِهِ ، قَالَ : « أَذْهِبِ الْبَاسَ ، رَبَّ النَّاسِ ، اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي ، لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ ، شِفَاءً لَا يُعَادِرُ سَقْمًا » (۸۲).

عائیشا (خودی ژی رازی بیت) دییزیت : ئەگەر پیغه مبه ری خودی (ﷺ) سەرەدانا نه ساخه کی کربا يان نه ساخه ک ئینابا دەف وى ، وى ئەف دوعایه بۆ وى نه ساخی دکر « أَذْهِبِ الْبَاسَ ، رَبَّ النَّاسِ ، اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي ، لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ ، شِفَاءً لَا يُعَادِرُ سَقْمًا » .

It was narrated from 'Aisha (may Allah be pleased with her) who said : Whenever Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) paid a visit to a patient, or a patient was brought to him, he used to invoke Allah, saying , « Take away the disease, O the Lord of the people! Cure him as You are the One Who cures. There is no cure but Yours, a cure that leaves no disease »

رواه البخاري (۵۶۷۵) (۸۲)

* فهرومووده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دییزیت : « ئەگەر کەسەك سەرەدانا نه خوشە کی بکەت وئەو نه خوشە د سەکەراتین مرنىدا نه بیت بلا حفظ جارا بیزیت (أَسأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يُشْفِيَكَ) ئىلا خودى دى شيفاين بوفرييکەت ژ وى نه خوشىي) .

فہرستہ رہدانی (۸۳) : خیرا سہ رہدانی

عَنْ عَلِيٍّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَقُولُ : « مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعُودُ مُسْلِمًا غُدْوَةً إِلَّا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمْسِيَ، وَإِنْ عَادَهُ عَيْشَيَّةً إِلَّا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ، وَكَانَ لَهُ حَرِيفٌ فِي الْجَنَّةِ » (٨٣).

عهلى (﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ﴾) دبیزیت : من گوهه ل پیغه مبهه ری خودی بو (﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ﴾) گوت : « نینه موسلمانه ک سه ره دانا موسلمانه ک دیتر بکهه ت ل دهه سپیدی ئیللا دی حه فتی هزار مهلا یکهه ت دوعایا بؤوی کهن هه تا لی دبیته ئیثار، و ئه گهه رل ئیثاری سه ره دانا وی بکهه ت دی حه فتی هزار مهلا یکهه ت دوعایا بؤوی کهن هه تا لی دبیته سپیده ، و دی وی بیستانه ک هه بیت ل بهه شتی ».

It was narrated on the authority of Ali (may Allah be pleased with him) who said « I heard the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) say: 'No Muslim visits (the sick) Muslims in the morning, except that seventy-thousand angels, sent Salat(prayers) upon him until the evening, and he does not visit at night except that seventy thousand angels sent Salat(prayers) upon him until the morning , and there will be a garden for him in Paradise ».

رواہ الترمذی (۹۶۹) (۸۳)

فه‌رمودا (۴۸) : خیرا چاندنی

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ (ﷺ) ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ عَرْسًا، أَوْ يَرْزُعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ » (۸۴).

ئەنەسى کورى مالكى (ﷺ) دىيىزىت : پىغه‌مبه‌ری خودى (ﷺ) گوت : « نىنە مۇسلمانەك دارەكى يان شىتلەكى بچىنىت يان شىنكتىيەكى شىن بکەت [دروست بکەت] ، قىيىجا بالندەك يان مروقەك يان گىانەوەرەك بخۆت ئىللا ئەو ھەمى دى بۇوى بىيە سەدھقە [خىر] ».

Anas (may Allah be pleased with him) reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « There is none amongst the Muslims who plants a tree or sows seeds, and then a bird, or a person or an animal eats from it, but is regarded as a charitable gift for him ».

(۸۴) رواه البخاري (۲۳۲۰).

* د فه‌رموده‌کا دىيىدا : پىغه‌مبه‌ر (ﷺ) دىيىزىت : « ئەگەر قيامەت ل ئىكى ژەھوھ رابوو و شىتلەكى ددەستى وى دا بۇو بلا وى شىلى بچىنىت () ».

فه رمودا (۸۵) : دشنه قیدا ده مژمیره ک یا ههی دعوا قه بیل دبن

عن جابر، قال: سمعت النبي (ﷺ) ، يقول : « إِنَّ فِي اللَّيْلِ لَسَاعَةً لَا يُوَافِقُهَا رَجُلٌ مُسْلِمٌ ، يَسْأَلُ اللَّهَ خَيْرًا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ » (۸۵) .

جابر دبیزیت : من گوه ل پیغه مبه ری بوو (ﷺ) گوت : « دشنه قی دا ده مژمیره ک یا ههی نینه زه لامه کی مسلمان د وی ده مژمیردا داخوازا تشهه کی باش ژ خودی بکهت ژ تشتین دونیایی و ئاخره تئیلا خودی دی وی تشتی ده تی ول ههی شهقا ئه ق ده مژمیره یا ههی » .

It was narrated on the authority of Jabir who said : « I heard the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) say: 'There is an hour during the night (qiyamm al-layl) in which no Muslim individual will ask Allah for good in this world and the next without His giving it to him; and that applies to every night » .

رواه مسلم (۷۵۷) .

* زانا دبیزن : دقیت مرؤثی ئیماندار قی ده لیقی ب ده ستله بینیت و د قی ده مژمیریدا بخو دعوا یا بکهت ج یی ب تنی بیت یان دگه ل خیزانان خو بیت ، بخود ریزکر بیت یان یی روینشتی بیت بلا بخو دوعابکهت .

* ده رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دبیزیت : « هوین بخو دعوا یا بکه دئه وی ده مژمیرا دعوا تیدا قه بیل دبن ژ روژا خودبه ئه و ده مژمیرا ل پشتی ده می ئیفاری هه تا ئافبوبونا روژی » .

* ده رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دبیزیت : « دعوا ناهیته زفاندن دنافبه را بانگ و قامه تی دا » .

* ئانکو ده می بانگ ددهت هه تا نفیز بھیتھ کرن د وی ده میدا ئه وی دنافبه را بانگ و کرنا نفیزی دا دعوا قه بیل دبن .

فه رمودا (۸۶) : خودی هه می شه ۋا دھیتە ئه سمانى دۇنیا يى

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةً إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرُ، فَيَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ، وَمَنْ يَسْأَلِنِي فَأُعْطِيهُ، وَمَنْ يَسْتَغْفِرِنِي فَأَغْفِرَ لَهُ » (۸۶).

ئه بوهوره يىرە دىيىشىت : پىغە مبه رى خودى (ﷺ) گوت : « خۆدایى مه يى خۆدان بەرە كەتا زىدە و بلنداهى ل هه می شه ۋا دھیتە ئه سمانى دۇنیا يى لدە مى سىيىھ كا دوماهىكىن ژ شەق قىيىجا دىيىشىت : كى دى دوعا يى كى ژ من كەت دا ئەز ژى قەبىل بکەم ؟ ، و كى دى داخوازىيە كى ژ من خوازىت دا ئەز ب دەمى و كى دى داخوازىا غە فراندنا گونە هان ژ من كەت ، دا ئەز گونە هىين وى بىغە فرىينم ». .

Abu Hurayrah reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « Our Lord, the Blessed and the Exalted, descends every night to the lowest heaven when one-third of the latter part of the night is left, and says : Who supplicates Me so that I may answer him? Who asks Me so that I may give to him? Who asks Me forgiveness so that I may forgive him? ».

رواه البخاري (۱۱۴۵) .

* د فه رموده كا دىتىدا : پىغە مبه رى (ﷺ) دىيىشىت : « ئەگەر كەسەك ژ هەوە دوعا كەن بلا يى رېذبىت د دوعا يىن خودا و بلا نە يېتىت يى خودى ئەگەر تە دېتىت د دوعا يىن من بىجە بىنە هەندىكە خودى تەعالا يە منەت لى ناھىتە كەن) .

فهروموودا (۸۷) : لهزى دقه بيل كرنا دوعاين خو دانه كهنه

عَنْ أَيِّ هُرْيَّةَ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) ، قَالَ : « يُسْتَجَابُ لِأَحَدٍ كُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ ، فَيَقُولُ : قَدْ دَعَوْتُ قَلَّا - أَوْ قَلَّمْ - يُسْتَجَبْ لِي » (۸۷) .

ئهبو هورهيره دېيىت : پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « خودى دى دوعاين وي مروقى قه بيل كهت ئهوى لهزى دقه بيل كرنا دوعاين خو دانه كهت، كونه بېيىت من دوعا كرن و دوعاين من قه بيل نابن يان دوعاين من قه بيل نه بوون ». .

It was narrated from Abu Hurayrah that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The invocation of anyone of you is granted (by Allah) if he does not show impatience (by saying: 'I invoked Allah but my request has not been granted ».

(۸۷) رواه مسلم .

* دهرومووده کا ديترا : پيغه مبهر (ﷺ) دېيىت : « دوعا يازهنتونى [يونس پيغه مبهري] ل دهمى وي دزى، نه هنه نگى دا كرى (لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ) فيجا نينه ژ هەر مروقە كى موسىلمان ئەق دوعاين ژىهەر تىشە كى بىكەت ئىلا دى خودى وي دوعاين بو وي قه بيل كهت) .

* دهرومووده کا ديترا : پيغه مبهر (ﷺ) دېيىت : « ئەو مروقى حەز بىكەت خودى دوعاين وي ل بەر تەنگاھىيىغا و خەمگىنييىقا قه بيل بىكەت بلا ئەول بەر قەرەھىيىا گەلەك دوعا يابىكەت) .

فه رمودا (۸۸) : سویندا خودی و سویندا شهیتاني

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ تَعَالَى قَالَ: « إِنَّ الشَّيْطَانَ قَالَ: وَعِزَّتِكَ يَا رَبِّ لَا أَبْرُخُ أَغْوِي عِبَادَكَ مَا دَامَتْ أَرْوَاحُهُمْ فِي أَجْسَادِهِمْ، فَقَالَ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَزَلُّ أَعْفِرُ لَهُمْ مَا اسْتَغْفَرُونِي ». (۸۸)

باب سه عیدی خودی ژی رازی بیت گوت: پیغه مبه ری خودی گوت: شهیتاني گوت:
ئه ز سویند دخوم ب عززه تا ته ئهی خودا ئهز دی به رده وام عه بدين ته دسهر دابه
هندی روحین وان دله شین وان دابن، ۋېجا خودای خودان به ره كه ت و بلنداهی گوت:
ئه ز سویند دخوم ب عززه ت و جه لاله تا خو ئهز دی به رده وام گوننه هین وان ژی بهم
هندی ئه و ئستیغفارا ژ من بخوازن (داخوازا ژیزنا گوننه ها بکەن).

Abu Saeed (may Allah be pleased with him) reported that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, “Satan said: By Your Might, O Lord, I will continue to mislead your servants as long as their souls are in their bodies. The Lord said: By my might and majesty, I will continue to forgive them, as long as they seek My forgiveness ”.

فه رمودا (۸۹) : ئه و مرؤقى ب شەقى هشىار دېيت

قال النبي ﷺ : « مَنْ تَعَارَ مِنَ اللَّيْلِ فَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ. ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي. أَوْ دَعَا اسْتُحِبَّ، فَإِنْ تَوَضَّأَ وَصَلَّى قُبْلَتْ صَلَاتُهُ » (۸۹).

پیغه مبه ر (ﷺ) دېیزیت : « ئه و مرؤقى ب شەقى ژ خەھوی هشىار دېيت ۋېچىدا يېزىت (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ) پاشى يېزىت : خودايى من تو گوننه ھىن من بىغە فرىنه، يان ئەگەر ئه و دوغا يىا بىكەت دى دوغا يىن وى قەبىل بن، ۋېچىدا ئەگەر ئه و دەستىنىقىزى بشوت و نقىزى بىكەت دى نقىزى وى ھىتە قەبىللىرىن ». «.

The Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said, "Whoever gets up at night and says: – 'La ilaha il-lallah Wahdahu la Sharika lahu Lahu-lmulk, waLahu-l-hamd wahuwa 'ala kullishai'in Qadir. Al hamdu lil-lahi wa subhanal-lahi wa la-ilaha il-lal-lah wa-l-lahu akbar wa la hawla Wala Quwata il-la-bil-lah.' (None has the right to be worshipped but Allah. He is the Only One and has no partners. For Him is the Kingdom and all the praises are due for Him. He is Almighty. All the praises are for Allah. All the glories are for Allah. And none has the right to be worshipped but Allah, And Allah is Great And there is neither Might nor Power Except with Allah). And then says: – Allahumma, Ighfir li (O Allah! Forgive me). Or invokes (Allah), he will be responded to and if he performs ablution (and prays), his prayer will be accepted.

فه رمودا (۹۰) : ئه و جهی بنه نیزیکی خودای خو دبیت

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « أَقْرُبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ ، وَهُوَ سَاجِدٌ ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ » (۹۰) .

ئه بوهوره یره دبیثیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « نیزیکترين جه بنه لى نیزیکی خودای خو بیت دهی دسوجدی دایه، قیجا هوین گلهک دوعایان بکەن [ئانکو دسوجدی دا] » .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The closest that a person can be to his Lord, the Mighty and Sublime, is when he is prostrating , so increase in supplication then » .

(۹۰) رواه مسلم (۴۸۲) .

* زانا دبیثن : دهی نفیثکەر نفیثا بکوم دکەت دفیت دگەل پیش نفیثی [ئیمامی] رابیت و رینیت جینابیت خو گیرو بکەت دسوجدی دا .

فہرموودا (۹۱) : خیرا بربنا سو جدی

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، يَقُولُ: «مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً، وَمَحَا عَنْهُ بِهَا سَيِّئَةً، وَرَفَعَ لَهُ بِهَا دَرَجَةً، فَاسْتَكْثِرُوا مِنَ السُّجُودِ» (۹۱) .

عوباده ی کوری سامتی دبیزیت: من گوهه ل پیغہ مبہری خودی بوو دگوت : « نینه بهنده ک سو جدہ کی بو خودی ببہت ئیلا دی خودی ژیه روی سو جدی خیره کی بو وی نقیسیت و دی ژیه روی سو جدی گوننه هه کی بو وی ژیہت و دی ژیه روی سو جدی ده ره جه کا وی بلند دکھت (ل بھه شتی) ، ٹیجا ھوین گه له ک سو جدا ببہن (ئانکو گه له ک نقیشین سوننه ت بکھن » .

It was narrated from 'Ubadah Ibn Samit that he heard the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) say: "No one prostrates to Allah but Allah will record one good reward for him, and will erase thereby one bad deed and raise him in status one degree. So, prostrate a great deal " .

فهروموودا (٩٢) : خیرا شویشتنا دهستنفیزی

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ (ﷺ) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُصُوءَ، ثُمَّ قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، فُتَّحَتْ لَهُ ثَمَانِيَّةُ أَبْوَابٍ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيْمَانِهَا شَاءَ » (٩٢).

عومهري کوري خهتابي (ﷺ) دېیزیت : پیغهمبهري خودی (ﷺ) گوت : « ئەو مرۆقى دەست نفیزی بگریت ب جوانى و برىيک و پىيىك و پاشى يېزىت : (أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) دى ھەر ھەشت دەرگەھىن بەھەشتى بۆ وى ھىنە ۋە كەرن دى دئەوى دەرگەھىرا چىتە ژور ئەھۋى وى دەقىت ». .

It was narrated from 'Umar bin Al-Khattab that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever performs ablution 'Wudu' and does it well, then says: "Ashhadu an la ilaha ill-Allah and ashhadu anna Muhammadan 'abduhu wa rasuluh (I bear witness that there is none worthy of worship except Allah, and I bear witness that Muhammad is his slave and Messenger), eight gates of Paradise will be opened for him, and he may enter through whichever one he wishes ». .

(رواه النسائي (١٤٨) .

* د فهرومووده کا دېتىدا : پیغهمبەر (ﷺ) دېیزیت : « ئومىمەتا من دى ھىتە گازىكىن ل روژا قىيامەتى دنافچاۋ و دەست و پى سې زىھىر نىشانىن شویشتنا دهستنفیزى ، قىنجا ئەو مروقى بىشىت ژەھە سېپاپى ياخو زىدە بىكەت (ئانكى دەھى دەستى خو دشىووت بلاد سەر ئەنىشىكا ژى دا بىشىووت يان دەھى پىت خو دشىووت بلا دسەر كۈزە كادا ژى بىشىووت) بلا وى زىدە بىكەت))

فهروودا (66) : نفیز قه بیل نابیت بی دهستنفیز

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) قَالَ : « لَا يَقْبِلُ اللَّهُ صَلَاةً أَحَدِكُمْ إِذَا أَخْدَثَ ، حَتَّىٰ يَتَوَضَّأَ ». (٩٣)

ئه بوهوره يره (رضي الله عنه) دېیزیت : پیغه مبه ری خودى (ﷺ) گوت : « هه رکه سه کى ژه وه دهست نفیزا وى كهت [د نفیزیدا] خودى نفیزا وى قه بیل ناكهت هه تا ئه و دهست نفیزى بشووت ». (٩٣)

Abu Hurayrah narrated that the Prophet of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Allah does not accept the prayer of any of you when you are defiled until you performed ablution ‘wudu’ ». (٩٣)

رواه أبو داود (٦٠) .

* ئه رکه سه کى دهست نفیزا وى دنفیزیدا كهت ، خودى نفیزا وى قه بیل ناكهت هه تا بچیت دهست نفیزا خو نوی بکهت و نفیزا خو دووباره بکهت .

فه رمودا (۹۴) : خیرا چوونا مزگه فتی ب دهستنفیز

عَنْ أَبِي أَمَامَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ: «مَنْ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ مُتَظَهِّرًا إِلَى صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ فَأَجْرُهُ كَأَجْرِ الْحَاجِ الْمُحْرِمِ، وَمَنْ خَرَجَ إِلَى تَسْبِيحِ الصُّحَى لَا يَنْصِبُهُ إِلَّا إِيَّاهُ فَأَجْرُهُ كَأَجْرِ الْمُعْتَمِرِ، وَصَلَاةٌ عَلَى أَثْرِ صَلَاةٍ لَا لَغْوَ بَيْنَهُمَا كِتَابٌ فِي عِلْيَيْنَ» (۹۴)

بابی ئومامه دیئریت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : «ئه و مرؤفی دهست نفیزی ل مال بشووت و بدھرکه فیت دا بچیته نفیزه کا فهرز خیرا وی مرؤفی وہ کی خیرا حه جیه کی دئیحrama دایه ، و ئه و مرؤفی بچیته نفیزرا تیشتگه هی [صلاة الضحى] ل مزگه فتی و بتئی زیه رفی چهندی بچیت خیرا وی وہ کی خیرا وی مرؤفی یه ئه وی دچیته عومری ، و ئه گهر مرؤف سوننه ته کی لدویف سوننه ته کا دیتر بکهت و بی کو مرؤف چ ئاخفتینین خراب بیزیت [وہک غهیبہت و فه سادی و دره و ... هتد] ئه ف کاره دی هیتیه نفیسین دپه رتووکا علیین دا [په رتووکا ب بها و قهدر و قیمهت] ». .

(۹۴) رواه ابو داود (۵۵۸)

* د فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ری (ﷺ) دیئریت : « نینه موسلمانه ک د دھن نفیزه کا فهرز دابیت و شویشتنا دهستنفیزی پاقزو بزین بگریت و خشوع د نفیزی دا هه بیت [دلی وی لسے ر نفیزی بیت] و رکوعا نفیزی باش بکهت ئیلا ئه ف چهنده بو وی دبیته ئه گه ری زیربنا گونه هین پیش هندی ئه ف که سه گونه هین مه زن نه که ت ، وئه ف چهنداهه ن دسالی هه می دا هه یه [ئانکو د کیش روژی ژ روژین سالین دا فی کاری بکهت دی فی خیری ب دهستخوفة ئینیت] .

AbuUmamah narrated that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « If anyone goes out from his house after performing ablution (wudu) for saying the prescribed prayer in congregation (in the mosque ‘masjid’), his reward will be like that of one who goes for hajj pilgrimage after wearing ihram (robe worn by the hajj pilgrims). And he, who goes out to say the mid-morning (duha) prayer, and takes the trouble for this purpose, will take the reward like that of a person who performs umrah. And a prayer followed by a prayer with no worldly talk during the gap between them will be recorded in the uppermost heaven ‘ Illiyyun’ ».

فه رمودا (۹۵) : هندهك شاشيئن د گرتنا دهستنقيئري

قال النبي (ﷺ) : « وَيْلٌ لِلْأَعْقَابِ مِنْ النَّارِ أَسْبِغُوا الْوُضُوءَ » (۹۵)

پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « نهاله کا ئاگری جهه نه مى بُو وي که سى يه يى په حنکا پىت خو ته رنه که ت ده مى دهست نقيئرا خو دشوت ». *

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Woe to the (dry) heels because of Hell-fire. Perform the ablution in full ».

• (۹۵) رواه مسلم .

* زانا دېيىزىن : ئەگەر كەسەك دهست نقيئرا خو بگىيت و زىيىرىكەت ئەندامەك يان بەشەك ژئەندامەك خوبشوت و پاشى هاتە يىراوى كەندامى خونە شويشتى يە ئەگەر ماوه كى كىم ب سەرۋەچۈوبىت و هاتە بىرا وي دى زقىرىت ژوي ئەندامى شوت ودى دهست نقيئرا خو تمام كەت ، وئەگەر ماوه كى درېيىز ب سەرۋەچۈوبىت و هاتە يىراوى دى ژسەر و زىنۈ دهست نقيئرا خو شوتە فە ، وئەگەر نقيئر خلاس كىرىپىت و شىنى هاتە يىرا وي دى دهست نقيئرا خو شوتە فە و نقيئرا خو دووبارە كەت .

* زانا دېيىزىن : هندهك هىزىدەكەن كەندامى سونەتە ده مى دهستنقيئرا خو دشۇون ، يا دروست ئەف تىشىت نە هاتىيە فە گوھاستن ژپيغه مبهري (ﷺ) ، ابن القيم دېيىزىت : چ فه رمودە سەر مەسحە باتكى نىن .

* ئىن قەيىم دېيىزىت : يا دروست ئەوھ پيغە مبهري (ﷺ) مەسحە پىرىچى دووبارە نەدەك ، ئەگەر پيغە مبهري هەمى ئەندامىن خو د شويشتىن و دووبارە دەك (ئانکو سى جارا دشويشت) بىتى ئەممالىيىنا (مەسحە) پىرىچى جارە كى بىتى دەك وەسا يا هاتىيە فە گوھاستن ژپيغە مبهري و بەرۋەچۈپىت چەندى نە هاتىيە گوتىن .

* ژوان خەلەتىيان ئەوين خەلەك دەكەنە تىدا ئەوھ ده مى هندهك كەس حەلەقەك تىلاوى دابىت يان سەعەتەك ل دهستى وي دابىت ده مى دهستنقيئرا خودشوت جەھى حەلەقى يان جەھى سەعەتى تەرناكەن ئەگەر ئەف جەھىن ھەنى تەرنەبىت دهستنقيئرا وي بەتال دېبىت ، دېبىت وان تىشىتا بىخىت يان ب لەپىنەت دائە و جە تەربىت .

فه رمودا (۹۶) : هه لکیشانا ئاپی ده می شویشتانا ده ستنتفیزی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) ، قَالَ: « إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْعَلْ فِي أَنْفِهِ مَاءً ثُمَّ لِيَنْتَرْ » (۹۶) .

ئهبو هورهيره دېیزیت : پیغه مبهه ری خودى (ﷺ) گوت : « ئه گەرئىكى ژە وە دەست نقیز شویشت بلا ئاپی بەه لکیشىتە دفنا خۆ پاشى بلا پیساتىي ژى دەرىتىختىت [ب دەستى چەپى] ». .

It was narrated from Abu Hurayrah reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When any of you performs ablution (wudu), he should snuff up water in his nose and blow it out ».

(۹۶) رواه أبو داود (۱۴۰) .

* د فه رموده کا دېتىدا : پیغه مبهه ری (ﷺ) دېیزیت : « هەر كەسە کى باش دەستنقیزى خوبشوت دى گونەھىن وى دەركە ۋەن ژ لەشى وى هەتا هەمى ژ بن نینوکىن وى دەردكە ۋەن ». .

* د فه رموده کا دېتىدا : پیغه مبهه ری (ﷺ) دېیزیت : « هەر كەسە کى دەستنقیزى خول مال بگرىت پاشى بچىتە مالەك (مزگەفت) ژ مالىن خودى ب ئىنئەتا كرنا نقیزە کى ژ نقیزىن فەرزىن خودى بۇ ھەر پىنگافە کا وى گونەھە کا وى ژى دېت و پىنگافا دى دى پەلەيە کى وى بلند دكەت ». .

* د فه رموده کا دېتىدا : پیغه مبهه ری (ﷺ) دېیزیت : « هەر كەسە کى دەستنقیزى خوباقۇز و بېزىن ل مال بگرىت و قەسەتا مزگەفتى بکەت ئە و دى بىتە مىھفانى خودى و ئەركە لىسەر وى كەسى ئە وى مىھفان بودىن باشىي و قەنجى دىگەل مىھفانى خوبكەت ». .

فه رمودا (۹۷) : دروست نینه ل دوو جهان نفیز بهیته کرن

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ) ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ) : « الْأَرْضُ كُلُّهَا مَسْجِدٌ إِلَّا الْحَمَامَ وَالْمَقْبَرَةَ » (۹۷).

بابی ساہ عید (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ) گوت :
 « ئەردەمی مزگەفتە [ئانکو دروستە مروف نفیزى لى بکەت]
 ژبلى جەن دەست ئاقى و گورستانى ». .

It was narrated from Abu Sa'eed Khudri (may Allah be pleased with him) that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The whole earth is a place of prayer except public baths and graveyards' ».

رواه أبو داود (۴۹۲) .

* ئەو جەن پیساقى لى بىت دەپىت بهیته پاقىگەن پاشى نفیز ل وى جەن بهیته کرن .

فهروموودا (۹۸) : د دوو حاله تاندا دروست نينه نفيز بهيته کرن

قال النبي (ﷺ) : « لا صلاة بحضره الطعام ولا وهو يدافعه الأخبان » (۹۸) .

پيغه مبهر (ﷺ) دبیثیت : « نفيز ناهیته کرن ل دهی خوارن دهیته دانان ئاماده بیت و ناهیته کرن دهی مروف ی ته نگاف بیت ب دهست نفيزا زراف یان یا ستیر ».

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « No prayer can be (rightly said) when the food is there (before the worshipper), or when he is prompted by the call of nature »

رواه مسلم (۵۶۰) .

* د فهرومووده کا ديترا : پيغه مبهر (ﷺ) دبیثیت : « ئه گهر مروفه کي چيا بچيته دهستئاف و قامهت بو نفيزی هاته دان بلا ئه و بچيته جهی دهستئاف ، پاشی بهيته نفيزی)) .

* دا هزرا وي نه مينيته ل سه رته نگافيا وي فنيجا ج خوشوع دنفيزی دا بو وي نامينيت .

* زانا دبیزىن : ئه گهر خوارن يا ئاماده بیت و دلى مروفى ل سه رخوارن بیت ل دهی نفيزی ، دروسته نفيزا خو گىروبكەت خوارن بخوت پاشی نفيزى بکەت ، وئه گهر خوارن يا ئاماده بیت و دلى وي ل سه رخوارن نه بیت بىدفچىيە ل سه روي ئه و نفيزى بکەت پاشی خوارن بخوت .

* د فهرومووده کا ديترا : پيغه مبهر (ﷺ) دبیثیت : « ئه و مروف پيغازى و سيرى و قورادى بخوت بلا ئه و نه هيته مزگەفتا مە ، چونكى مە لايکەت ژى زيانا خوژوي تشتى دېيىن ئه وى كورى ئادەمى زياناخوژى دېيىن)) .

فه موودا (۹۹) : ئه گه رئیک چوو مزگه فتى

عن أبي قتادة السلمي: أن رسول الله ﷺ قال : «إذا دخل أحدكم المسجد فليركع ركعتين قبل أن يجلس» ^(۹۹).

ئه بو قوتاده ئه لسەلەمی دېیزیت : پیغہ مبہری خودى گوت : «ئه گه رئیک ژھەوھ چوو مزگه فتى بلا دوو روکاھەتا بکەت بەری روینتە خوارى».

It was narrated from Abu Qatadah Al-Aslami who said that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said: "When any one of you enters a mosque (Masjid), let him pray two Rak'ahs before he sits down".

فہرموودا (۱۰۰) : زکری خودی

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ : « مَا مِنْ قَوْمٍ اجْتَمَعُوا يَذْكُرُونَ اللَّهَ، لَا يُرِيدُونَ بِذَلِكَ إِلَّا وَجْهَهُ، إِلَّا تَأَدَّهُمْ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ: أَنْ قَوْمُوا مَغْفُورًا لَهُمْ، قَدْ بُذَلَّتْ سَيِّئَاتُكُمْ حَسَنَاتٍ » (۱۰۰).

ئنهنے سی کوری مالکی گوت : پیغہ مبہری خودی گوت : « نینہ ژھہر کومہ کا مروقا کوم بین زکری خودی بکھن و وان پی چ نہ فیت ژیلی رازیبیونا وی ئیلا دی گازیکہرهک (مه لایکہ تھک) ل ئہ سمنی گازی وان کھت و بیڑیتی : رابن گوننہ ھین ھے وہ ھاتنے ژیرن، شاشیں ھے وہ ھاتنے گوہورین ب خیرا ».

Anas ibn Malik reported that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, "No people gather to remember Allah, only desiring by that His countenance, except that it will be announced for them in heavens: Stand forgiven! Your bad deeds have been replaced with good deeds ! "

(۱۰۰) لtxریج : أخرجه أحمد (۱۲۴۵۳) واللفظ له، وأبو يعلى (۱۴۱)، والطبراني في « المعجم الأوسط) (۱۰۵۶) .

فہرموودا (۱۰۱) : زفہرینا دیارییان

قالَ النَّبِيُّ ﷺ : « لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُعْطِيَ عَطِيَّةً أَوْ يَهَبَ هِبَةً فَيَرْجِعَ فِيهَا إِلَّا الْوَالِدُ فِيمَا يُعْطِيَ وَلَدَهُ، وَمَثَلُ الَّذِي يُعْطِيُ الْعَطِيَّةَ، ثُمَّ يَرْجِعُ فِيهَا كَمَثَلِ الْكَلْبِ يَأْكُلُ فَإِذَا شَبَعَ قَاءَ، ثُمَّ عَادَ فِي قَيْئِهِ » (۱۰۱) .

پیغہ مبہری گوت : « حلال نابیت بو زہلامہ کی تشتہ کی بدہت یاں ببھ خشیت پاشی لیقہ ببیت (بزفہرینیت) ژبلى بابی وی ئه و تشتہ کی بدہتہ کوری خو ، و مه تہلا وی مرؤفی تشتہ کی بدہت پاشی لیقہ ببیت وہ کی مه تہلا سہییه خوارنی بخوت فیجا ئه گہر تیر ببیت دلی وی رابیت (بھلا فیزیت) پاشی ئه و جارہ کا دیتر وی دل رابوونی بخوت ». .

The Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said, “It is not lawful for a man to give a gift and then take it back, except a father regarding what he gives his child. One who gives a gift and then takes it back is like a dog which eats and vomits when it is full, then returns to its vomit ” .

فهروسد (۱۰۲) : گومان د نقیزی دا

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِذَا شَكَ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاةِهِ، فَلَمْ يَدْرِكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمْ أَرْبَعًا، فَلْيَطْرُحْ الشَّكَّ وَلْيَبْرُأْ عَلَى مَا اسْتَيقَنَ، ثُمَّ يَسْجُدْ سَجْدَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يُسَلِّمَ، فَإِنْ كَانَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَمْسًا شَفَعْنَ لَهُ صَلَاةَهُ، وَإِنْ كَانَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْمَامًا لِأَرْبَعٍ كَانَتَا تَرْغِيمًا لِلشَّيْطَانِ» (۱۰۲).

باب سه عیدی خودری گوت: پيغه مبهري خودی گوت: «ئه گه ر گومان بُو مرؤفه کي ژ هه و دنقیزی اوی دا چیبیوو چیجا اوی نه زانی چهند رکاعه ت کرینه سی نه يان چارن بلا رکاعه تا گومانی لاده ت (رکاعه تا چاری) و بلا هزر بکهت (سی رکاعه ت بین کرین) پاشی بلا دوو سو جدا ببهت ل بهري سلافا ملا قده دهت، چیجا ئه گه ر نقیزی اوی ببیته پینج رکاعه ت ئه دوو سو جده مهده رکه رن بُو وی نقیزی و ئه گه ر یا تمام بیت ئه چهار دوو سو جده دبنه ره زیلکرنه اک بُو شهیتاني (چونکی وی چیبا نقیزی ل بهر نقیزکه ری شاش بکهت) .»

Abu Sa'id al-Khudri reported that The Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said: "When any one of you is in doubt about his prayer and he does not know how much he has prayed, three or four prostrations (rak'ahs). He should cast aside his doubt and base his prayer on what he is sure of. then perform two prostrations before giving salutations. If he has prayed five prostrations (rak'ahs), they will make his prayer an even number for him, and if he has prayed exactly four, they will be humiliation for the devil."

فهروودا (۱۰۳) : دزی ڙنچیٽی

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «إِنَّ أَسْرَقَ النَّاسِ مِنْ سَرْقَ صَلَاتَهُ»
 «قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَكَيْفَ يَسْرِقُ صَلَاتَهُ؟ قَالَ : «لَا يُتِيمُ رُكُوعَهَا وَلَا سُجُودَهَا،
 وَأَبْخَلُ النَّاسَ مِنْ بَخْلَ بِالسَّلَامِ» (١٠٣).

عبدالله ی کوری موغه فهی دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « دزیکه رترين مرؤف ئه وه ی دزیا ژ نفیثا خو بکهت »، هاته گوت : ئهی پیغه مبه ری خودی ما دی چهوا دزیا ژ نفیثا خو کهت ، پیغه مبه ری گوت : « ده می دچیته روکوعی و سو جدی ب دروستاهی نا چیت [ئانکو زیکا راد بیت ژ روکوعی و سو جدی و له زی دکهت] ، و به خیل ترین مرؤف ئه وه ی ژ به خیلی سلا ف نه که ته خه لکی ». «

It was narrated from Abdullah bin Muwafgh that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The worst type of thief is the one who steals form his prayer. The people asked, ‘O Messenger of Allah, how can a person steal from his prayer ?’ He said : ‘By not doing ruku and sajda properly. This is stealing from prayer. And the most miserly of people are those who are stingy with their greetings ‘salaams’ (i.e., do not greet others) ».

١٠٣) صحيح الترغيب (٥٢٥).

فهروموودا (۱۰۴) : شیست سالا نفیزین وی قه بیل نه دبوون

عَنْ أَيِّ هُرِيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : « إِنَّ الرَّجُلَ لَيُصَلِّي سِتِّينَ سَنَةً وَمَا تُقْبَلُ لَهُ صَلَاةٌ ، لَعَلَّهُ يُتَمَّ الرُّكُوعَ وَلَا يُتَمَّ السُّجُودَ ، وَلَا يُتَمَّ الرُّكُوعَ » (۱۰۴).

ئەبو ھورەيرە (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دېرىزىت : پيغه مبهري (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) گوت : « دى زەلامەك شیست سالا نفیزاكەت و خۆ نفیزەكەت وی ناهىتە قه بیل كىن ، چونكى چىدبىت روکوعى ب دروستاھى بکەت لى سوجدى ب دروستاھى نابەت ، يان سوجدى ب دروستاھى دېھت لى روکوعى ب دروستاھى ناكەت ». .

It was narrated from Abu Hrayrah that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « A man may perform for sixty years, and none of it will be accepted. It may be that he completes the bowing but not the prostration or completes the prostration but not the bowing ». .

(۱۰۴) صحيح الترغيب والترهيب (۵۲۹)

* ئانکو بلهز وبەز روکوعى بکەت يان سوجدى بەت .

فه موودا (72) : شرکا فه شارقی د نفیزی دا

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، قَالَ: خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) وَنَحْنُ نَتَذَكَّرُ الْمَسِيحَ الدَّجَالَ، فَقَالَ: «أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِي مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ؟» قَالَ: فُلْنَا: بَلَى، فَقَالَ: «الشَّرْكُ الْخَفِيُّ، أَنْ يَقُومَ الرَّجُلُ يُصَلِّي، فَيُرِينَ صَلَاتَهُ، لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرٍ رَجُلٌ» . (۱۰۵)

باب سه عیدی دیپریت : پیغه مبه ری خودی هاته دهف مه ، و مه به حسی مه سیحی ده ججال دکر ، فیجا وی گوت : « ئه ری ما ئه ز نه بیژمه هه و هه و چ تشهه ئه ز پتر زی دترسم ل سه رهه وه ژ ترسا مه سیحی ده ججال ؟ » مه گوتی : بېلی ، فیجا وی گوت : « ئه و شرکا فه شارقی يه ، کوزه لامه ک رابیت نفیز اخو جوان بکهت چونکی زه لامه کی دیتر بېری خو دهته وی ».

On the authority of Abu Sa'eed who said : « The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) came out to us when we were discussing Dajjal (False Christ) and said: 'Shall I not tell you of that which I fear more for you than Dajjal?' We said : 'Yes.' He said: 'Hidden polytheism, when a man stands to pray and makes it look good because he sees a man looking at him »

(۱۰۵) رواه ابن ماجه (۴۲۰۴)

* دهف پیغه مبه ری (ﷺ) مه ترسییا شرکا فه شارقی پتھر ژ ترسا مه سیحی ده ججال بوئومه تا وی .

فه موودا (۱۰۶) : زيانا بهري خودانا ئه سمانى د نفیزى دا

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : « مَا بَالُ أَفْوَامِ يَرْفَعُونَ أَبْصَارَهُمْ إِلَى السَّمَاءِ فِي صَلَاتِهِمْ »، فَأَشَّتَّدَ قَوْلُهُ فِي ذَلِكَ، حَتَّى قَالَ : « لَيَنْتَهُنَّ عَنْ ذَلِكَ أَوْ لَتُخْطَفُنَّ أَبْصَارُهُمْ » (۱۰۶) .

ئنه سى كورى مالكى دېيىزىت : پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « چىه هندهك مرۆڤ چاھىن خۆ بلند دكەنە ئه سمانى د نفیزىن خۆ دا ؟ »، ئنه سى گوت : ۋىجا تورە بۇو د ئاخفتنا خۆدا وزىبەر قىچەندى ھەتا وي گوتى : « يان ئەودى قىچەندى ھېلىن يان دى چاھىن وان كورە بن » .

It was narrated from Anas bin Malik that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « What is wrong with those people who look towards the sky during the prayer? His talk grew stern while delivering this speech and he said , ' They should stop (looking towards the sky during the prayer); otherwise their eyesight would be taken away ».

(۱۰۶) رواه البخاري (۷۵۰) .

* زانا دېيىزىن : ئەگەر نفیزىكەر بەري خۇ بىدەتە عە سمانى دلى وى ل سەر نفیزىت نامىنىت [خشوع نامىنىت] و نفیزىكەر دى مژىل بىت ب وى تىشى فە ئەوى دېيىنەت ، و دېيىزىن : دەمى نفیزىكەر د نفیزىدابىت بەرامبەرى خودا ئى خۇ دراوستىت ئى رەۋشىتىبە بەري خۇ بىدەتە ئە سمانا يا پىندەفييە ل سەر وى خۆ ب روشت بىكەت و بەري خونە دەتە ئە سمانا ، عومرو كورى عاسى گوت پيغه مبهري زىبەر قىچەندى ب تورە بىي ۋە گوت ئەگەر نەھېلىن دى كورە بن .

فه‌رمودا (۱۰۷) : ئه‌و زه‌لامی شه‌یتانی میزتیه دگوه‌هین ویدا

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْعُودٍ (رضي الله عنه) قَالَ: ذُكِرَ عِنْدَ النَّبِيِّ (صلوات الله عليه وسلم) رَجُلٌ، فَقِيلَ: مَا زَالَ نَائِمًا حَتَّى أَصْبَحَ، مَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ، فَقَالَ: « ذَاكَ رَجُلٌ بَالَّشَّيْطَانِ فِي أَذْنِهِ » (۱۰۷).

عبدالله بن مسعود (رضي الله عنه) دییزیت : هاته به حسکرن بۆ پیغه‌مبه‌ری (صلوات الله عليه وسلم) کو زه‌لامه‌ک هه‌ری نفستی بۆ هه‌تا سپیدی [ئانکو هشیارنه دبوو بۆ نفیزرا سپیدی] پیغه‌مبه‌ری گوت : « ئه‌و زه‌لام شه‌یتانی یا میزتیه دگوه‌هین وی دا ». .

On the authority of Abdullah (may Allah be pleased with him) who said : « It was mentioned before the Prophet that there was a man who slept the night till morning (after sunrise). The Prophet said, 'He is a man in whose ears (or ear) Satan had urinated ». .

فه رمودا (۱۰۸) : فه رمان ل زاروکین خو بکه ن بو کرنا نفیزان

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ جَدِّهِ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ ، وَاضْرِيُوهُمْ عَلَيْهَا ، وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرٍ وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ ». (۱۰۸).

عه مروي کوري شوعه يبي ژ زارده في باب و باپيرين خو دېيزيت : پيغه مبه ری خودي (ﷺ) گوت : « فه رمان ل زاروکين خو بکه ن بو کرنا نفیزان ل ده مي زين وان دنه حفت سال، ول ده مي زين وان دنه ده سال وان بقوتن ئه گه ر نفیزانه کرن، و جهين وان [بو نفستنى] ژيک جودا بکه ن ». .

Amr bin Shu'aib narrated from his father, from his grandfather that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Command your children to pray when they become seven years old, and beat them for it (if they refuse to pray) when they become ten years old; and arrange their beds (to sleep) separately ».

رواه أبو داود (۴۹۵) (۱۰۸)

* زانا دېيژن : بهري ته مهني زاروکان بېيته حفت سال دېيیت فيرى چهوانىيا کرنا نفیزان بکه ن ژيھرکو ده مي ته مهني وان دېيته حفت سال دا د زىرەكىن بو کرنا نفیزان، و ده مي ته مهني وان دېيته ده سال ئه گەرد سىست بن دكىرنا نفیزاندا بقوتن قوتانە كا بترس نەيا ب ئىش ئانكىو چىنابىت ده مي دقوتن نىشانىن قوتانى (لىدانى) ل سەر لەشى وان ديارىن، و ئه گەر ئەف زاروکە كور و كچ بن ده مي ته مهني وان دېيته ده سال دېيیت جهين وان بېيته ژيک جودا كرن بو نفستنى چىنابىت ب رەخ ئىكودوو فە بنىن.

فه رمودا (۱۰۹) : چاره سه ریا و اسواسا شه یتانی دن قیزیدا

عَنْ أَبِي الْعَلَاءِ، أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ أَبِي الْعَاصِ، أَتَى النَّبِيَّ ﷺ ، فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ صَلَاتِي وَقِرَاءَتِي يَلْبِسُهَا عَلَيَّ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « ذَاكَ شَيْطَانٌ يُقَالُ لَهُ خَنْبُرٌ ، فَإِذَا أَحْسَسْتَهُ فَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْهُ، وَاتْفِلْ عَلَى يَسَارِكَ ثَلَاثًا » قَالَ : فَقَعْلَتْ ذَلِكَ فَأَذْهَبَهُ اللَّهُ عَنِّي » (۱۰۹).

بابی عه لائی دیزیت : عوسمانی کوری بابی عاسی چوده پیغه مبه ری (ﷺ) فیجا گوتی : ئهی پیغه مبه ری خودی شه یتانی که تیه دن انبه را من و نقیزه مندا و خواندنا من یا قورئانی لبهر من شاش دکهت ، فیجا پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه و شه یتانه که نافی وی [خه نزه به] ، فیجا ئه گه ر ته هه ست پی کربیزه [ئه زب خودی خو ژته دپاریزم] ، ول ره خی خو ی چه پی بزفره و سی جاراتف بکه ئانکو تفکرنه کا سفک « عوسمانی گوت : فیجا من وه کر خودی ئه چهنده ژ ده من بر .

(۱۰۹) رواه مسلم (۲۲۰۳) .

* زانا دیزین : پیچه اک بزفره به ری خوبده ته ره خی چه پی و سی جارا سفک تف که .

It was narrated from Abu Alla that Uthman ibn Abu al-'As reported that he came to Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) and said : Allah's Messenger, the Satan intervenes between me and my prayer and my reciting of the Qur'an and he confounds me. Thereupon Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : ' That is (the doing of a) Satan (devil) who is known as Khinzab, and when you perceive its effect, seek refuge with Allah from it and spit three times to your left'. I did that and Allah dispelled that from me .

فه موودا (110) : دهستنفیز ب دهستکرنا ٹافره تان ناکه ڦیت

عَنْ عَائِشَةَ : « أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَبَّلَ امْرَأَةً مِنْ نِسَائِهِ ، ثُمَّ خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ وَلَمْ يَتَوَضَّأْ » (۱۱۰).

عائیشائی گوت : « پیغه مبه ری (ﷺ) هه ڦینه کا خو ماچیکر پاشی چو دا نفیز بکه ت و وی دهست نفیز نه شویشته ڦه ». .

Aishah narrated that : « The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) kissed one of his wives, and then he went to the prayer and did not perform ablution (Wudu) » .

(۱۱۰) رواه أبي داود (۱۷۹) .

* عائیشائی خودی ڙئ رازی بیت گوت : ((پیغه مبه ری خودی هنده ک ڙنکین خو ماچیدکرن و ئه وی ب روژی بو پاشی وی کره که نی)) .

* زانا دیڙن : دهستنفیز ب دهستکرنا ٹافره تان ناکه ڦیت و ب ماچیکرن ڙئ ناکه ڦیت ب مه رجه کی ئه گه رج ڦاعه ورہ تا وان نه ده رکه ڦیت .

فه رمودا (۱۱۱) : بزفره نقیزی بکه چونکی ته نقیز نه کریه

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) : أَنَّ رَجُلًا دَخَلَ الْمَسْجِدَ، وَرَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) جَالِسٌ فِي نَاحِيَةِ الْمَسْجِدِ، فَصَلَّى ثُمَّ جَاءَ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « وَعَلَيْكَ السَّلَامُ، ارْجِعْ فَصَلِّ فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ » فَرَجَعَ فَصَلَّى ثُمَّ جَاءَ فَسَلَّمَ، فَقَالَ : « وَعَلَيْكَ السَّلَامُ، فَارْجِعْ فَصَلِّ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ » فَقَالَ فِي الثَّانِيَةِ، أَوْ فِي الْأُولَى بَعْدَهَا : عَلِمْنِي يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَقَالَ : « إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ فَأَسْبِغْ الْوُضُوءَ، ثُمَّ اسْتَقْبِلِ الْقِبْلَةَ فَكَبِّرْ، ثُمَّ افْرَأِ بِمَا تَيَسَّرَ مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ، ثُمَّ ارْكَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَ رَاكِعًا، ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَسْتَوِي قَائِمًا، ثُمَّ اسْجُدْ حَتَّى تَطْمَئِنَ سَاجِدًا، ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَ جَالِسًا، ثُمَّ اسْجُدْ حَتَّى تَطْمَئِنَ سَاجِدًا، ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَ جَالِسًا، ثُمَّ افْعَلْ ذَلِكَ فِي صَلَاتِكَ كُلُّهَا » وَقَالَ أَبُو أَسَمَّةَ، فِي الْأُخْرِيَنِ : « حَتَّى تَسْتَوِي قَائِمًا » (۱۱۱).

ئەبوھورەیرە (ﷺ) دېیزیت : زەلامەك ھاتە دمزگەفتى ۋە، و پیغەمبەری خودى (ﷺ) يى رويىشىتى بۆ دمزگەفتى ۋە، ۋېچا وى زەلامى نقىزىكى پاشى ھات سلاف كە پیغەمبەری ، ۋېچا پیغەمبەری خودى (ﷺ) گوته وى : « وعلیک السلام، بزقە نقىزى بکە چونكى تە نقىزى نەكىرىيە »، ۋېچا ئەو زقىرى و نقىزى كرە ۋە ، پاشى ھات و سلاف كە ۋە ، ۋېچا پیغەمبەری خودى (ﷺ) گوته وى : « وعلیک السلام بزقە نقىزى بکە چونكى تە نقىزى نەكىرىيە « ۋېچا وى زەلامى ل جارا دووئى يان ل جارا ددویچرا گوت : نىشامى بىدە ئەپىغەمبەری خودى ، ۋېچا پیغەمبەری گوته وى : « ئەگەر تو رابوی دا نقىزى بکەي دەست نقىزىخۇ لاو بشۇو پاشى بەرى خۆ بىدە قىبلى و بىزە اللە أكىر ، پاشى ھەندەك ژ قورئانى بخۆينە [ئانکو پشى خواندنا سورەتا فاتىحى] ، پاشى ھەرە روکووعى ھەتا ئارامى بۆتە چىببىت ، پاشى راببە ھەتا راست دې و ئارامى بۆ تە چىببىت ، پاشى ھەرە سوچدى ھەتا ئارامى بۆ تە چىببىت ، پاشى رابەفە ھەتا ئارامى بۆ تە چىببىت ل دەمى تو يى رويىشىتى ، پاشى ھەرە سوچدى ھەتا ئارامى بۆ تە چىببىت ، پاشى رابە ژ پىرۇفە ھەتا ئارامى بۆ تە چىببىت ، پاشى ئەقىزىن خۆ دا (ئانکو ب ۋىشىوە نقىزىخۇ بکە) ». *

* زانا دېيىن : ۋى زەلامى ب دروستاھى روکووع و سوچدە نەدېرىن .

* ھەندەك دېيىن : ۋى زەلامى ب دروستاھى دەست نقىزىخۇ نە دشويشت.

Abu Huraira narrated that : A man entered the mosque and started praying while Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) was sitting somewhere in the mosque. Then (after finishing the prayer) the man came to the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) and greeted him. The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said to him, "Go back and pray, for you have not prayed. The man went back, and having prayed, he came and greeted the Prophet. The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) after returning his greetings said, "Go back and pray, for you did not pray." On the third time the man said, "(O Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him)!) teach me (how to pray)." The Prophet said, "When you get up for the prayer, perform the ablution properly and then face the Qibla and say Takbir (Allahu Akbar), and then recite of what you know of the Qur'an, and then bow, and remain in this state till you feel at rest in bowing, and then raise your head and stand straight; and then prostrate till you feel at rest in prostration, and then sit up till you feel at rest while sitting; and then prostrate again till you feel at rest in prostration; and then get up and stand straight, and do all this in all your prayers.

فه رمودا (۱۱۲) : خیرا گه هین له شی مروقی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) : « كُلُّ سُلَامٍ مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ ، كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ ، يَعْدِلُ بَيْنَ الْاثْنَيْنِ صَدَقَةٌ ، وَيُعِينُ الرَّجُلَ عَلَى دَابَّتِهِ فَيَحْمِلُ عَلَيْهَا ، أَوْ يَرْفَعُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ ، وَالْكِلْمَةُ الظَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ ، وَكُلُّ حُطْوَةٍ يَخْطُوْهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ ، وَيُمِيِّطُ الْأَدَى عَنِ الْطَّرِيقِ صَدَقَةٌ » (۱۱۲) .

ئه بو هورهيره (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دېیزیت : پیغه مبه ری خودی (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) گوت : « هه می گه هین له شین خه لکی خیرین ل سه ره هین [ئانکو دفیت خه لک خیرین وان گه هان بدەن] ل هه می رۆزین رۆز تىدا دهه لىت ، قىيىجا ئه گەر مروقەك چاڭىرىنى بىه كسانى دنا قىبەر دوو مرۆفان دا بکەت خىرە ، و ئە گەر ئە و ھارىكارىيا زەلامە كى بکەت دا سيار ببىتە سه ر پشتا گيانه وھرى خۆ يان ئە گەر ئە و ھارىكارىيا وى بکەت دا بارى وى بدانىتە سه ر پشتا وى گيانه وھرى خىرە و ئاخفتنا خوش خىرە و ھەر پىنگاڭە كا مروقۇ پى بچىتە نقىزى [مزگەفتى] خىرە ، و ھەر تىشە كى ب زيان بىت ژرىيکى را كەت خىرە » .

(۱۱۲) رواه البخاري (۲۹۸۹)

* مروقى (۳۶۰) گه هین هەين .

* دەرمودىن كادىتىدا : پیغه مبه ر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دېیزیت : خىرا كرنا نفیئى تىشىتگە هي (الضحى) بەرامبەرى دانا سەدەقىن گه هین له شین مروقۇ نە .

It was narrated from Abu Hurayrah that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « There is a (compulsory) Sadaqa (charity) to be given for every joint of the human body (as a sign of gratitude to Allah) every day the sun rises, to judge justly between two persons is regarded as Sadaqa, to help a man concerning his riding animal by helping him to ride it or by lifting his luggage on to it, is also regarded as Sadaqa, to say a good word is also Sadaqa, and every step taken on one's way to offer the compulsory prayer (in the mosque) is also Sadaqa and to remove a harmful thing from the way is also Sadaqa ».

فه رمودا (113) : خیرا کرنا سوننه تا به ری نفیزا سپیدی

عَنْ عَائِشَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَتْ : « رَكَعْتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا » (۱۱۳).

عائیشا دبیثیت : پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « ئه و هه ردوو روکاعه تین به ری کرنا نفیزا سپیدی بخیرتره ژ دونیایی و هه می تشتین دنا خدا ». .

It was narrated from Aishah (may Allah be pleased with her) that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The two Rak'ah of Fajr (dawn) are better than the world and what is in it' ».

رواه مسلم (۷۲۵) .

*ئه بو هورهیرهی (ﷺ) گوت : « پیغه مبه ری خودی (ﷺ) دفان هه ردوو روکاعه تاندا روکاعه تا ئیکی دا (قل یا أیهَا الکافرون) دخوینیت [سورة الکافرون] ، و روکاعه تا دووی دا (قل هو الله أحد) دخوینیت [سورة الاخلاص]) . »

*ئه و هه ردوو روکاعه ت ژ سوننه تین (رواتب یان نوافل) رهاتب دوازده روکاعه تن دوو به ری نفیزا سپیدی دهینه کرن ، و چار به ری نفیزا نیفرو [دووب دوو دهینه کرن] و دووب پشتو نفیزا نیفرو ، و دووب پشتو نفیزا مه غرہب ، و دووب پشتو نفیزا عهیشا .

* زانا دبیثن : ژ باشترین روکاعه تین رهاتبا ئه وین به ری نفیزا سپیدی نه .

فہرموودا (۱۱۴) : خیرا حج و عومرہ کی

عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « مَنْ صَلَّى الْعَدَاءَ فِي جَمَاعَةٍ ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ كَانَتْ لَهُ كَأْجُرٍ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٌ » (۱۱۴) .

ئنهنس دېیزیت : پیغہمبہری خودی (ﷺ) گوت : « ي نفیزا سپیدی ب کوم بکهت پاشی برينيته خوار زکری خودی بکهت ههتا رؤژ دھه لیت پاشی دوو رکاعه تان بکهت یین نفیزا تیشتگه هی [صلاة الضحى] دی هندی خیرا حج و عومرہ کی گه هيتنی ». .

Anas bin Malik narrated that the Prophet of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever prays Fajr in congregation, then sits remembering Allah until the sun rises, then prays two Rak'ah, he will have the reward like that of a Hajj and Umrah ».

(۱۱۴) رواه الترمذی (۵۸۶) .

فہرموودا (۱۱۵) : ئه و ده میں کرنا نقیشی ل مال باشتره ڙ مزگه فتی

عَنْ نَافِعٍ، أَنَّ ابْنَ عُمَرَ، أَذْنَ بِالصَّلَاةِ فِي لَيْلَةٍ ذَاتِ بَرْدٍ وَرِيحٍ، ثُمَّ قَالَ: أَلَا صَلُّوا فِي الرِّحَالِ، ثُمَّ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) كَانَ يَأْمُرُ الْمُؤْمِنَ إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ ذَاتِ بَرْدٍ وَمَطَرٍ، يَقُولُ: « أَلَا صَلُّوا فِي الرِّحَالِ ». (۱۱۵)

نافعی گوت : ل شہفہ کا سہرما و بایہ کی دژوار کوری عومہری بانگدا ، پاشی گوت : ہوین نقیشین خود مالین خو ڦہ بکھن ، پاشی گوت : پیغہ مبہری خودی (ﷺ) فہرمان ل بانگدھری دکر ئه گھر شہفہ کا سہرما و باران با بلا یتیت : « أَلَا صَلُّوا فِي الرِّحَالِ »

Nafi said that : Ibn 'Umar made the call to prayer on a cold and windy night. He then said: 'Lo! Pray in the dwellings'. Afterwards he said: 'whenever there was a cold or rainy day night, the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) used to command the mu'adhdin to announce: Lo! Pray in the dwellings ».

• (۱۱۵) رواہ البخاری (۶۶۶) .

* زانا دیشن : ئه گھر چوونا مزکه فتی زيانه کا مه زن بگه ھینیتھ نفیزکه را دروسته نفیز ب کوم نه ھینیتھ کرن و بانگدھر ل شوینا (حیٰ علی الصَّلَاةِ) یتیت : (أَلَا صَلُّوا فِي الرِّحَالِ) یان (صلوا فی رحالکم) یان (صلوا فی بیوتکم) .

فه موودا (۱۱۶) : مالین خو نه کنه گورستان

قالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) : « لَا تَجْعَلُوا بَيْوَاتَكُمْ مَقَابِرَ، إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي يَسْمَعُ سُورَةَ الْبَقَرَةِ تَقْرَأُ فِيهِ » (۱۱۶).

پیغه مبه ری (صلی الله علیه و سلّم) گوت : « مالین خو نه کنه گورستان ، هندیکه شهیتانه دره قیت ژوی مالی ئهوا سوره تا به قه ره تیفه بهیته خواندن ». .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said :
 « Do not make your houses into graves, for Satan flees from a house in which Surah al-Baqara is recited ».

رواه مسلم (۷۸۰) (۱۱۶) .

* د فه مووده کا دیتردا : پیغه مبه ر (صلی الله علیه و سلّم) دیتیت : « ئه گهر ئیک ژه و نفیز کوم ل مزگه فتی کر ، بلا هنده ک ژ نفیز بھه را مالا خو بکهت [ئانکو نفیزین فه رز ل مزگه فتی بکهت و نفیزین سوننهت ل مال بکهت] ، چونکی خودی خیر و بھه رکهت کریهت مالا وی دا ژیه رکرنا نفیزین سوننهت [ئانکو کرنا نفیزین سوننهت ل مال بخیر ترہ ژکرنا وی ل مزگه فتی]) .

فهروودا (۱۱۷) : که فارهتا ژبیرکرنا نقیزان

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : « مَنْ نَسِيَ صَلَاةً ، فَلْيُصْلِّهَا إِذَا ذَكَرَهَا ، لَا كَفَّارَةَ لَهَا إِلَّا ذَلِكُ ... » (۱۱۷).

ئەنەسى كورى مالىكى (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دېئىت : پیغە مبه ری خودى (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) گوت : « ھەر كەسە كى ژبیركربىت نقىزى بىكەت ، بلا وى نقىزى بىكەت ل چ دەمى دەيىتە بىرا وى ، چ كەفارەت بۇ نىنە ژىلى ئەقى چەندى ». .

Anas ibn Malik reported the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « If anyone forgets a prayer or oversleeps, he should perform it when he remembers it; there is no expiation for it except that »

رواه مسلم (597) (۱۱۷).

* زانا دېئىن : دەمى كەسە كى نفسى بىت و نقىزى وى زى بچىت يان بى شول بىت و ژبیركر نقىزى بىكەت بلا وى دەمى بىكەت دەمى دەيىتە بىرا وى خو ئە گەر پشى روزەكى بىت يان پتى بىت دەيىت ھەربىكەت ، وئە گەر عەمدەن وە بىكەت نقىزى وى ناھىيە قەبىل كرن .

فه‌رمودا (۱۱۸) : نه‌خوشتقیتین و خوشتقیتین جه‌بو خودی

عَنْ أَيِّ هُرِيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) ، قَالَ : « أَحَبُّ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ مَسَاجِدُهَا ، وَأَبْغَضُ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ أَسْوَاقُهَا » (۱۱۸) .

ئه‌بو هورهیره دیتیزیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (ﷺ) گوت : « خوشتقی ترین جه‌بو خودی مزگه‌فتین دونیا‌یینه ، و ئه‌و جه‌ن خودی پتر که‌رب ژی ۋه دبن سیك و بازارین عه‌ردینه ». .

Abu Hurayrah reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The parts of land dearest to Allah are its mosques (masjid), and the parts most hateful to Allah are markets ». .

(۱۱۸) رواه مسلم .

* ده‌رموده کا دیتدا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دیتیزیت : « مزگه‌فت مالا هه‌ر که‌سەن خودان تەقوایه [ئه‌وی ژخودی ترسیت] ، خودی تەعالا کەفالەتا وی کەسی یاکری ب رەحه‌تی و دلوفانی و دەربازبۇونا ژ پرا سیرات بورازی بۇونا خودی ئه‌وی مزگه‌فت مالا وی بیت)) .

* ده‌رموده کا دیتدا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دیتیزیت : « سى جورىن مروفايىن هەين وەھر سى دبن گەھنەتىيا خودى ۋەنە ، ئەگەر ژييان [مانە ساخ] دى خودى رزق وان دەت ودى بى منەت بن ژ خەلکى وئەگەر مرن دى خودى وان بەتە بەھەشى ، يى بچىيە مالاخو وسلاف بکەت ئەو دبن گەھنەتىيا خودى دايىه ، و يى دەركەفيت بورىگە فەتى ئەو دبن گەھنەتىيا خودى دايىه ، و يى دەركەفيت بورىگە خودى ئەو دبن گەھنەتىيا خودى دايىه)) .

فهروموودا (۱۱۹) : ئافرهت ب چار مه به ستا دهیتە مەھرکرن

عن أبي هريرة (رضي الله عنه) عن النبي (ﷺ) قال : « تنكح المرأة لأربع: لمالها، ولحسابها، ولجمالها، ولدينها، فاظفر بذات الدين تربت يداك » (۱۱۹).

ئەبو ھورھیرە (رضي الله عنه) بىزىت : پىغە مبهري خودى (ﷺ) گوت : « ئافرهت ب چار مه به ستا دهیتە مەھرکرن : ژىھەر سامانى وى و ژىھەر ناقدارىيما مالباتا وى و ژىھەر جوانىيما وى و ژىھەر ديندارىيما وى ، ۋىچىجا تو بۇخۇ يا دىندار بخوازە دى خۇشى وبەرە كەتى ب دەستخۆقە ئىنى ». .

Abu Hurairah (May Allah be pleased with him) reported that the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said, “A Woman is married for four reasons: her property, her rank, her beauty, and her religion. So, choose the religious woman (otherwise) you will be loser ”.

(۱۱۹) التخريج : أخرجه البخاري (۵۰۹۰)، ومسلم (۱۴۶۶) .

فهروسد (۱۲۰) : وهرگر تنا دهستویرا ئافرهقى بۇ مەھر كىنى

قالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « لَا تُنْكِحُ الْأَيْمُ حَتَّىٰ نُسْتَأْمَرَ، وَلَا تُنْكِحُ الْبِكْرُ حَتَّىٰ نُسْتَأْذَنَ ». قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَكَيْفَ إِذْنُهَا؟ قَالَ: « أَنْ تَسْكُتَ » (۱۲۰).

پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « ئەو ژنا بھييە خوازتن شىكىندا وى چىنابىت ھەتا پسيارا وى نەكەن (كا يارازىيە يان نە)، و كچك ژى شىكىندا وى چىنابىت ھەتا دهستویرا وى نەھىيە وهرگرتن ». وان گوت : ئەى پيغه مبهري خودى دهستویرا وى چەوايە ؟ وى گوت : « ئەو ھەۋە بىن دەنگ بېيت ». .

The Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, “A previously married woman must not be married till she is asked, and a virgin must not be married till her agreement is asked.” The companions of the Messenger asked him, “O Allah’s Apostle, how is her agreement indicated?” He (the Messenger) replied, “It is by her silence ”.

فه رمودا (121) : چوونا ئافرهتى بۇ بهەشتى

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ خُمُسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا، وَحَصَّنَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ بَعْلَهَا دَخَلَتْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ ». (۱۲۱)

ئەبو ھورەيرە دىيىزىت : پىغەمبەرى (ﷺ) گوت : « ئەگەر ئافرهتى ھەر پىنج نەڭىزىن خۆيىن فەرز كىن ، وەيىقا خۆيىا رەمەزانى ب روڭى بىو ، و ھەورەتا خۆ پاراست ، و گوھدارىيا زەلامى خۆكىر ، دى چىتە بەھەشتى د ھەر دەرگەھە كىن وى بقىت تىرا بچىت ». (۱۲۱)

Abu Hurayrah reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « If a woman prays her five prayers, fasts her month of Ramadan, guards her chastity, and obeys her husband, she will enter Paradise from any gate she wishes ».

(۱۲۱) رواه ابن حبان (۴۱۶۳) .

* دەرمودىدە كادىتىدا : پىغەمبەر (ﷺ) دىيىزىت : ھەر ئافرهتە كا بىرىت و ھەۋىزىنى وى زى رازى بىو دى چىتە بەھەشتى . (۱۲۱)

فہرموودا (122) : چینابیت زہلام بتني دگہل ئافرہتہ کی بمیتیت

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) ، أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ (ﷺ) يَقُولُ : لَا يَخْلُقُنَّ رَجُلٌ بِإِمْرَأَةٍ ، وَلَا تُسَافِرْنَ امْرَأَةٍ إِلَّا وَمَعَهَا مَحْرُمٌ « (۱۲۲) ۔

کوری عہبasi (خودی ژوی و بابی وی رازی بیت) دیتیت : من گوہ ل پیغہ مبہری بوو (ﷺ) گوت : « بلا زہلام بتني دگہل ئافرہتہ کی نہ میتیت و بلا ئافرہت سہ فہری نہ کہت ئیلا مہحرہ مہک دگہل ہے بیت ۔ »

It was narrated from Ibn 'Abbas (may Allah be pleased with him) that he heard the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) saying : « It is not permissible for a man to be alone with a woman, and no lady should travel except with a Muhrum (i.e. her husband or a person whom she cannot marry in any case for ever; e.g. her father, brother, etc) ۔

رواه البخاری (۳۰۰۶) ۔ (۱۲۲)

* د فہرموودہ کا دیتدا : پیغہ مبہر (ﷺ) دیتیت : « نینہ زہلامہ ک وئافرہتہ ک بتني دگہل ئیکودوو بمیتیت ئیلا شہیتان بی سییی یہ ۔ »

نہ بو ہورہیرہ دیتیت : پیغہ مبہری خودی (ﷺ) گوت : « حلال نینہ بو ئافرہتہ کا مسلمان گھشتہ کی بکہت قوناغا شہفہ کی ئیلا زہلامہ ک خودان مہحرم دگہل وی بیت ॥ ۔

* مہحرم : وہک : (باب و برا و مام و خال و برازا و خارزا) ، وئہ گھر یا شیکری بیت زہلامی وی ژی بو وی دیتیه مہحرم ۔

فه رمودا (۱۲۳) : حەرامكىنە بىيەنەن خوش بولۇغىنىڭ

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قَالَ : « أَيْمَأْ مَرْأَةٌ اسْتَعْطَرَتْ فَمَرَّتْ عَلَى قَوْمٍ لِيَجِدُوا رِيحَهَا فَهِيَ زَانِيَةٌ » (۱۲۳) .

بابى موسايى ئەشىھەرى دىيىزىت : پېغەمبەرى (ﷺ) گوت : « ھەر ئافرەتە كا بىيەنە كا خوش ل خۆ بىكەت و دېھر ھىندەك مروقان را بچىت [بۇورىت] دا بىيەنا وى بچىتە وان ، ھەر وەكى وى دەھمەنپىسى كىرى ». .

It was narrated from Abi Musa Al-Ash'ari that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Any woman who puts on perfume and passes by people so that they can smell her fragrance is a zinyah (adultery) ».

(۱۲۳) رواه النسائي (۵۱۲۶) .

* ئانکو گونەلە دەھمەنپىسى دى بولۇغىنىڭ .

فه رمودا (۱۲۴) : حه رامکرنا چوونا دهستین ئافرهتین بیانی

عَنْ مَعْقِيلٍ بْنِ يَسَارٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « لَأَنْ يُطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمُخَيْطٍ مِّنْ حَدِيدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمْسَأَ امْرَأً لَا تَحْلُّ لَهُ » (۱۲۴).

مه عقیلی کوری یه ساری دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه گه رئیک ژه وه سه ری وی ب ده رزیکا ئاسنی بھیتە لیدان بؤوی چیتە ژه هندی دهستی خۆ بکەتە ئافرهتە کا حه لالا وی نه بیت ». .

It was narrated from Ma`qil ibn Yassaar that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « For one of you to be stabbed in the head with an iron needle is better for him than that he should touch a woman who is not permissible for him ».

(۱۲۴) صحیح الجامع (۵۰۴۵) .

فهروموودا (۱۲۵) : کیز هه ڦئین مه لائیکه ت له عنہ تان لی دکه ن ؟

قال النبی (ﷺ) : « إِذَا دعا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبْتُ فِي بَاتِ غَضْبَانٍ عَلَيْهَا لَعْنَتُهَا
الْمَلَائِكَةَ حَتَّى تَصْبَحَ ». (۱۲۵)

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « ئه گه ر زه لامه ک داخوازا نثینا هه ڦئینا خو بکه ت
و هه ڦئینا وی داخوازا وی بجه نه ئینیت و زه لامی وی ب توره ی ڦه بنثیت ، دی
مه لائیکه ت له عنہ تا ل وی ئافره تی که ن هه تا سپیدی ». «

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said :
« If a man calls his wife to his bed and she refuses, and thus he
spends the night angry with her, the angels continue cursing her
till the morning ».

رواه البخاري (۵۱۹۳) . (۱۲۵)

فه رمودا (۱۲۶) : خرابتین جوری مروفان لنک خودی

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ ، يَقُولُ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِنَّ مِنْ أَشَرِ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مَنْزَلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، الرَّجُلُ يُفْضِي إِلَى امْرَأَتِهِ ، وَتُفْضِي إِلَيْهِ ، ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا » (۱۲۶).

بابی سه عیدی خودری دییثیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ژ خرابتین جوری مروفان ل رِوْزا قیامه تی ل ده ف خودی ئه وه ی بچیته نفینا هه فرینا خو و هه فرینا وی بھیته ده ف وی پاشی رابن نھینیا وی [کاری جیماعی] ئاشکه را بکه ن ». «

Abu Sa'id al-Khudri (Allah he pleased with him) reported that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The most wicked man among the people in the eye of Allah on the Day of Judgment is the man who goes to his wife and she comes to him, and then he divulges her secret ». «

فه رمودا (۱۲۷) : دوعایا جیماعی

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ ، قَالَ : « أَمَّا إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا أَتَى أَهْلَهُ ، وَقَالَ : بِسْمِ اللَّهِ ، اللَّهُمَّ جَنِبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِبْ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْنَا ، فَرُزِقَّا وَلَدًا لَمْ يَضْرِهِ الشَّيْطَانُ » (۱۲۷).

کوری عه باسی (خودی ژوی و بابی وی رازی بیت) دبیثیت: پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « ل ده می ئیک ژ هه و دچیته نفینا هه فژیناخو [کاری جیماعی] و بیثیت : (بِسِمِ اللَّهِ ، اللَّهُمَّ جَنِبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِبْ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْنَا) فیجا ئه و بهینه رزقدان ب زاروکه کی شهیتان نه شیت چ خرابی بگه هینیته وی زاروکی ».

It was narrated from Ibn 'Abbas (may Allah be pleased with him) that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : (If anyone of you, when having sexual relation with his wife, say: 'In the name of Allah. O Allah! Protect us from Satan and prevent Satan from approaching our offspring you are going to give us,' and if he begets a child (as a result of that relation) Satan will not harm it ».

رواه البخاری (۳۲۷) .

* زانا دبیثیت : د شه فا بیکینی دا زافا دی دهستی خو دانیته لسهر ئه نیا هه فژیناخو و دی فی دوعایی بیثیت : (اللهم انی اسألك خیرها و خیر ما جبتها عليه ، وأعوذ بك من شرها و شر ما جبتها عليه) و هک دفه رمودا پیغه مبه ری دا بومه دیارکری ، و هک گه روی بثیت دوو روکاعه تا بکه دrostه.

فه موودا (۱۲۸) : شويشتنا ده ستنيزه بو جيماعا دووی

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : « إِذَا أَتَى أَحَدُكُمْ أَهْلَهُ ، ثُمَّ بَدَا لَهُ أَنْ يُعَاوَدَ ، فَلْيَتَوَضَّأْ بَيْنَهُمَا وُضُوئًا ». (۱۲۸)

باب سه عيدي خودري دېيزيت : پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « ئه گەر ئىك ژ ھەوھ چوو نەقىنا ھەۋىندا خۆ ، پاشى وي ۋىجا تەرى ژى بچىتە نەقىنا وي بلا دنابەردا ھەردەو جيماعان دا دەست نەقىزى خۆ بشوت ». (۱۲۸)

Abu sa'id al-Khudri reported that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When any of you has intercourse with his wife and desire to repeat it, he should perform ablution between them ». (۱۲۸)

(۱۲۸) رواه أبو داود (۲۲۰)

فه موودا (۱۲۹) : که فارهتا جيماعا د زفروکا هه یقانه دا

عَنْ أَبْنِ عَبَّاسٍ، عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) فِي الَّذِي يَأْتِي امْرَأَتُهُ وَهِيَ حَائِضٌ؟ قَالَ : « يَتَصَدَّقُ بِدِينَارٍ ، أَوْ بِنِصْفِ دِينَارٍ » (۱۲۹) .

کوري عه بباسي گوت : سه بارهت وی زه لامي دچيته نقیا هه فریناخو ده می هه فرینا وی د زفروکا هه یقانه [عادی] دا بیت ، پیغه مبهري (ﷺ) گوت : « ئه و زه لام دی دیناره کي که ته خیر يان نیف دینار ». .

It was narrated from Ibn 'Abbas from the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) concerning a man who has had intercourse with his wife while she was menstruating : « Let him give a Dinar or half a Dinar in charity ». .

(۱۲۹) رواه أبو داود (۲۱۶۸) .

* زانا دیئر : بهای دیناری لسهر ده می مه (۴,۲۵) غرامیت زیری نه .

فه رموودا (۱۳۰) : جيماعه دجه دهست ئاقا ستيير دا حه رامه

عَنْ أَيِّ هُرِيْرَةَ ، قَالَ : َقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَتَهُ فِي دُبْرِهَا ». (۱۳۰)

ئه بوهوره يره دېيزيت : پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « ئه و مروقى ي لە عنە تىيە ئه وى بچىتە نېقىنا ھەۋىناخۇ ژجه دهست ئاقا ستيير ». .

It was narrated from Abu Hurayrah (may Allah be pleased with him) that the Allah's Messenger (blessing and peace of Allah be upon him) said : « He who has intercourse with his wife through her anus is accursed ».

• (۱۳۰) رواه أبو داود (۲۱۶۲)

* د فه رمووده کا ديتدا : پيغه مبهر (ﷺ) دېيزيت : « خودى ته عالا بەر يخونادەتە وى زەلامى ئه وى دچىتە نك زەلامە كى يان ئافرەتە كى ژجه دهست ئاقا ستيير) ».)

* زانا دېيژن : پيغە يە لىسەر وى كەسى پەشىمان بىت لىسەر كىندا في گونەها مەزن و ژدل توبە بکەت و چكە فارەت بونىنە .

فه رمودا (۱۳۱) : دادپه روہریا زہلامی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ كَانَتْ لَهُ امْرَأَتَانِ ، يَمْيِلُ مَعَ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى ، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَحَدُ شِقَيْهِ سَاقِطٌ ». (۱۳۱)

ئەبو ھورەیرە دېیزىت : پیغه مبه ری خودى (ﷺ) گوت : « ئەو مروقى دوو ژن ھە بن ۋىچىجا ئەو بەرهە ئىيىكى ۋە بچىت (ب دانا پارەي و پەيوەندىي و ھەتىد پەر ژىنكا دىتىر كو دادپه روہریي نەكەت) ئەو دى ل رۆژا قيامەتى ھىيت و رەخەكى وى يى خاربىت ئانكى وەكى سەقەتا ب رىقە دچىت ». .

It was narrated from Abu Hurairah that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, “Whoever has two wives and favors one of them over the other, he will come on the Day of Judgement with one of his sides leaning ”.

التخريج : أخرجه أبو داود (۲۱۳۳)، والترمذى (۱۱۴۱)، والنسائى (۳۹۴۲)، وابن ماجه (۱۹۷۹) واللفظ له، وأحمد (۷۹۳۶).

فه رمودا (۱۳۲) : چینابیت ئافرهت بچیته سه ر زیارتان

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ ، « أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) : لَعْنَ رَوَازِاتِ الْقُبُورِ » (۱۳۲)

ئەبوھورەیرەی گوت : « پیغە مبه ری خودى (ﷺ) له عنەت بى ل وان ئافرهتا كرین ئە وىن سەرە دانا زیارتا دكەن ». .

It was narrated from Abu Hurayrah that he said : « The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) cursed women who visit graves ». .

سنن الترمذی (۱۰۵۶) .

* ئىن باز (رحمه الله) دىيىتىت : دەستپىكى ئىسلامى پیغە مبه رى (ﷺ) ئەم بۇو چوونا ل سەر زیارتان دايىنە پاش زېرگەلەك مروفىن نەزان ھەبوون دا داخازىيا ژ قەبرا كەن و ھەۋىشقا بو خودى ددانىن و ھندە كا عەبدىنە قەبرا دكىر ژىلى ياخودى زېر ھندى پیغە مبه رى موسىلمان ل چوونا زیارتان دانە پاش داكو پەرسىتنا خودايى بىتىه كرن، پاشى پیغە مبه رى (ﷺ) دەستىرى دازەلاما بچىنە ل سەر زیارتان و گوت : « مَنْ بَهْرِيْ نُوكَهْ هُويْنَ لَ چُوُونَا زِيَارَتَانَ دَابُونَهْ پاش ، نوکە سەرە دانى بکەن چونكى تا خەرقى دىننەتىه بىرا وە)) ، و سەبارەت سەرە دانا ئافرهتانا بوزىارتان زانا ب خىلاف چوون ھندە كا گوت ئەف فه رمودە ژ ئافرهتايى دىگرىت ، و ھندە كا گوت ژ ئافرهتانا ناگرىت چونكى پیغە مبه رى (ﷺ) له عنەت بى ل وى ئافرهتى كرین ئەوا سەرە دانا زیارتا بکەت، يادروستىر ئەوه ئافرهت نە چىتە سەر زیارتان .

فه رمودا (۱۳۳) : دوو مهلایکه ت دهینه خوار

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) ، أَنَّ النَّبِيَّ (صلوات الله عليه عليه) قَالَ : « مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيهِ ، إِلَّا مَلَكًا نَّيْلَانِ ، فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا : اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقًا خَلْفًا ، وَيَقُولُ الْآخَرُ : اللَّهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكًا تَلَفًا » (۱۳۳) .

ئەبو ھورەیرە (رضي الله عنه) دېیزىت : پیغەمبەر (صلوات الله عليه عليه) گوت : « نىنە رۆزەك ب سەر بەندادا بھېت ئىللا دوو مهلایکەت دهینە خار فيجا ئىك ژ وان دېیزىت : خۆدایى من ئەو كەسى پارا دكەتە خىر تول سەر وى زىدە بکەي ، و مهلایکەتى دىتە دېیزىت : خۆدایى من ئەو كەسى پارا دگەرتى [نەكەتە خىر] تو پارىن وى تىپبەي ». .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Every day two angels come down from Heaven and one of them says, 'O Allah! Compensate every person who spends in Your Cause,' and the other (angel) says, 'O Allah! Destroy every miser ». .

(۱۳۳) رواه البخاري (۱۴۴۲) .

* د فه رمودە کا دىتەدا : پیغەمبەر (صلوات الله عليه عليه) دېیزىت : « مهلایکەت ددویف ئىكرا دهینە خوارى ل سەر ھەوھە ، ھندەك مهلایکەت ب شەقى و ھندەك مهلایکەت ب روزى ، و ئەو كوم دىن ل نەيىزى سپىدى و ل نەيىزى ئىيقارى ، پاشى ئەو دىن بشهقى ل ناف ھەوھە ماین بلند دىن ، فيجا خودايى وان پرسىيارى زى دكەت و ئەو ز وان باشتى دزانىت : ھەوھە چەوا بەندىن من ھىلان ؟ ، فيجا ئەو دېيىن : مە ئەو ھىلان و وان نەيىزى دكەر و ئەم چۈوينە نك وان وان نەيىزى دكەر ». .

فہرموودا (۱۳۴) : دلوفانی

عن جریر بن عبد الله رضی اللہ عنہ قال: قال رسول الله صلی اللہ علیہ و سلّم : « من لا يرحم الناس لا يرحمه اللہ » (۱۳۴).

جهریر کوری عبد اللہ رضی اللہ عنہ دییزیت : پیغہ مبہری صلی اللہ علیہ و سلّم گوت : « هر کوئی سی دلوفانی ب خہلکی نہ بہت خودی ڑی دلوفانی ب وی نابہت ». .

Jarir bin 'Abdullah (may Allah be pleased with him) reported: Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, "He who is not merciful to people Allah will not be merciful to him".

۱۳۴) صحیح الترمذی (۱۹۲۲) .

فه موودا (۱۳۵) : خوینا بی نفیزی

عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ أَبِي حَبِيْشٍ كَانَتْ تُسْتَحَاضُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِنَّ دَمَ الْحَيْضِ دَمٌ أَسْوَدُ يُعْرَفُ، فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَأَمْسِكِي عَنِ الصَّلَاةِ، فَإِذَا كَانَ الْأُخْرُ فَتَوَضَّئِي وَصَلِّي » (۱۳۵).

عائیشای گوت : فاتیما یا کچا باپی حوبه یشی ئه و خوین دیت ئه وا پشتی خوینا عادی دهیت قیجا پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « هندیکه خوینا بی نفیزی یه خوینه کا رهشہ و به رنیاسه، قیجا ئه گھر ته ئه و خوین دیت نفیزنا که ، و ئه گھر خوینا دیتر بیت دهستنفیز خو بشو ، و نفیزی بکه [رُوژیگرتن ژی دروسته] ». »

On the authority of 'A'ishah (may Allah be pleased with her) who said : « Fatima bint Abu Hubaish used to have a prolonged flow of blood (Istihadah) and so Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) told her , "If it is the blood of menstruation it will be dark (almost black) and recognizable (by women). If it is that, then leave the prayer. If it is other than that, then make ablution and pray ». »

رواه النسائي (۳۶۱) . (۱۳۵)

* ئانکو ئه و خوین یا بی نفیزی نینه یا پاقزه .

* دهیکا سه له مهی گوت : ژنکین چلکدار ل سه ر ده می پیغه مبه ری خودی چل روزا دروینشتنه خاری (نفیز نه دکرن و روزی نه دگرتن ، بھل ئه گھر پاقز بیان ل بھری چل روز دهربیاز بان وان نفیز دکرن و روزی دگرتن) ، و گوت : مه ناقچا فین خودو هن دکرن بگیاپی و هرسی (گیاپی ره نگ زه ره) .

ئافرهت سى رەنگىن خويىنى دىيىنەت : (بى نقىشىي - ئستىحازى - چلكا)

١ - خويىنا بى نقىشىي : رەنگىن وى رەشەكى توخە [وەك رەشەكى سوتىيە] ، بىهناوى يا نەخوشە [پىسە] ، خۆيىناوى ھشك نابىت [رونە] ، نقىزىكىن و رۆزى گرتىن دروست نىنە .

رۆزىن وى : رۆزەك و شەفەكە هەتا ١٥ رۆزى دىيىنەت ، و ھندەك ئافرهت چ جارا فى خويىنى نا بىن دەنەن سالىيىدا ئەف خويىنە ل نك ئافرهتا پەيدا بىت : زانا دېيىن كەنگى نىشانىن وى ل نك ئافرهتى

پەيدا بون ئەو ھينگى حوكىمى بى نقىشىي وەردگرىت و كەنگى نىشانىن پاقزىيى پەيدا بون ئەو ھينگى حوكىمى پاقزىيى دگرىت ، و ھندەك زانىا گوت : ژ (٩) سالىيى هەتا (٥٠) سالىي .

ئەبۆھورەيرە (ﷺ) گوت : خۆلە كچا يەسارى ھاتە نك پيغە مبهري (ﷺ) گوت ئەي پيغە مبهري خودى من چ جلک نىن زىلى جلکەكى خويىنا عادا من دىيىنەت ب وى جلکى ۋەز چبکەم ، پيغە مبهري گوت : « ئەگەر تو پاقزى بۇوى بشو پاشى نقىزىپى بکە ، گوتى و ئەگەر شينوارىن خويىنى پاقزىنە بون گوت : شويىشىن بەسە و ئەگەر شينوار مان چ زيان نىنە [ئانكۇ دروستە] ». »

ھندەك جاران ئافرهت ئافە كا ب رەنگى زەر يان ب رەنگى سې دىيىنەت ، ئەگەر د دەمى بى نقىشىي دا بھىت حوكىمى بى نقىشىي دگرىت ئانكۇ نقىزى ناكەت و رۆزىيى ناگرىت و چىتىبىت جىماعى بکەت ، وئەگەر د دەمى پاقزىيى دا دىت حوكىمى پاقزىيى دگرىت .

٢ - خويىنا ئستىحازى : ھندەك ئافرهت دەمى پاقزى دەن ژ خۆيىنا بى نقىشىي ، فى خويىنى دىيىن . رەنگى وى سۈرەكى ۋەبىيە ، بىهناوى يا پىس نىنە ، و خويىنا وى ھشك دىيىت . نقىزىكىن و رۆزى گرتىن دروستە .

عائىشايى ژنكا پيغە مبهري (ﷺ) گوت : دەيىكا حەببىايى دماوى حەفت سالا دا خويىنا ئستىحازى ددىت فيجا وى پسيارارا پيغە مبهري خودى كر (ﷺ) ، وى فەرمانلى كرسەرى خۆ بشووت و گوتى ئەف خويىنە ژېھر رەھە كا لەشى دھىت (نە يا بى نقىشىي يە) ، فيجا وى بۆھەمى نقىزى سەرى خۆ دشويىشت .

٣ - خويىنا چلكا : دەمى ئافرهت زاروکى خۆ دانىت فى خويىنى دىيىن يان بەرى زاروکى خۆ بدانىت ب چەند رۆزە كا دىيىنەت ، نقىزىكىن و رۆزى گرتىن دروست نىنە .

ھندەك ژن دەمى زاروکى خۆ دانى خويىنا چلكا نابىن و ھندەك كىيمىت ژ (٤ رۆز) ل نك دىيىنەت ، و ھندەك كا پەر ژ (٤ رۆز) ل نك دىيىنەت ، خويىنا چلكا لدويىف رەوشاشا ژنگى دىيىنەت .

فه رمودا (۱۳۶) : مه هده را رُوْزی و یا قورئانی

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ: «الصَّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، يَقُولُ الصَّيَامُ: أَيْ رَبِّ، مَنْعَثْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهْوَاتِ بِالنَّهَارِ، فَشَفَعْنِي فِيهِ، وَيَقُولُ الْقُرْآنُ: مَنْعَثْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ، فَشَفَعْنِي فِيهِ، قَالَ: فَيُشَفَّعَانِ ». (۱۳۶)

عبدالله بن کوری عه مرو دییزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « رُوْزی و قورئان مه هده ری بو به ندهی دکه ن ل رُوْزًا قیامه تی ، رُوْزی دییزیت : ئهی خودایی من ، من خوارن و شه هو تا چوونا نشینا ل ق مرؤ فی قه ده گه کر قیجا تو مه هده را من بو وی قه بیل بکه ، و قورئان دییزیت : ئهی خودایی من ، من نفستن ب شه فی ل مرؤ فی قه ده گه کر [ئانکو ب شه فی تاعه ت دکر و قورئان دخاند ، نه د نفست] قیجا تو مه هده را من بو وی قه بیل بکه ، قیجا مه هده را وان دی هیتھ قه بیل کرن ». (۱۳۶)

Abdullah ibn Amr reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Fasting and Quran will intercede for a person on the Day of Resurrection. Fasting will say: 'O Lord, I prevented him from food and drink during the day, so let me intercede for him.' The Quran will say: 'O Lord, I prevented him from sleeping during the night, so let me intercede for him.' Thus, they will both intercede for him ». (7329)

فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ری دییزیت : « روزیگرتن پاریزگاریه ژ سزادانا خودی))

فه‌رمودا (۱۳۷) : روزی پاریزگاری یه

عَنْ أَيِّ هُرْيَّةَ (ﷺ) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « الصَّيَامُ جُنَاحٌ فَلَا يَرْفُثُ وَلَا يَجْهَلُ ، وَإِنْ امْرُؤٌ قَاتَلَهُ أَوْ شَاتَمَهُ فَلْيَقُلْ : إِنِّي صَائِمٌ مَرَّانٌ » (۱۳۷).

ئەبو ھورەیرە (ﷺ) دېیزیت : پیغه‌مبه‌ری خودى (ﷺ) گوت : « رۆژیگرتن پاریزگارىيە ژىرنا شاشىيان ، ۋىجىا ئەو مىرقى بىت رۆژى بىت بلا ئاخقىتىن كىرىت نەبىزىت ، و كارىن نەزانا نەكەت ، و ئەگەر مىرقە كى ۋىيا شەرى وى بىكەت يان ئاخقىتىن كىرىت بىزىتى بلا ئەو رۆژىگر دوو جارا بىزىتى : ئەزىز بىر رۆژى مە [اللهم إني صائم] ». .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Fasting is a protection for you, so when you are fasting, do not behave foolishly and impudently, and if any one argues with you or abuses you, say twice , I am fasting »

» ۱۳۷ رواه البخاري (۱۸۹۴) .

* د فه‌رموده کا دىتىدا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دېیزیت : « ھەمى كارىن كورى ئادەمى دىنە چەند قات، ھەر خىرەك دەپىتە ھەۋماتن ب (۱۰) خىرىن وەكى وى ھەتا (۷۰۰) قاتا ، خوداين خودان عززەت و مەزناھى دېیزیت: روزى تى نەبىت چونكى ئەو بۇ منه، و ئەز دى پاداشتى وى دەم، مروف شەھوەتا خو و خوارنا خو دەپىلىت ژىھەر من، رۆژىگرى دوو كەيف يېن ھەين كەيفەك دەھىتى ل دەمى فتارا وى و كەيفەك دەھىتى ل دەمى چاپىيکە فتنا خوداين خو) .

* د فه‌رموده کا دىتىدا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دېیزیت : « رۆژىگرتن پاریزگارىيە ژەھەنەمى ، كا چەوا ئىك ژ ھەوھ خو دپارىزىت ژ كوشتنى) .

* د فه‌رموده کا دىتىدا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دېیزیت : « رۆژىگرتن پاریزگارى یه و پەرۋانە كە ژ پەرۋانىن ژ ناگرى) .

فه رموودا (۱۳۸) : خىرا روزىگىرتنا سوننەت

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ : سَمِعْتُ النَّبِيَّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) يَقُولُ : « مَنْ صَامَ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، بَعْدَ اللَّهِ وَجْهًا عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ حَرِيفًا » (۱۳۸).

بابى سەعىدى خۆدى (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دېيىزىت : من گوھ ل پېغەمبەرى بۇو (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) گوت : « ھەر مۇسلمانەكى رۆزىيەكى ژبۇ خودى بىگرىت خودى دى دىمى وى [نافچاۋىن وى] ژئاگىرى دوپىر ئىخىت حەفتى پايزا [ئانکو حەفتى سالا] ». .

Abu Saeed Al-Khudi said that : « I heard the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) say: 'whoever fasts one day for Allah's Pleasure, Allah will keep his face away from the (Hell) fire by (a distance of) seventy autumns ». .

(۱۳۸) رواه البخاري (۲۸۴۰)

* د فه رموودە كا دىتىدا : پېغەمبەر (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دېيىزىت : « ئەو مروفى ژھەر ھەيە كى (۳) رۆزى يابىگرىت، ئەو ھەر رۆه كى وى ئەو سال ھەمى يى ب رۆزى بۇوى)، ۋىچىجا خودايان خودان عززەت و مەزناھى راستى يى ئەقىن چەندى دېرەز توکا خودائىنا خوارل دەمى گوتى : « مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَسْرٌ أَمْتَالُهَا »، ھەر رۆزەك ب (۱۰) رۆزايە) .

* د فه رموودە كا دىتىدا : پېغەمبەر (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دېيىزىت : « حَلَالٌ نِسْنِيَّ بُوْزِنِكَى رُوزِيَّى بِكَرِيَت (يَا سُونَنَهُ) وَ زَلَامٌ وَى يى حازىز بىت (نە ژ دەرۋەھى بازىرىي يان وەلاتى بىت) ئىلا ۋە دەستوپىرا وى وەرىگرىت، و چىنابىت چ مروفات بىكتە دەملا وى فە ئىلا دەستوپىرا وى وەرىگرىت (ج ژنک بىت يان زەلام) و ھەر خىرە كا بىدەت يىچى فەرمانا وى دى نىيغا خىرى گەھىقى (مەرەم پى نىيغا خىرا رۆزىي يە)) .

فهروسو دا (۱۵۴) : حوكمی روزیگر تنا روزا ئەینیی

عَنْ جُوَيْرَيَةَ إِنْتِ الْحَارِثِ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) ، أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) دَخَلَ عَلَيْهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَهِيَ صَائِمَةٌ ، فَقَالَ : « أَصْمِتِ أَمْسِي ؟ » قَالَتْ : لَا ، قَالَ : « تُرِيدِينَ أَنْ تَصُومِي غَدَّاً ؟ » قَالَتْ : لَا قَالَ : « فَأَفْطِرِي » (۱۳۹).

جوهیریا بیتی کچا حارسی (خودی ژی رازی بیت) دیئریت : پیغه مبه ر (ﷺ) ل رۆژا ئەینیی هاته نك من و ئەزاب رۆژی بوم [رۆژی سونهت] ، قیجا گوت : « ئەری تو دەی یا ب رۆژی بومى ؟ ، من گوتى : نەخىر ، وي گوت : ئەری تە دەقىت تو سوباهى ب رۆژى بى ؟ ، من گوتى : نەخىر ، وي گوت : پا دى ئەقرو رۆژىيا خۆ بخو ».

On the authority of Juwairiya bint Al-Harith who said : « The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) visited her on a Friday and she was fasting. He asked her, 'Did you fast yesterday?' She said, 'No.' He said, 'Do you intend to fast tomorrow?' She said, 'No.' He said, 'Then break your fast ».

(۱۳۹) رواه البخاري (۱۹۸۶)

* د فهروسو دا دیئردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیئریت : « بلا كەس ژ هەوە رۆژىي ل رۆژا خودبە نەگرىت ئىلا ئەو ل رۆژا بەرى وي (بىنچ شەمبى) يان ل پشى وي (شەمبى يى) رۆژىيە كى بگرىت) .

فه‌رمودا (۱۴۰) : خیرا دانا فتاری بو روزیگری

زید بن خالد الجهانی قال : قال رسول الله : « مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ، غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا » (۱۴۰).

زهیدی کوری خالدی جوهه‌نی دییزیت : پیغه‌مبه‌ری خودی گوت : « هر که سه کی فتاره کی بدهته روزیگره کی دی هندی خیرا روزیگری بیوی هیته نقیسین ، و ج خیر ژ خیرا روزیگری کیم نابیت ».

It was narrated from Zaid bin Khalid Al-Juhani that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever provides the food for a fasting person to break his fast with, then for him is the same reward as his (the fasting person's), without anything being diminished from the reward of the fasting person ».

(۱۴۰) رواه الترمذی (۸۰۷)

* دییت مروی مسلمان ژی خیری بی بهرنه بیت ، دهی فتاره بهیته دانا ل مال یان هر جهه کی دی بیت مروف هه‌ولبده‌ت قه‌سپ یان ئاپ بدهته روزیگران داکو خیرا و کی خیراون روزیگرا ب دهستخوشه بینیت .

* ده‌رموده کا دیتردا : پیغه‌مبه‌ر دییزیت : « دی هر خیر دناف خه‌لکی دا هه بیت هندی ئه‌و له‌زی ل دانا فتاری بکه ن (فتاری گیرو نه خون) » .

فهروسو دا (141) : ئەگەر رۆزىگىرى ژىرىكىر و تىشتكە خوار

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ، عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : « مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرَبَ فَلْيُتَمَّ صَوْمَاهُ قَيْنَمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ ». (141)

ئەبو ھورەيرە (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دىيىزىت : پېغەمبەرى (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) گوت : « هەر كەسەك يى ب رۆزى بىت و ژىرىكىر كۆ يى ب رۆزىيە قىيىجا خوارنەك خوار يان قەخوارنەك قەخوار بلا ئە و رۆزىيَا خۆ تمام بىكەت [بلا رۆزىيَا خۆ نەخوت] ، چونكى ئە و خوارنە و قەخوارنە خودىي يىن ب رزقى وى كرین ». .

Abu Hurayrah (May Allah be pleased with him) narrated that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « If anyone forgets that he is fasting and eats or drinks, he should complete his fast, for it is only Allah Who has fed him and given him drink ».

(141) رواه البخاري (1933)

* د فهروسو دا دىتىدا : پېغەمبەر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دىيىزىت : « ئەگەر مروفە كى ژەھوھ گوھ ل بانگى بولۇ ئامانى يى ددەستى دا بلا ئامانى نەدانىت هەتا پىدىقىياتىا خۇرى بىچە بىيىت ». .

فه رمودا (۱۴۲) : ده رگه هی رؤژیگرال به هه شتی

عَنْ سَهْلٍ (رض) عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ، قَالَ : « إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرَّيَانُ ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ ، يُقَالُ : أَيْنَ الصَّائِمُونَ ؟ فَيَقُولُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ ، فَإِذَا دَخَلُوا أَغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ » (۱۴۲).

سه هل (رض) دیزیت : پیغه مبه ری (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) گوت : « ده رگه هه ک د به هه شتی دا ی هه دیزیت رهیان ، مرؤفین رؤژیگر د وی ده رگه هیرا د چنه به هه شتی ژیلی رؤژیگرا که س د وی ده رگه هیرا ناچیته د به هه شتی دا ، دی هیته گوتن کانینه رؤژیگر ؟ رؤژیگر دی رابن و دی د وی ده رگه هیرا چنه به هه شتی ژیلی وان که سی دیتر ناچن ، و ده می رؤژیگر د چنه د به هه شتی دا ئه و ده رگه هه دی هیته گرتن و که س دویف وانرا ناچیت ». .

(۱۴۲) رواه البخاري

* د فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دیزیت : « هه رکه سه ک رهمه زانی ب روزی بیت ب باوه ری و بو خو حساب بکه تن خیره ، دی گونه هین وی یین به ری هینگی هینه غه فراندن) . »

* د فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دیزیت : « هه رکه سه ک رابیت بکرنا عیاده ق د رهمه زانیدا ب باوه ری و بو خو حساب بکه تن خیره ، دی گونه هین وی یین به ری هینگی هینه غه فراندن) . »

* د فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دیزیت : « هه رکه سه ک رابیت دگه ل پیشنهادی [دگه ل ئیمامی بکرنا نفیز عهیشا و ته راویحان] هه تا نفیز ب دوماهیک بین [هه میبا پیکفه دگه ل ئیمامی بکه ت] دی بو وی خیرا شه ف نفیزی [قیام اللیل] هیته نفیسین) . »

* د فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دیزیت : « ئه گه رهمه زان هات ده رگه هین بنه شتی دی هینه فه کرن و ده رگه هین جه هنه می دی هینه گرتن ، و شهیتان دی هینه زنجیرکرن) . »

It was narrated from Sahl that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « There is a gate in Paradise called Ar-Raiyan, and those who observe fasts will enter through it on the Day of Resurrection and none except them will enter through it. It will be said, 'Where are those who used to observe fasts?' They will get up, and none except them will enter through it. After their entry the gate will be closed and nobody will enter through it »

فه موودا (۱۴۳) : ئه و مالا وینه تیقہ بن مه لايكهت ناچنی

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) : أَنَّهَا أَخْبَرْتُهُ أَنَّهَا اشْتَرَتْ نُمْرُقَةً فِيهَا تَصَاوِيرَ، فَلَمَّا رَأَهَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَى الْبَابِ، فَلَمْ يَدْخُلْهُ، فَعَرَفْتُ فِي وَجْهِهِ الْكَرَاهِيَّةَ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتُوْبُ إِلَى اللَّهِ، وَإِلَى رَسُولِهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَى الْبَابِ) مَاذَا أَذْنَبْتُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَى الْبَابِ) : «مَا تَأْلُمُ هَذِهِ النُّمْرُقَةِ؟» قُلْتُ : اشْتَرَيْتُهَا لَكَ لِتَقْعُدَ عَلَيْهَا وَتَوَسَّدَهَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَى الْبَابِ) : «إِنَّ أَصْحَابَ هَذِهِ الصُّورِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُعَذَّبُونَ، فَيُقَالُ لَهُمْ أَحْيِوْا مَا حَلَقْتُمْ (۱۴۳)». وَقَالَ : «إِنَّ الْبَيْتَ الَّذِي فِيهِ الصُّورُ لَا تَدْخُلُهُ الْمَلَائِكَةُ».

عائيشا دهیکا موسلمانا دبیزیت : من بالیفکه کری هندهک وینه ل سهربوون چیجا دهی پیغه مبه ری خودی () دیتی ئهول بھر دھرگه هی راوهستیا ونه چوو دژورفه، چیجا من نه رازیبونا وی ژ ناچقاھان دیت و من گوت : ئهی پیغه مبه ری خودی ئه ز تهوبه دکھم ژ بو خودی و ل سهربیکا پیغه مبه ری وی () من چ گوننه ه کریه؟ چیجا پیغه مبه ری خودی () گوت : ئه چ بالیفکه؟، من گوت : من یا بو ته کری دا ل سهربیکیه خواری و پالا خو بدھی، چیجا پیغه مبه ری خودی () گوت : « خودانین ۋان وینا ل رۇڭا قیامەتى دھىئىنە ئازاردان، چیجا دى بۇوان ھىتە گوتن : روحى بىدەنە وان تشتىن ھەوھ ئافراندىن ، و وی گوت : ئه و مالا وینه تیقہ بن [وینىن گيانە وھر و مروققا و بىن پەيکەر] مه لايكهت ناچنی .».

(۱۴۳) رواه البخاري (۲۱۰۵) .

* د فه مووده کا دبیزیت : پیغه مبه ر () دبیزیت : « ژھەمی خلەکى پتى دھىئىنە ئازاردان ل نك خودى ل رۇڭا قیامەتى ئه و مروققا بىن وینا وینه دکەن (مروف و گيانە وھر و پەيکەر بىن وان) .»

Aisha (Um Mumnin) reported that she bought a carpet which had pictures on it. When the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) saw that, he stayed at the door and didn't get in. I perceived upon his face signs of disgust. She said: Allah's Messenger, I offer repentance to Allah and His Messenger. (but tell me) What is the sin I have committed. Thereupon Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : "What is this carpet? "She said: "I bought it for you so that you might sit on it and take rest." Thereupon Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said: "The owners of these pictures would be tormented and they would be asked to bring to life what they tried to create." He then said: "Angels do not enter the house in which there is a picture ».

فه‌رمودا (۱۴۴) : له‌عنہ‌تال دیبابین خو نه‌که‌ن

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرُو، (ﷺ) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ أَنْ يَلْعَنَ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ » قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَكَيْفَ يَلْعَنُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ ؟ قَالَ : « يَسْبُ الرَّجُلُ أَبَا الرَّجُلِ ، فَيَسْبُ أَبَاهُ وَيَسْبُ أُمَّهُ » (۱۴۴) .

عبدالله بن كورى عه مروى (ﷺ) دیئریت : پیغه‌مبه‌ری (ﷺ) گوت : « ژ هه‌می گونه‌هان مه‌زنتر ئه‌وه مروق ل له‌عنہ‌تان ل دیبابین خو بکه‌ت »، هاته گوتن : ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خودى ما دى چه‌وا مروق ل له‌عنہ‌تان ل دیبابین خو که‌ت ؟ ، پیغه‌مبه‌ری گوت : « مروق‌هه ک خه‌به‌را بیئریت‌هه بابى مروق‌هه ک دیتر قیجا ئه‌وه مروق ژی خه‌به‌را بیئریت‌هه بابى وی و بیئریت‌هه ده‌یکا وی » .

It was narrated from 'Abdullah bin 'Amr that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « It is one of the greatest sins that a man should curse his parents. » It was asked (by the people) , " O Allah's Messenger! How does a man curse his parents ? " He said: "The man abuses the father of another man and the latter abuses the father of the former and abuses his mother ».

(۱۴۴) رواه البخاري (۵۹۷۳)

* ده‌می خه‌به‌را دیئریت‌هه دیبابین که‌سه‌کی هه‌جکو له‌عنہ‌تان ل دیبابین خو دکه‌ت .

فهروسد (۱۴۵) : که فارهتا سویند خوارنی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « مَنْ حَلَفَ عَلَىٰ يَمِينٍ ، فَرَأَىٰ غَيْرَهَا خَيْرًا مِنْهَا ، فَلْيُكَفِّرْ عَنْ يَمِينِهِ، وَلْيَفْعَلْ » (۱۴۵) .

ئەبوھورھىرە دېیزىت : پیغامبری خودى (ﷺ) گوت : « ئەو مروقىن سويندەكى سەرا تىشىتەكى بخوت (سويند بخوت تىشىتەكى نەكەت) بەلى ئەو بىينىت كرنا وى تاشتى باشتە بلا ئەو كەفارهتا سويندا خۆ بىدەت و وى تاشتى بىكەت ». .

Abu Hurayrah reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : Whoever makes an oath and then sees that something else would be better than it, he should do kaffara (i.e., he should expiate) for his oath and do what is better.

..... (۱۶۵) رواه مسلم .

* د فهروسدە کا دىتىدا : پیغامبر (ﷺ) دېیزىت : « هەر كەسەكى سويند خوار ژىلى خودى ئەوی كوفريهەك كر يان هەفيشىكەك كر)) .

* د فهروسدە کا دىتىدا : پیغامبر (ﷺ) دېیزىت : « هەر كەسەكى قىيا سويند بخوت بلا سويندە خوت ئىلا ب خودى بىت)) .

* د فهروسدە کا دىتىدا : پیغامبر (ﷺ) دېیزىت : « سويند ب خودى نەخون ئىلا ھۆين يېن راستگوبىن)) .

* ئەو ئاخىتنى دكەفيتە ل سەر دەق مروقى (نەواللە) يان (بەلى واللە) وپاشى ئەو تاشت وەسانەبىت ، ناهىتە ھىزماتنى ز سويند خوارنە ژىرەو .

* كەفارهتا سويند خارنە كەر ياي ئىكى نەشىت دى چىتە يادووى و ئەگەر يادووى نەشىت دى چىتە ياسىيى : ۱_ ئازا كرنا بەندەكى . ۲_ خارنە بىدەتە دەھ هەزاران يان جلکا بو وان بىكېت . ۳_ سى روزىيا بىگېت .

فہرموودا (۱۴۶) : ئاگر سی چاڻا ناسوڙیت

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ حِيَدَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « ثَلَاثَةٌ لَا تَرَى أَعْيُنُهُمُ النَّارَ : عَيْنٌ حَرَسَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ بَكَثُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ كَفَثُ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ » (۱۴۶).

موعاویی کوری حیده (ﷺ) دبیثیت : پیغہ مبہری خودی (ﷺ) گوت : « ئاگر سی چاڻا ناسوڙیت : ئه و چاڻی زیره ڦانی دگریت دریکا خودی دا، و ئه و چاڻی کریه گری ژ ترسا خودیدا ، و ئه و چاڻی خوژ دیتنین حه رام دپاریزیت ». .

Muawiyah bin Haydah (may Allah be pleased with him) reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Three eyes will not see the Hell-fire: an eye standing guard in the way of Allah, an eye weeping from fear of Allah, and an eye lowering its gaze from what Allah has forbidden ». .

فهروموودا (۱۴۷) : کهنجي حهسيدي دروسته

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « لَا حَسَدَ إِلَّا فِي الْتَّتَّيْنِ: رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا، فَسَلَطَهُ عَلَى هَلْكَتِهِ فِي الْحَقِّ، وَآخَرُ آتَاهُ اللَّهُ حِكْمَةً فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعْلَمُ بِهَا » (۱۴۷).

عبدالله دبیزیت : پیغه مبهري خودی (ﷺ) گوت : « حهسيدي نه بهن ئيللا ب دوو تشتان (مروقان) دا دروسته : مرؤفه که خودی پاره دابيتي ڦيجا ئه ووي پاره دهه قيي دا بمه زیخت ، و مرؤفه کي ديتره ی خودی تيگه هشتمن و زانين ب رزق وی کريبت ڦيجا ئه و کار ب ئه وی تيگه هشتمن و زانيني بکهت و نيشا خه لکي ڦي بدھت ». .

It was narrated from 'Abdullah bin Mas'ud that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Do not wish to be like anybody except in two cases: The case of a man whom Allah has given wealth and he spends it in the right way, and that of a man whom Allah has given religious wisdom (i.e., Qur'an and Sunna) and he gives his verdicts according to it and teaches it » .

(۱۴۷) رواه البخاري (۷۱۴۱) .

* ئانکو حهسيدي بتني ب فان هه ردوو جوريں مروفان دروسته ڙيهر کو دا خيرا وان ب دهستخوشه بىينين .

فه رموده (۱۴۸) : باشترين رؤژ رؤژا ئه يني يه

عَنْ أُوسِ بْنِ أُوسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فِيهِ خُلُقُ آدَمَ، وَفِيهِ قُبْضَ، وَفِيهِ النَّفْخَةُ، وَفِيهِ الصَّعْقَةُ، فَأَكْثَرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ، فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ » قَالَ : قَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَكَيْفَ تُعَرِّضُ صَلَاتَنَا عَلَيْنَا وَقَدْ أَرْمَتَ - يَقُولُونَ : بَلِّيَتْ؟ فَقَالَ : « إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حَرَمَ عَلَى الْأَرْضِ أَجْسَادَ الْأَنْبِيَاءِ » (۱۴۸).

ئه وسى كورى ئه وسى دېيىت : پیغه مبه رى خودى (ﷺ) گوت : « ژ باشترين رؤژين هه وه رؤژا ئه يني يه ئاده م يى تىدا هاتىه ئافراندن ، و تىدا روها وي يا ژى هاتىه ستاندن ، ول رؤژا ئه ينى هه مى چىكىرىپىن خودى دمن ده مى دېيىتى رؤژا قيامەتى ، ول رؤژا ئه ينى هه مى چىكىرىپىن خودى دى ب روح كەفن و ژگورىپىن خۆ رابن بۆ سزادانى و خەلاتكىنى ، ۋىجا هىن گەلەك سەلاواتا بىدەنە سەر من ل رؤژا خۆدبە ، چونكى سەلاواتىن هه وه دى گەھنە من » وان گوت : ئەى پیغه مبه رى خودى چەوا دى سەلاواتىن مە گەھنە تە و لەشى تە چ ژى نامىنىت ؟ پیغه مبه رى گوت : « خۆدai خۆدان عززەت و مەزناھى يى حەرامكى ل سەر ئاخى لەشى پیغه مبه ران بخوت ». .

(۱۴۸) رواه أبو داود (۱۰۴۷) .

* د فه رموده کا دېردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دېيىت : « شوېشتى رؤژا خودى ئەركە ل سەرەر كەسە كى بالغ بۇوى) ئەوي دېيىتە مزكەفتى .

* د فه رموده کا دېردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دېيىت : « هەر كەسە كى ل رؤژا خودى باخفيت و گوتار خوين يى گوتارى دخوينىت ئە وە كى گوھدىيىت بارە كى ل سەر ملىن خۇ باردىكت ، و يى يېشىتى بىدەنگ بە چ خېتىرا خودى بۇوي نىنە ». .

* د فه رموده کا دېردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دېيىت : « ئە گەر تە گوتە هەفائى خۇ بى دەنگ بە د رؤژا ئه ينى دا و گوتار خوين يى گوتارى دخوينىت ، ئەفە تە خېرا خۇ بەتال كر ». .

It was narrated from Aws ibn Aws that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Among the most excellent of your days is Friday; on it Adam was created, on it he died, on it the last trumpet will be blown, and on it the shout will be made, so invoke more blessings (salah) on me that day, for your blessings will be submitted to me.’ The people asked : ‘O Messenger of Allah, how can it be that our blessings will be submitted to you while your body is decayed?’ He replied: ‘Allah, the Exalted, has prohibited the earth from consuming the bodies of Prophets ».

فه رمودا (۱۴۹) : خیرا خواندنا قورئانی

قالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرٍ أَمْثَالِهَا ، لَا أَقْوَلُ الْمَحْرُفَ ، وَلَكِنْ أَلِفُ حَرْفٌ حَرْفٌ وَلَامٌ حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ » (۱۴۹)

پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « هه رکه سه کی پیته کی ژ قورئانی بخوینیت دی خیره ک گه هیتی ، و هه ر خیره ک ب دهه خیرایه ، ئه ز ناییزم (الم) پیته که به لکی (ئه لیف) پیته که و (لام) پیته که و (میم) پیته که ». .

The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever recites a letter from Allah's Book, he will receive one good deed as ten good deeds like it. I do not say that Alif-Lam-Mim is one letter, but rather Alif is a letter, Lam is a letter and Mim is a letter ». .

رواه الترمذی (۲۹۱۰) (۱۴۹) .

* ئانکو : ب گوتنا (ئه لیف - لام - میم) سییه خیر دگه هنه خواندە فانی .

* د فه رموده کا دیتدا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : « ئه و که سی زه حمه تی ب خواندنا قورئانی فه دبهت [ئانکو نزانیت بخوینیت بی خو فیردکەت] ، و دهقی وی بی گران بیت بو خواندن [ئانکو وکی ترتیبا قورئانی بخوینیت] بو وی دوو خیر دهینه نفیسین . ئانکو خیره ک بو خواندنی و خیره ک بو زه حمه تی و فیربوونا خواندنا قورئانی .

* د فه رموده کا دیتدا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیتیت : « و هختی شه فا ئیسرائی ئه ز چوویمه عه سمانی دبه رهندە ک زه لاما را بووریم لیقین وان بین دهینه بین بھندە ک بین بین ئاگری ، فیجا من گوت : ئه فه چ مروفن ئه ئی جبریل ؟ وی گوت : ئه فه ئه و خود بھ خوینن ئه وین ئوممه تا ته ، ئه و بھ ری خه لکی دده نه باشی و نه فسین خو ئیز دکەن و ئه و قورئانی دخوینن ما ئه و هزین خوناکەن)) .

فهرمودا (۱۵۰) : دى هىته گوتون بو خوانده قورئانى

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ : اقْرأْ ، وَأَرْتِقِ ، وَرَتِّلْ كَمَا كُنْتَ تُرَتِّلُ فِي الدُّنْيَا ، فَإِنَّ مَثْلَكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرُوْهَا » (۱۵۰) .

عبدالله بن عمرو دبیثیت : پیغه مبهري خودی (ﷺ) گوت : « دى هىته گوتون بو خوانده قورئانی بخوینه ولهزى د خواندنا قورئانى دا نه كه [ب دلى خو بخوینه] و بلندبىه [پلهيىن وي بلند دبن ل بهه شتى] و دى جهى ته ل بهه شتى بيت لدویف دوماهیك ئايىت تو دخويني ».

It was narrated from Abdullah ibn Amr ibn al-'As that The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « It will be said to the companion of the Quran: Read, ascend, and recite as you recited in the world . Verily, your rank is determined by the last verse ' ayaa ' you recite ».

• (۱۴۶۴) رواه أبو داود .

* د فهرموده كا ديترا : پيغه مبهري (ﷺ) دبیثیت : « باشترينى هه وه ئه وه ي خوفىرى قورئانى دكهت و فىرى خەلکى زى دكهت () .

* ئه بو هورهيره فەدگوھىزىت ژ پيغه مبهري (ﷺ) و دبیثیت : مەلائىكەت دى چنه دقه برى زەلامەكى دا بو ئازاردانى ، قىيىچا ئەگەر ئە و ژ لايى سەرى فە چۈونى خواندنا قورئانى ئازاردانى ژى ددەتە پاش ، و ئەگەر ئە و مەلائىكەت ژ لايى دەستا فە چۈونى سەدەقە ئازاردانى ژى ددەتە پاش ، و ئەگەر ئە و مەلائىكەت ژ لايى پى ياش فە چۈونى چۈونا وي بو مىزگە فەقى ئازاردانى ژى ددەتە پاش .

فهروودا (۱۵۱) : هشیارکرن ژ خودان کرنا سهیان

قال النبی (ﷺ) : « من اتخد كلبا ليس بكلب صيد ولا غنم نقص من عمله كل يوم قيراط » (۱۵۱) .

پیغه مبهه روی (ﷺ) گوت : « ي سهیه کی خودان بکهت ژ بلی سهی نیچیری و ژبلی سهی په زی بو شقانی ، د هه روژه کی دا دی قیراته ک ژ خیرین وی کیم بن ». .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him said :
»He who kept a dog, but not meant for hunting or watching the herd, would lose one qirat of reward every day ». .

(۱۵۷۷) رواه مسلم (۱۵۷۷)

* خیرین وی هندی چیایه کی مهزن دی کیم بن .

فهروموودا (۱۵۲) : حهراميبيا موزيقى

قال النبي (ﷺ) : « ليكونن من أمتي قوم يستحلون الحر والحرير والخمر والمعاوزف » (۱۵۲) .

پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « دی ژئوممه تامن کومه لهك په يدابن دی زنائي و جلکي ئارميши [بوزه لامان] و فه خوارنا ئه رهق و موزيقى و هه مي جورين وى حه لال کهن » .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « From among my followers there will be some people who will consider illegal sexual intercourse, the wearing of silk, the drinking of alcoholic drinks and the use of musical instruments, as lawful »

(۱۵۲) رواه البخاري (۵۵۹)

* ئه و کومه لا پيغه مبهري (ﷺ) به حس ژي كري نوکه ل سه ده مي مه يىن په يدا بوبوين ثان تشتا حه لال دكهن بو خه لکي ، ب گوتنا فلان كەسى ئه و تشت حه لال نابن چونكى پيغه مبهري (ﷺ) ياه رامكري .

* لبه ركنا جلکتىن ئارميши بو ئافره تان حه لاله .

فه رمودا (۱۵۳) : پاوشک ڙ شه پتاني ڀه

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : « الْتَّائُبُ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَإِذَا تَتَاءَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَكِظْمَ مَا اسْتَطَاعَ » (١٥٣) .

ئەبو ھورە دېيىزىت : پىغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت : « باوشك ژشەيتانى يە، قىچىائەگەر باوشكا كەسەك ژھەوھات بلانەھىلىت بىدەركەفيت ھندى بىشىت ». «

Abu Hurayrah reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « The yawning is from the devil. So when one of you yawns he should try to restrain it as far as it lies in his power ».

• (۱۰۳) رواه مسلم (۲۹۹۴)

* د فه رمووده کا ديترادا : پيغامبهر (ﷺ) دبیزیت : « ئەگەر باوشكا ئىك ژەھەوھات بلا دەستى خۇ بىدانته سەر دەۋىخۇ ، جونكە ھندىكە شەبتانە دى جىتە د لەشمە مروۋىشدا ».

* زانا دبیژن : ده می باوشکا مروفی دهیت دهستی خویی چه پی بلا بدانته سه رده فی خو و هندی بشیت ده فی خو
فهنه کهت و نه هتیلیت بد هر که فیت ، و دروسته بو مروفی پشتو باوشکی یېژیت (اعوذ بالله من الشیطان الرجیم)
له گهر د نغیرندانه بیت ، و چتناییت مروف قورئانی بخونیت ده می باوشکاوی دهیت .

فهروموودا (۱۵۴) : خوپاراستن ژ ده‌ججالی

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِّنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ غُصِّصَ مِنَ الدَّجَالِ» (۱۵۴).

بابی ده‌ردائی دییزیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (ﷺ) گوت : «ئه‌و مرۆقی ده‌ه ئایه‌تا ژ ده‌ستپیکا سوره‌تا که‌هف ژیه‌ر بکه‌ت ئه‌و دی‌ هیتیه پاراستن ژ ده‌ججالی ».

Abu al-Darda' reported the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « If anyone memorizes ten verses from the beginning of surat al-Kahf, he will be protected from the trial of Dajjal (Antichrist) ».

رواه مسلم (۱۰۹) . (۱۵۴)

* ده‌رموده‌کا دیتردا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دییزیت : «ئه‌گه‌ر ئیک ژ‌هه‌وه ته‌حیاتو خواند بلا خوب خودی بپاریزیت ژ‌چار‌تشتا : بلا بیزیت : اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمُحْمَّدِيَّةِ وَالْمَمَّاتِ ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ)) ئانکو : خودایی من ئه‌ز خوپ ته دپاریزم ژ عه‌زابا جه‌هنه‌می ، و ژ عه‌زابا قه‌بری ، و ژفتنا ژیانی [ئانکو ئه‌و فتین د ژیانا مرۆقی دا ریندهن] و فتتا مرئی [ئانکو ده‌می مرۆف د سه‌که‌راتا مرئی دا بیت شه‌یتان دهیتیه هنداش سه‌ری وی هه‌ولدهت وی سه‌ردابهت] و ژفتنا خرابیبا مه‌سیحی ده‌ججالی .

* ده‌رموده‌کا دیتردا : پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) دییزیت : «ئه‌و مرۆقی سوره‌تا که‌هف بخوینیت ئه‌و دی بۆ‌وی بیتیه روناهی ل روزا قیامه‌تی ژ جهی وی هه‌تا مه‌که‌هی)) .

فه رمودا (۱۵۵) : خيرا سلافكرني

عَنْ عِمَرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ، قَالَ : جَاءَ رَجُلٌ إِلَيَّ النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ : السَّلَامُ عَلَيْكُمْ ، فَرَدَ عَلَيْهِ السَّلَامَ، ثُمَّ جَلَسَ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : (عَشْرُ) ثُمَّ جَاءَ آخَرُ فَقَالَ : السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ ، فَرَدَ عَلَيْهِ، فَجَلَسَ ، فَقَالَ : (عِشْرُونَ) ثُمَّ جَاءَ آخَرُ فَقَالَ : السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ، فَرَدَ عَلَيْهِ، فَجَلَسَ، فَقَالَ : (ثَلَاثُونَ) (۱۵۵) .

عيمرانى كورى حوسەينى دېرىت : زەلامەك ھاتە دەف پيغەمبەرى ﷺ ۋىچا گوت (السلام عليكم) ، پيغەمبەرى ﷺ بەرسقا وى دا پاشى روينشت ، پيغەمبەرى ﷺ گوت : دەھ خىر گەھشتىنە تە، پاشى زەلامەكى دىتە ھات ۋىچا گوت (السلام عليكم ورحمة الله)، پيغەمبەرى ﷺ بەرسقا وى دا، ئەو روينشت، پيغەمبەرى ﷺ گوت : بىست خىر گەھشتىنە تە، پاشى زەلامەكى دىتە ھات گوت (السلام عليكم ورحمة الله وبركاته) ، پيغەمبەرى ﷺ بەرسقا وى دا، ئەو روينشت، پيغەمبەرى ﷺ گوت : سىھ خىر گەھشتىنە تە.

• (۱۵۵) رواه أبو داود (۵۱۹۵) ، والترمذى (2689) .

* د فه رموده كا دىتىدا : پيغەمبەر ﷺ دېرىت : « مروفى ل تىشتنە كى سىيارى ترۇمىتىلى، يان گىانەوەرى...هتىد] ئەو دى سلاف كەتە سەر وى مروفى ئەو بىيىا دچىت، ئەو مروفى ب پىيىا دچىت دى سلاف كەتە وى مروفى ئەو روينشتى ، و كوما مروفىن كىيم دى سلاف كەنە سەر كوما مروفىن گەلەك [و د رىيەياتە كادىدا : مروفى بچىك دى سلاف كەتە سەر مروفى مەزن] ॥ .

* زانا دېرىن : دروستە مروفى مەزن دەستپىكى ئى سلافكەتە بىيىا زېر گوتتا پيغەمبەرى ﷺ : « بخىرتىن مروف ئەو وە يى دەستپىكى سلاف بىكەت]) ، و سلافكىن خەلکى سوننەتە ، و بەرسىدان سلاف فەرزە ، و ئەگەر كەسەكى سلاف كەر كومە كا مروفان ھندەك ژوئى كومى بەرسەن بىدەن گونەھ لسەر مروفىن دى نىنە لدويىف فه رمودىن پيغەمبەرى ﷺ .

* زانا دېرىن : لدويىف فه رمودىن پيغەمبەرى ﷺ چىنابىت مروفى موسىمان سلافكەتە كەسەكى نەنە موسىمان ، ئەگەر وان سلافكى دى ب ۋىچىسى بەرسەن دەھ (وعلىكم) .

It was narrated from Imran ibn Husayn that : « A man came to the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) and said: 'Peace be upon you!' He responded to his salutation. He then sat down. The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : ' Ten ' . Another man came and said: 'Peace and Allah's mercy be upon you!' He responded to his salutation when he sat down, he said : 'Twenty' . Another man came and said: 'Peace and Allah's mercy and blessings be upon you!' He responded to him and said when he sat down: 'and blessings be upon you!' He responded to him and said when he sat down : Thirty ».

فه رمودا (١٥٦) : رزگاریون ژ شرکی

عَنْ فَرْوَةَ بْنِ نَوْفَلٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ لِنَوْفَلٍ : « اقْرُأْ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثُمَّ نَمْ عَلَى خَاتِمَتِهَا فَإِنَّهَا بَرَاءَةٌ مِنَ الشَّرِّ » (١٥٦).

فه روهين کوري نهوفه لى ژ زارده قى باي خو دىيىت : پيغه مبهري (ﷺ) گوته نهوفه لى : « قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ بخوينه ، پاشى بنقە ل سەر خواندنا وى ، چونكى ئە و سورەت رزگاریونه ژ شرکى ». .

Farwah bin Nawfal quoted his father as saying that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) told Nawfal (his father) that : « Recite (the Surah) 'Say, O you disbelievers! (al_kafiron) ' and then go to sleep at its end, for it is a declaration of freedom from polytheism ». .

(١٥٦) رواه أبو داود (٥٠٥٥)

* کوري عهباسى (ﷺ) گوت : قوره يشىيا جابا پيغه مبهري فريىكىر داكو پارا بدهن بکەنە زەنگىتىرين مروف ل مەككەھى ، هەر ئافرەتە کا وى قىدا دى لى مەھركەن ودا رىزە کامەزىن لى كرەن و قوره يشىيا گوته پيغه مبهري ئەف تىشە بوتە نە زەدھەمە و بەس ب خرابى بە حسى خوداين مەبکە ، ئەگەر تو ب فى چەندى رازى نەبۈوى دى تىشە كى دى كەين بەرژەوەندىيىا تە ياتىدا ويا مە زى ، پيغه مبهري گوت ئە وچ تىشە ؟ ، قوره يشىيا گوت تو دى سالە كى پەرسىنا خوداين مە كەي (اللات والعزى) ، وئەم زى سالە كى دى پەرسىنا خوداين تە كەين ، کوري عهباسى گوت : پيغه مبهر بىيەنگ بۇوەتە وەتى بۇوى بەھىت كادى خودى تە عالا ج جاب بۇ فريىكتە ، قىيىجا خودى تە عالا وەتى فريىكىر سورەتاكا فرۇن ھاتە خوارى : « ئەي پيغه مبهر بىزە وان يېن كوفر ب خودى و پيغه مبهري وى كرى ئەي گەلى كافران (١) ئەز وان سەنەم و خوداوندان ناپەرىيىم يېن هوين دېرىيىن (٢) وھوين زى وى خوداين ئىكەنە يېن هېڭىزاي پەرسىنى ناپەرىيىن يېن ئەز دېرىيىم (٣) و دېپاشەرۇزى زى دا ئەز وان سەنەم و خوداوندىن ژقەستا نا پەرىيىم يېن هوين دېرىيىن (٤) وھوين زى ل پاشەرۇزى وى خوداين ناپەرىيىن يېن ئەز دېرىيىم (٥) دېنەن ھە وە يېن هوين رېڭىزى ل سەر دكەن يېن هە وە يە دېنەن يېن ژ وى پىنۋە تەز بىچ يان رازى نابى يېن منه (٦) .

فه‌رمودا (۱۵۷) : ئەف ئایەتە بەسی مروقی یە

أَيُّ مَسْعُودٍ الْبَدْرِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) : « الْآيَاتِانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ، مَنْ قَرَأَهُمَا فِي لَيْلَةٍ كَفَّتَاهُ » (۱۵۷) .

بای مه‌سعودی بەدری (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دبیثیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) گوت : « ئەو مروقی ھەردوو ئایەتىن دوماھىكى ژ سورەتا بەقەرە بخوينىت د شەقى دا ئەو ئایەت بەسی وى نە ». .

It was narrated from Abu Masud Al-Badri that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said « Anyone who recites the two verses at the end of Surah al-Baqara at night, that will be sufficient for him ».

« ۱۵۷ رواه البخاري (۴۰۰۸)

* دى ھىتە پاراستن ژ زيانا ئەجنا و مروقان و ژ ھەرنە خوشىيەكى .

فه رمودا (١٥٨) : چوونا ئه بو به كري (ﷺ) بو به هه شتى

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : (مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ صَائِمًا؟) قَالَ أَبُوبَكْرٌ (ؓ) : أَنَا ، قَالَ : أَنَا ، قَالَ : « فَمَنْ تَبَعَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟ » قَالَ أَبُوبَكْرٌ (ؓ) : أَنَا ، قَالَ : « فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مِسْكِينًا؟ » قَالَ أَبُوبَكْرٌ (ؓ) : أَنَا ، قَالَ : « فَمَنْ عَادَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مَرِيضًا؟ » قَالَ أَبُوبَكْرٌ (ؓ) : أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَا اجْتَمَعْنَ فِي امْرِيِّ، إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ » (١٥٨).

ئه بو هوره يره دېيىت : پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « كىز مرۆف ژه وه ئه قرو يى ب رۆزى يە ؟ ، ئه بو به كري (ﷺ) گوت : ئه ز ، پيغه مبهري گوت : « كىز مرۆف ژه وه لدويقى جه نازه كى چويه ئه قرو ؟ » ، ئه بو به كري (ﷺ) گوت : ئه ز ، پيغه مبهري گوت : « كىز مرۆف ژه وه خوارن ئه قرو دايى بەلەنگازه كى ؟ » ئه بو به كري (ﷺ) گوت : من ، پيغه مبهري گوت : « كى سەرەدانا نەساخە كى كريي ئه قرو ؟ » ، ئه بوبه كري (ﷺ) گوت : من ، قىيىجا پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « ئەف كريياره درۆزه كى دا ل نك مرۆفە كى كوم نابن ئىلا نە و مرۆف دى چىيە به هه شتى ». .

Abu Hurayrah reported that Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Who amongst you is fasting today? Abu Bakr (may Allah be pleased with him) said: I am. He (again) said: Who amongst you followed a funeral procession today? Abu Bakr (may Allah be pleased with him) said: I did. He (the Prophet) again said: Who amongst you served food to the needy? Abu Bakr (may Allah be pleased with him) said: I did. He (again) said: Who amongst you has today visited the sick? Abu Bakr (may Allah be pleased with him) said: I did. Thereupon Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) said: Anyone in whom (these good deeds) are combined will certainly enter paradise ».

فهروودا (۱۵۹) : باوهريبا راست و دروست

عَنْ أَنَسٍ ، قَالَ : قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : « لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ ، حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ». (۱۵۹)

ئەنس دىيىت : پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « باوهريبا كەس ژەھەوە تمام نابىت ھەتا ئەز خۆشتقىتىرىم بۆ وى ژابىن وى و ژكۈرىن وى و ژخەللىكى ھەمىيى ». .

It was narrated from Anas that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « None of you will have faith till he loves me more than his father, his children and all mankind ». .

رواه البخاري (۱۵۹) ، و مسلم (44) .

* د فهرووده کا دىتىدا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيىت : « تمامتىن باوهريبا مروقى باوهىدار باوهريبا وى موسىلمانى يە ئەوى خودان باشتىن رهشت بىت () ». .

* د فهرووده کا دىتىدا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيىت : « سى سىفەت يىن ھەين لىك موسىلمانى ھەبىن ئەودى شىنىيىبا باوهرييى بىينىت ئەو ژى ئەو ھەميا پىر بېقىن ، و ئەو ھەزز ھىنەك تشتا بىكەت چونكى خودى ژى ھەزز وان تشتا دكەت ، و وى نەقىت بىزقىتى د ناف كوفرى دا كا چەوا وى نەقىت ئەو بېقىتە ھافقىن د ناف ئاگرى دا .

فه رمودا (۱۶۰) : باوهريبا دروست ب خودي

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصُمْتُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ » . (۱۶۰)

ئەبو ھورەيرە دېيىشىت : پىغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت : « يى باوهريبا راست و دروست ب خودى و رۆژا قيامەتى ھەبىت بلا ئاخفتنا خىرىي بېيىشىت يان خۆ بىدەنگ بىھەت، و ئەو مروقى باوهريبا راست و دروست ب خودى و رۆژا قيامەتى ھەبىت بلا قەدرى جىرانى خۆ بىگرىت، و ئەو مروقى باوهريبا راست و دروست ب خودى و رۆژا قيامەتى ھەبىت بلا قەدرى مىھقانى خۆ بىگرىت »

It is reported on the authority of Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « He who believes in Allah and the Last Day should either utter good words or better keep silence; and he who believes in Allah and the Last Day should treat his neighbor with kindness and he who believes in Allah and the Last Day should show hospitality to his guest ».

• (۱۶۰) رواه مسلم (۴۷).

فه موودا (١٦١) : ئىسلام يى بىانى بىو

قالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «إِنَّ الْإِسْلَامَ بَدَأَ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ غَرِيبًا كَمَا بَدَأَ، فَطُوبَى لِلْغَرَبَاءِ» قِيلَ: وَمَنِ الْغَرَبَاءُ؟ قَالَ: «الَّذِينَ يَصْلُحُونَ إِذَا فَسَدَ النَّاسُ» (١٦١).

پيغه مبهري خودى گوت : « ئىسلام يى دهستپىكىرى بىشته كى بىانى (كەسى نەدنياسى)، دى زقريتە قە زى تىشته كى بىانى (دى كىيم مرۆف پىيگىريي پى كەن) كا چەوال دهستپىكى تىشته كى بىانى بىو، فيجا زيانا خوش و شادى بۆ وان مرۆفان بىت ئەھىن بىانى بن د ناڭ خەلکى دا (ئەو مرۆقىن پىيگىريي پى دكەن) ، هاتە گوتىن: ئەرى ما مرۆقىن بىانى كىنه ؟، پيغه مبهر گوت: ئەون يىن باشىيى دكەن ل دەمى خەلک خراب دىن ». .

The Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said, “Islam began as a something strange and it will return to being strange, so blessed are the strangers.” Then the Prophet was asked, “who are the strangers? ” He (the prophet) replied, “strangers are those who reform the people when they have become corrupt” .

فه رمودا (۱۶۲) : چا فه افیت

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: « أَكْثَرُ مَنْ يَمُوتُ مِنْ أُمَّتِي بَعْدَ قَضَاءِ اللَّهِ وَقَدْرِهِ بِالْعَيْنِ » (۱۶۲) .

جابری رضی الله عنہ گوت : پیغه مبه ری خودی گوت : « بارا پتری خه لکی ئوممه تا من دمن پشتی قهزا و قه دهرا خودی ئهون یې ب ئه گه ری چا فه افیتني دمن (وهختی مرؤفین حه سید چا فا ده افیت ن) .

It was narrated from Jabir that the Messenger of Allah said, “By the decree of Allah, most of whom will die in my Ummah will be through the effect of the evil eye ” .

فهروودا (۱۶۳) : ئەرى مەرۋەقى مۇفلىس كىزىكە ؟

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ: « أَتَدْرُونَ مَا الْمُفْلِسُ؟ » قَالُوا: الْمُفْلِسُ فِينَا مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا مَتَاعَ، فَقَالَ: « إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ، وَزَكَةٍ، وَيَأْتِي قَدْ شَتَّمَ هَذَا، وَقَدَفَ هَذَا، وَأَكَلَ مَالَ هَذَا، وَسَفَكَ دَمَ هَذَا، وَصَرَبَ هَذَا، فَيُعَظَّى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ أَخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ، ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ » (۱۶۳).

ئەبو ھورەيرە دېيىزىت : پىغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت : « ئەرى ھوين دزانن مەرۋەقى مۇفلىس كىزىكە ؟ »، وان گوت : مەرۋەقى مۇفلىس ئەوه يى چ دەرھەم و تىشتكە نەبىت، پىغەمبەرى گوت : « مەرۋەقى مۇفلىس ژئومەتا من ئەوه ئەوه رۇژا قىامەتى دەھىت نېتىز ياكى و رۇزى ياكى و زەكەت ياداي بەلى وى خەبەر يىن گوتىنە مەرۋەقە كى ، و بىبەختى ل مەرۋەقە كى يىن كىرىن و پارىن مەرۋەقە كى يىن خوارىن، و خوينە مەرۋەقە كى يارىقى، و مەرۋەقە كى يىن قوتاى، قىيىجا ژ خىرەتىن وى دەھنە قى مەرۋەقى و وى مەرۋەقى قىيىجا ئەگەر خىرەتىن وى خلاس بۇون بەرى ئەو خەلک مافىن خۆزى وەربىگەن ئەو دى گوننەھىن وى خەلکى راکەت قىيىجا دى كەقىنە سەر وى پاشى دى ھىيەتە ھافىتىن بۇ دناف ئاگرى دا ». »

(۱۶۳) رواه مسلم (۲۸۵۱) .

* زانا دېيىن : دېيىت بەندە خىرەتىن خۆ بىارىزىت ژ تىپەرنى ، بەھىلانا فان كاران ئەوين د فهروودىدا ھاتىنە دىاركەرن ، ئەف كارىن ھەنى دېنە ئەگەر كوچ خىر بۇ بەندەتى نەمىنىت .

Abu Hurayrah reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « Do you know who is poor? The Companions of the Holy Prophet said: A poor man amongst us is one who has neither dirham with him nor wealth. The Holy Prophet said : The poor of my Umma would be he who would come on the Day of Resurrection with prayers, fasts and Zakat but (he would find himself bankrupt on that day as he would have exhausted his funds of virtues) since he hurled abuses upon others, brought calumny against others ,unlawfully consumed the wealth of others , shed the blood of others ,and beat others, and his virtues would be credited to the account of one (who suffered at his hand). And if his good deeds fall short to clear the account, then his sins would be entered in (his account) and he would be thrown in the Hell-Fire ».

فهروموودا (۱۶۴) : بهرپرسايه تى

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، الْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَّةٌ فِي بَيْتِ رَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا، وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ» (۱۶۴).

عبدالله ئى كورى عومهري گوت: من گوه ل پيغه مبهري خودى بولو گوت : « هوين ھەمى شقان و هوين ھەمى دى دېرپرسار بن ژشقانىيا خۆ ، ئىيام (مهزىن) شقانه و دى يىن بهرپسيار بيت ژشقانىيا خۆ ، و ژنك شقانه دملا زەلامى خۆ دا و دى يىن بهرپسيار بيت ژشقانىيا خۆ ، و خزمەتكار شقانه دپارىن مەزنى خۆ دا (سەركىشى خۆ) و دى يىن بهرپسيار بيت ژشقانىيا خۆ ». .

It was narrated on the authority of 'Abdullah bin 'Umar who said that I heard Allah's Messenger (peace and blessings of Allah be upon him) saying, "Every one of you is a guardian, and responsible for what is in his custody. The ruler is a guardian of his subjects and responsible for them; a husband is a guardian of his family and is responsible for it; a woman is a guardian of her husband's house and is responsible for it, and a servant is a guardian of his master's property and is responsible for it".

فه موودا (۱۶۵) : ده تشت ژ فیتھ تینه

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «عَشْرُ مِنَ الْفِطْرَةِ: قَصُّ الشَّارِبِ، وَإِعْفَاءُ الْلَّخْيَةِ، وَالسُّوَاكُ، وَاسْتِئْشَاقُ الْمَاءِ، وَقَصُّ الْأَظْفَارِ، وَغَسْلُ الْبَرَاجِمِ، وَنَفْعُ الْإِبْطِ، وَحَلْقُ الْعَانَةِ، وَإِنْتِقَاصُ الْمَاءِ» (۱۶۵) .

عائشای (خودی زی رازی بیت) گوت : « ده تشت ژ فیتھ تینه (ئه) وا مروف ل سه رهاتیه ئافراندن) : قوساندنا سمبیلا (ئه) و میین دکه فنه سه رلیقا مروف ببریت) ، و ریه به ردان (دریزکرنا میین ریها) ، و سیواک ، و هلکیشانا ئاپنی (ب دفنه دا پیساتی ژی بد رکه فن) ، و قوساندنا نینوکا ، و شویشتانا گه هین تبل ، و چیزکرنا میین بن که فشا ، و تراشینا میین ئه ور دتا ، و خو پاقژکرن ب ئاپنی (ژ ده ستنقیز زراف) » .

'A'isha reported Allah's messenger (peace and blessings of Allah be upon him) as saying, "Ten characteristics belong to the religion of Islam: clipping the moustache, letting the beard grow, using the tooth-stick, snuffing up water, cutting the nails, washing the finger joints, plucking the hair under the armpits, shaving the pubes, and cleansing oneself with water "intiqas"."

فهروموودا (۱۶۶) : خوشتفیتین که س بو خودی

عَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخُشَنْيِّ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ، قَالَ: «إِنَّ أَحَبَّكُمْ إِلَى اللَّهِ وَأَقْرَبَكُمْ مِّنِي أَحَاسِنُكُمْ أَحْلَالًا، وَإِنَّ أَبْعَدَكُمْ إِلَى اللَّهِ وَأَبْعَدَكُمْ مِّنِي الْرَّثَّا رُونَ الْمُتَقَيِّهُقُونَ الْمُتَشَدِّفُونَ» (۱۶۶).

بابي سه عله بهي خوشنه دېيزيت: پيغه مبهري خودي گوت: « خوشتفیتین هه ووه بو خودي و ز هه ميا پتر يې نيزيکي منه (ل رۇزا قيامەتى) ئه ووه يې رهوشى وى باشترين رهوشىت بىت، و كەرىتىن مروقۇ بۇ خودى و ز هه ميا ز من دویرىتى (ل رۇزا قيامەتى) ئه وون ئه وين پرييىز ، و ئه وون ئه وين خۇ مەزن دكەن ، و ئه وون ئه وين دەمى دئاخىن ئاخىقىتىن خۇ مەزن دكەن و خەلکى دئېشىن ». .

Abi Thalabe Al-Khushni narrated that the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said: "Indeed, the most beloved among you to me, and the nearest to sit with me on the Day of Judgment is the best of you in character. And indeed, the most disliked among you to me, and the one sitting furthest from me on the Day of Judgement are the pompous (Tharharun), and the extravagant (Mutashaddiqun) and the pretentious (Muthafaihiquun) ".

فهروموودا (۱۶۷) : مرؤوفه کی قهنج به

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ وَعَنْ عُمَرِ أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ : « الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَكَ » (۱۶۷).

ئەبو ھورەيرە و عومەر دېيىن : پیغە مبهري (ﷺ) گۆت : « قەنجى ئەوه تو وەسا خودى بېھریسى ھەروھ کى تو وى دېيىن ۋەچىجا ئەگەر تو وى نەبىنى بىزانە ئەوه يى تە دېيىنیت ». .

It was narrated by Abu Hurayrah and Omer that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The ihsan (perfection) is to worship Allah as if you see Him, and if you cannot achieve this state of devotion then you must consider that He is looking at you ». .

• (۱۶۷) صحيح الجامع (۲۷۶۲)

* د فهرومووده کا دىتردا : پیغە مبهري (ﷺ) دېيىنیت : « ئەگەر ئىتىك ژەوه ئىسلاما خۇ قەنج كىرىت ھەر خىرە کا ئەوه بىكەت بۇ وى دەھىتەن نەقىسىن بىدەھ خىرا ھەتا حەفت سەد خىرا ، و ھەر گوننەھە کا ئەوه بىكەت بىتىك گوننەھ بۇ وى دەھىتەن نەقىسىن ھەتا ئەوه دەھىتە دىدارا خودى) .

فه رمودا (۱۶۸) : مرؤفه کي چاك به

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « أَدْأُ الْأَمَانَةَ إِلَى مَنِ اتَّمَنَّكَ، وَلَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ ». (۱۶۸).

ئهبو هورهيره دېيىت : پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « ئهمانه تا وى مرؤفى بىارىزه ئهوى ئهمانه تى خۇدايەف تە و خيانەتلىك وى مرؤفى نە كە ئهوى خيانەت لته كرى ». (۱۶۸).

It is reported on the authority of Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Pay the deposit to him who deposited it with you, and do not betray him who betrayed you ».

رواه أبو داود (۳۵۳۵) . (۱۶۸)

فه‌رمودا (۱۶۹) : ل هه‌می جهان ته‌قوا خودی بکه

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « اَتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَأَتَّبِعِ السَّيِّدَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُّهَا، وَخَالِقَ النَّاسَ بِخُلُقِ حَسَنٍ » (۱۶۹).

بابی زه‌ر دبیزیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (ﷺ) گوته من : « ته‌قوا خودی بکه ل هه‌ر جهه‌کن تو لیی ، و ئه‌گه‌ر ته گوننه‌هه‌ک کر ئیکسه‌ر خیره‌کن بکه دی ئه‌و گونه‌هه هیتە غه‌فراندن ، و ب ره‌وشته‌کن باش سه‌رده‌ری دگه‌ل خه‌لکی بکه ». .

Abu Dharr said : « The Messenger of Allah told me that : 'Have a fear (Taqwa)of Allah wherever you are, follow up a bad deed with a good one which will wipe it out, and treat the people with good behavior ». .

(۱۶۹) رواه الترمذی (۱۹۸۷) .

* ته‌قواب گشتنی : کرنا فه‌رزایه و خوبی‌استنیه ژگوننه‌ها.

* ره‌وشتنی باش : کرنا هه‌می کار و گوتتنین باشه.

فـهـ رـمـوـودـاـ (١٧٠) : ئـهـ وـ زـانـايـ خـوـ دـسـوـزـيـتـ

جـنـدـبـ بـنـ عـبـدـالـلـهـ الـأـرـدـيـ قـالـ : قـالـ رـسـوـلـ اللـهـ (ﷺ) : « مـثـلـ الـعـالـمـ الـذـيـ يـعـلـمـ النـاسـ الـخـيـرـ وـيـنـسـيـ نـفـسـهـ ، كـمـثـلـ السـرـاجـ يـضـيـءـ لـلـنـاسـ ، وـيـحـرـقـ نـفـسـهـ » (١٧٠).

جوندوبى كورى عبد الله يى ئه زدى دېيىت : پىغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت : « مەتەلا وى زاناي خەلکى فير دكەتە خىرى و ئەو نەفسا خۇ زىير دكەت وەكى مەتەلا چارىيە بۆخەلکى رون دكەت و خۇ دسۋىزىت ». .

Jundab ibn Abdullah reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The parable of the scholar who teaches people virtue but forgets himself, is that of a lamp giving people light while it burns itself ».

فه‌رمودا (۱۷۱) : مزگه‌فت بوقی چهندی نه‌هاتینه ئاڭاڭرن

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ : « مَنْ سَمِعَ رَجُلًا يَنْشُدُ ضَالَّةً فِي الْمَسْجِدِ ، فَلْيَقُلْ : لَا أَدَّاهَا اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنَّ الْمَسَاجِدَ لَمْ تُبْنَ لِهَذَا » (۱۷۱)

ئەبو ھورەيرە دىيىزىت : من گوھ ل پىغه‌مبه‌ری خودى بوق (ﷺ) گوت : « ھەركەسەكىن گوھ ل زەلامەكى بىت دەنگى خۆ بلندبىكەت ل مزگه‌فتى ژېر تىشىتەكى بەرزە بۇوي بلا ئەو مروقق بىزىت : خودى وى تىشىتى بوق تە نەزقىنېت چونكى مزگه‌فت بوقى چەندى نه‌هاتینه ئاڭاڭرن ». .

Abu Hurayrah reported that : « I heard the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) as saying; 'if anyone hears a man crying out in the mosque (masjid) about something he has lost, he should say: May Allah not restores it to you, for the mosque (masjid) was not built for this ». .

(۱۷۱) رواه أبو داود (۴۷۳) .

فه رمودا (۱۷۲) : خیرا نثیرا سپیدی و نثیرا عهیشا ب کوم

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَمْرَةَ، قَالَ: دَخَلَ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ الْمَسْجِدَ بَعْدَ صَلَاةِ الْمَغْرِبِ، فَقَعَدَ وَحْدَهُ، فَقَعَدْتُ إِلَيْهِ فَقَالَ، يَا ابْنَ أَخِي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ: «مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَانَمَا قَامَ نِصْفَ اللَّيْلِ، وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَانَمَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلَّهُ» (۱۷۲).

عبدالرحمانی کوری بابی عهمره دیزیت : عوسمانی کوری عهفانی هاته د مزگه فتی قه پشتی نثیرا مه غرہب ، فیجا ئه و ب تنه روینشت و ئه زری روینشتمه دهف وی ، وی گوت : ئه کوری براي من ، من ی کوهه ل پیغه مبه ری خودی بوی ﷺ بی گوتی : «ئه و مسلمانی نثیرا عهیشا بکوم بکهت ئه قه هه روکی وی نیف شه فنثیتی کری ، و ئه و مسلمانی نثیرا سپیدی ب کوم بکهت ئه قه هه روکی وی شه قنثیتی هه می یا کری ». .

'Abd al-Rahman ibn Abd 'Amr reported that : « Uthman ibn 'Affan entered the mosque (masjid) after evening prayer and sat alone. I also sat alone with him, so he said: 0, son of my brother, I heard the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) say : He who observed the 'Isha' prayer in congregation, it was as if he prayed up to midnight, and he who prayed the morning prayer in congregation, it was as if he prayed the whole night ».

(۱۷۲) رواه مسلم (۶۵۶) .

فه رمودا (173) : مه ته لا مرؤفي ساخ و بي مرى

عَنْ أَبِي مُوسَى (ﷺ) ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ (ﷺ) : « مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ ، مَثَلُ الْحَيٌّ وَالْمَيِّتِ » (۱۷۳) .

بابي موسا (ﷺ) دبیزیت : پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « مه ته لا وى مرؤفي زکری خوداي خودکهت و ئەو مرؤفي زکری خوداي خۇ نەكەت وەكى مه ته لا مرؤفي ساخ و مرؤفي مرى يە » .

It was narrated from Abu Musa (may Allah be pleased with him) that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The example of the one who celebrates the Praises of his Lord (Allah) in comparison to the one who does not celebrate the Praises of his Lord, is that of a living creature compared to a dead one ».

(۶۴۰۷) رواه البخاري (۱۷۳)

* د فه رموده کا ديترا : پيغه مبهري (ﷺ) دبیزیت : « نە گەر ھندەك زەلام روينشتنە خوارل ديوانە كى و وان زکری خودى تىدانە كرپىت و وان سەلاوات نەدابنە سەر پيغه مبهري خو ئىللا ئەو روينشتن بۇ وان دبىتە پەشىمانى و كىيماسى قىيىجا ئەگەر خودى بقىت دى وان ئازاردهت (ئىپەر وى گونەھى ئەوا د ديوانى دا ھاتىيە كىن) و ئەگەر وى بقىت دى گونەھىن وان غەفرىنىت) .

فه رمودا (۱۷۴) : روناهیبا بقہ مرین

عَنْ جَابِرٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « أَطْفِئُوا الْمَصَابِيحَ إِذَا رَقَدْتُمْ، وَغَلِّقُوا الْأَبْوَابَ، وَأَوْكُوا الْأَسْقِيَةَ، وَخَمِّرُوا الظَّعَامَ وَالشَّرَابَ - وَأَحْسِبُهُ قَالَ - وَلَوْ بِعُودٍ تَعْرُضُهُ عَلَيْهِ » (۱۷۴).

جابر دبیثیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « روناهیبا بقہ مرین ئه گه رهون ب شهقی نفستن و ده رگه ها باش بگرن و ئامانین ئاقيقن و خوارنی و فه خوارنی ب دا پوشن » جابری گوت : ئه ز دبیثم : پیغه مبه ری گوت ئه گه رچ نه بیت پن ب دا پوشن خو ئه گه ر داره کی بداننه سهر ، دا کوچ تشت نه چنہ د دنافدا .

It was narrated from Jabir that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Turn off the lights when you go to bed, close your doors, tie the mouths of your water skins, and the food and drinks . I think he added , Even with a stick you place across the container ».

(۱۷۴) رواه البخاري (۵۶۲۴)

فهروموودا (١٧٥) : خوارنا پارین خه لکي

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ، قَالَ: «مَنْ أَخْذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ إِثْلَافَهَا، أَتَلَقَّهُ اللَّهُ» (١٧٥).

ئەبو ھورەيرە دىيىزىت : پىغە مبهري گوت : «ئەو مەرۆقى پارىن خە لکى وەربگرىت (دە يىنا بىكەت) و وى بېقىت وان پارا نەزەرلىقىت دى خودى پارىن وى تى بەت (ل دونىيائى و دى وى ل ئاخىرەتى سىزادەت ». «

It was narrated from Abu Hurairah that the Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said: “Whoever takes people's wealth with the intention of destroying it, Allah will destroy him”.

١٧٥) التخريج : أخرجه البخاري (٢٣٨٧) ، وأحمد (٨٧٣٣) مطولاً، وابن ماجه (٢٤١١) واللفظ له .

فه رمودا (۱۷۶) : ب گوتنا ڈی کری ده رگه هین ئه سمانی ڈه دبن

عَنِ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ نُصَلِّي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) : «إِذْ قَالَ رَجُلٌ مِّنَ الْقَوْمِ: اللَّهُ أَكْبَرُ كَيْرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : «مِنَ الْقَائِلُ كَلِمَةً كَذَا وَكَذَا؟» قَالَ رَجُلٌ مِّنَ الْقَوْمِ: أَتَا، يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: «عَجِبْتُ لَهَا، فُتِحَتْ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ» قَالَ ابْنُ عُمَرَ: فَمَا تَرَكْتُهُنَّ مُنْدُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ ذَلِكَ (۱۷۶).

کوری عومه ری دبیزیت : ل ده می مه نقیز دکری دگه ل پیغه مبه ری خودی (ﷺ) زه لامه کی دناف مه دا (ل به ری خواندن سورة تا فاتیحی) گوت : اللَّهُ أَكْبَرُ كَيْرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ، فیجا (ده می نقیز ب دوماهیک هات) پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : «ئه و کی بو ئه ف ئاخفتنه گوتین؟، زه لامه کی دناف مه دا گوت : ئه و ئه ز بووم ئه ی پیغه مبه ری خودی، پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : «مەندە هوش بووم ژوی ئاخفتني ده رگه هین ئه سمانی بو وی هاتنه فه کرن «فیجا کوری عومه ری گوت : پشتی من گوھ ل پیغه مبه ری خودی بووی (ﷺ) من ئه ف زکره نه هیلا «.

Ibn 'Umar reported that : « While we said prayer with the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him), one among the people said: 'Allah is truly greatest, praise is to Allah in abundance, and Glory is to Allah in the morning and the evening'. The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said: 'Who uttered such and such a word? ' A person among the people said: 'It is I, Messenger of Allah (who have recited these words)'. He (the Holy Prophet) said: 'It (its utterance) surprised me, for the doors of heaven were opened for It.' Ibn 'Umar said: 'I have not abandoned them (these words) since I heard the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) saying this ».

فهروودا (۱۷۷) : خیرا گوتنا سلاواتان

قالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مِنْ أُمَّتِي صَلَاةً مُخْلِصًا مِنْ قَلْبِهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرَ صَلَوَاتٍ، وَرَفَعَهُ بِهَا عَشْرَ دَرَجَاتٍ، وَكَتَبَ لَهُ بِهَا عَشْرَ حَسَنَاتٍ ، وَمَحَا عَنْهُ عَشْرَ سَيِّئَاتٍ ». (۱۷۷)

پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه و مرؤفي ژئوممه تا من سه لواته کي ژ دل بدته سه ر من خودی دى ژ بير وي سه لواتي دهه سه لواتا دهه سه ر وي [ئانکو دهه دلو قانییا] ، و دى وي مرؤفي ژ بير وي سه لواتي دهه پلا ل به هه شتى بلند کهت ، و دى ژ بير وي سه لواتي دهه خیرا بق وي نفیسیت ، و دى دهه گوننه هین وي ژ بيهت ». (۱۷۷)

The Messenger of Allah(blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever from my nations sincerely sends blessing (salah) upon me, Allah will send bleesing (Salah) upon him ten-fold, will raise him ten degrees in status, will write ten good deeds for him and will erase ten bad deeds from his record ». (۱۷۷)

فه‌رمودا (۱۷۸) : شولین خوب دروستاهی بکه‌ن

عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُحِبُّ إِذَا عَمِلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا أَنْ يُثِقَنَهُ » (۱۷۸).

عائیش‌ا دبیثیت : پیغه‌مبه‌ری خودی (ﷺ) گوت : « خودی خودان عزه‌ت و مه‌زناهی حه‌ز وی مرؤثی دکه‌ت ئه‌وی ئه‌گه‌ر شوله‌ک کر وی شولی ب دروستاهی [بی‌کیماسی] بکه‌ت ». .

It was narrated from Aisha that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Allah loves that when one of you does something, you do it well ».

صحیح الجامع (۱۸۰) .

* بابی موسای گوت: من گوه ل پیغه‌مبه‌ری بو نه‌جاره‌کی ب تئی و نه دوو جارا ب تئی دگوت : ئه‌گه‌ر به‌نده‌کی کاره‌کی باش کر فیجا ژیه‌ر نه‌ساخته‌کی یان وه‌غه‌رہ‌کی نه‌شیا وی کاری بکه‌ت دی بو خیرا وی کاری باش هیته نفیسین ئه‌وی دکر ل ده‌می بی ساخله‌م و ئاکنجی .

فه رمودا (۱۷۹) : خیرا زکری نفستنی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ : « مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاسَةِ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ أَوْ خَطَايَاهُ - شَكَّ مِسْعَرٌ - وَإِنْ كَانَ مِثْلَ زَيْدِ الْبَحْرِ » (۱۷۹).

ئهبو هورهيره دېئيت : پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « ئه و مروقى بچيته سه ر نفینكىن خو (بونفستنی) و بیئيت (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ) خودى دى گوننه هىن وى زىبەت خو ئه گەر ھندى كەفا دەريايى بن ». .

(۱۷۹) رواه ابن حبان (۵۵۲۸)

* ئهبو هورهيره گوت : پیغه مبه ری خودى دېر زهلامە کى را بورى و ئه و ي نفستى بول سه ر زکى خو قىيچا پیغه مبه ری خودى ئىشارەت ب پى خودايى و گوت : ئەف شىوازى نفستنی خودى حەزى ناكەت (خودى زىكىن ئەھلى ئاگرى يە).

* حەفساين ژنکا پیغه مبه ری گوت : ئە گەر پیغه مبه ری خودى ۋىپىبا بنېتىت وى دەستى خو ي راستى ددانى بن رىپى خو و دگوت : (اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبَعَثُ ، عِبَادَكَ) .

* عائىشاي خودى زى رازى بىت گوت : ئە گەر پیغه مبه ری خودى چوو با سه ر جەن نفستنا خو پوف دكەرە هەر دوو دەستىن خو و سورەتىن (الإخلاص ، الفلق ، الناس) تىدا دخوانىن و لهشى خو پى دفە مالى (ژسەرى دەست پى دكەر و نافچاۋا سى جارا) .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever says when he goes to his bed: There is no God but Allah alone without any partner. To Him belong the dominion and praise and He has power over all things, there is no power and no might but by(the will of) Allah, Glory is to Allah, All praise is for Allah, Allah is the Greatest, all his sins will be omitted even if they were equal to the extend of the foam of the sea ».

فه رمودا (۱۸۰) : چار په یف خودی یین هه لبزارتين

عَنْ أَيِّ سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، وَأَيِّ هُرِيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى مِنَ الْكَلَامِ أَرْبَعًا : سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، فَمَنْ قَالَ : سُبْحَانَ اللَّهِ، كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عِشْرِينَ حَسَنَةً، أَوْ حَطَّ عَنْهُ عِشْرِينَ سَيِّئَةً، وَمَنْ قَالَ : اللَّهُ أَكْبَرُ، فَمِثْلُ ذَلِكَ، وَمَنْ قَالَ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، فَمِثْلُ ذَلِكَ، وَمَنْ قَالَ : الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، مِنْ قِبَلِ نَفْسِهِ، كُتِبَتْ لَهُ ثَلَاثُونَ حَسَنَةً، أَوْ حُطَّ عَنْهُ ثَلَاثُونَ سَيِّئَةً » (۱۸۰).

باب سه عيدي خودري و ئهبو هورهيره ديزن : پيغه مبهري خودي (ﷺ) گوت : « چار په یف خودي یين هه لبزارتين ژ ئاخفتنى ئه و ژى (سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ) ن، ۋىجا ئه و مروقى بىزىت (سُبْحَانَ اللَّهِ) دى خودى بۇنى بىست خىرا نقىسىت يان بىست گوننه ھىن وى ژىدېت، و ئه و مروقى بىزىت (اللَّهُ أَكْبَرُ) خىرا وى وەكى يادى يە ، و ئه و مروقى بىزىت (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) خىرا وى وەكى يادى يە، و ئه و مروقى ژنك خۆ بىزىت (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) دى سىيە خىر بۇ وى ھىينە نقىسىن يان دى سىيە گوننه ھىن وى ھىينە ژىرن ». (۱۸۰) رواه احمد

* جوھيريانى (دەيکا مسلمانان) گوت : پيغه مبهر سېيىدى ژنك من دەركەت وەختى نقىزى سېيىدى كرى و ئەزىز مىزگەفتا خۇ بۇوم پاشى زۇرى پىشى بۇويە دەمى تىيشتگەھى و ئەز ياروينىشى بۇوم ۋىجا وى گوت : ئەرى ھىيىشىتا تو زىرى دكەى ژ وى گافا ئەز ژنك تە چووپىم ؟، من گوقى : بەل، پيغه مبهري سلاقىن خودى لى بن گوت : پاشى ئەز ژنك تە چووپىم من (۴) پەيىف (۳) جارا گوتىن ئەگەر ئە و پەيىف بەھىينە كىيشان ب ئەوان زكىن تە دئەوان دەمئىرا دا كرى دا خىرا وان پەيىغا مەزىت بىت ئە و ژى ئەف پەيەنە : (سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمَدَادَ كَمَائِنِهِ).

It was narrated from Abu Sa`eed Al-Khudriyy and Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Surely Allah chosen four sentences from all speech: Subhan-Allah (Allah is free from imperfection), Al-hamdu lillah (all praise is due to Allah), La ilaha illallah (there is no true god except Allah) and Allahu Akbar (Allah is the Greatest) . So whoever says: 'Subhan-Allah'(Allah is free from imperfection), twenty good deeds will be written for him or twenty bad deeds will be omitted from his record. And likewise for Allahu Akbar (Allah is the Greatest) and La ilaha illallah (there is no true god except Allah). And whoever sincerely says 'Al-hamdu lillah (all praise is due to Allah), thirty good deeds will be written for him or thirty bad deeds will be omitted from his record ».

فہرموودا (۱۸۱) : خیرا گوتنا فی ذکری پشتی نقیثی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ ثَلَاثَةً وَثَلَاثِينَ دُبُرَ صَلَاتِهِ ، وَحَمِدَهُ ثَلَاثَةً وَثَلَاثِينَ ، وَكَبَرَهُ ثَلَاثَةً وَثَلَاثِينَ ، وَخَتَمَ الْمِائَةَ بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ » (۱۸۱) .

ئەبو ھورەیرە دېیزىت : پیغە مبہری خودى (ﷺ) گوت : « ھەر كەسە کى تەسبيحا خودى بکەت (سىيەھ و سىيە جارا بېیزىت : سبحان اللە) ل پشتی نقیثی و حەمدا خودى بکەت (سىيەھ و سىيە جارا بېیزىت : الحمد لله) و خودى مەزن بکەت (سىيەھ و سىيە جارا بېیزىت : اللە أکبر) و ل يا سەدى ب ئەقى پەيىھى ب دوماھىك بىنىت (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) ، دى گوننەھىن وى ھىنە ژىپىن ئەگەر خۆ ئەھىنە گوننەھىن وى وە كەفا دەريايى بن ». »

It was narrated from Abu Hurayra that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever says 'Glory be to Allah' (Subhana'llah) thirty- three times and 'Allah is Greater' (Allahu akbar) thirty-three times and 'Praise be to Allah' (al-hamdu lillah) thirty-three times, and seals the hundred with 'There is no god but Allah, alone without any partner. The

Kingdom and praise belong to Him and He has power over everything' (La ilaha illa'llah, wahdahu la sharika lah, lahu'l mulku wa lahu'l hamd, wa huwa ala kulli shay'in qadir) after every prayer, his sins will be forgiven even if they are like the foam of the sea »

زکریٰ پشتی نقیزی

دھی نقیز خلاس دبیت بیڑہ : (استغفارالله) ، (استغفارالله) ، (استغفارالله) . پاشی بیڑہ : « اللهم أنت السلام ومنك السلام تبارکت يا ذا الجلال والإكرام ». »

پاشی بیڑہ : « لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك وله الحمد و هو على كل شيء قادر ، لا حول ولا قوة إلا بالله ، لا إله إلا الله و لا نعبد إلا إياه له النعمة و له الفضل وله الثناء الحسن ، لا إله إلا الله مخلصين له الدين ولو كره الكافرون ». »

پاشی بیڑہ : « اللهم لا مانع لما أعطيت ولا معطي لما منعت ولا ينفع ذا الجد منك الجد ». »

پاشی بیڑہ : « لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك وله الحمد يحيي ويميت وهو على كل شيء قادر » بتني پشتی نقیزی سپیدی و مهغرہب دی دھہ جارا بیڑی .

پاشی : ۳۳ جارا بیڑہ (سبحان الله) و ۳۳ جارا بیڑہ (الحمد لله) و ۳۳ جارا بیڑہ (الله أكبر) ویا سہدی بیڑہ : « لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قادر ». »

پاشی : أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نُؤْمِنُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَمُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [آلیة الکرسی - البقرة: ۲۵۵] ،

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوَلَّ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ (۴)﴾ . بتني پشتی نقیزی سپیدی و مهغرہب دی سی جارا بیڑی ،

پاشی : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ : « قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (۱) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (۲) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (۳) وَمِنْ شَرِّ الْفَقَّاثِ فِي الْعُقَدِ (۵) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (۶) ». بتني پشتی نقیزی سپیدی و مهغرہب دی سی جارا بیڑی .

پاشی : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ : « قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْأَنْسَ (۱) مَلِكِ الْأَنْسَ، إِلَهِ الْأَنْسَ (۲) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (۳) الَّذِي يُوْسُوْسُ فِي صُدُورِ الْأَنْسَ (۴) مِنْ الْجِنَّةِ وَالْأَنْسَ (۵) ». بتني پشتی نقیزی سپیدی و مهغرہب دی سی جارا بیڑی .

فهروموودا (١٨٢) : خيراً گوتنا في زکری ل سپیدی وئیقاران

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «مَنْ قَالَ إِذَا أَصْبَحَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» عَشْرَ مَرَّاتٍ ، كُتِبَ لَهُ بِهِنَّ عَشْرُ حَسَنَاتٍ ، وَمُحِيَّ بِهِنَّ عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ، وَرُفِعَ لَهُ بِهِنَّ عَشْرُ دَرَجَاتٍ ، وَكُنَّ لَهُ عَدْلٌ عَتَاقَةٍ أَرْبَعٍ رِقَابٍ ، وَكُنَّ لَهُ حَرَسًا مِنَ الشَّيْطَانِ حَتَّىٰ يُمْسِي ، وَمَنْ قَالَهُنَّ إِذَا صَلَّى الْمَغْرِبَ دُبُرَ صَلَاتِهِ فَمِثْلُ ذَلِكَ حَتَّىٰ يُصْبِحَ » (١٨٢) .

بابي ئه يوب دېيزيت : پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : «ئه و مروقى ل ده مى سپیدى ده جارا بېزىت (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) دى خودى ژىهر گوتنا في زکری ده خيراً بۇ وي نقىسىت، و دى ژىهر في زکری ده گوننه هان بۇ وي ژىبەت ، و دى ژىهر في زکری ده پلا بلندكەت ل بەھەشتى]، و ئەھەپەيىھە دى بىنە هندى خيراً ئازاکرنا چار بەندىا ، بگوتنا في زکری دى خودى وي پارىزىت ژىھەيتانى ھەتا دېيىتە ئىقىار ، و ئەھەپەيىھە مەغىرەپ بىكەت و پاشى ئەفان پەيىقا بېزىت دى ھەر ئەھەپەيىھە خيرە گەھنى ھەتا دېيىتە سپىيدە » .

(١٨٢) رواه ابن حبان (٢٠٢٣)

* د فهرومووده کا دېتىدا : پيغه مبهر (ﷺ) دېيزيت : « سەركىشى ئىستىغفارى ئەھە تو بېزى : (اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ ، وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنبِي فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ)، ئەھە مروقى وي سپىيدى دېيزيت و باوهرى پى ھەبىت (باوهرى بى گومان) فيجا بىرىت ل وي روزا خولبەرى بىگەھىتە ئىقىارى ئەھە مروقى دى چىتە بەھەشتى، و ئەھە مروقى وي ب شەھەپ بېزىت و وي باوهرى پى ھەبىت فيجا بىرىت ل بەرى بىگەھىتە سپىيدى ئەھە مروقى دى چىتە بەھەشتى.

It was narrated from Abu 'Ayyub that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever says in the morning: 'La illaha illalahu wahdahu la sharika lahu, lahul-mulku wa lahul-hamdu, wa Huwa 'ala kulli shay'in Qadir (None has the right to be worshipped but Allah alone, with no partner or associate. His is the dominion and all praise is to Him, and He is Able to all things)' ten times - ten good deeds will be written for him, ten bad deeds will be erased from (his record), he will be raised (in status) ten degrees, he will have (a reward) equal to freeing ten slaves, and he will have protection against Satan until evening comes. When evening comes, (if he says likewise) he will have the same until morning comes ».

فه رمودا (183) : چاندنا دار و بارین به هه شتی

قالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « لَقِيَتُ إِبْرَاهِيمَ لَيْلَةً أَسْرِيَ بِي فَقَالَ : يَا مُحَمَّدُ ، أَقْرِئْ أَمْتَكَ مِنِّي السَّلَامَ وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ الْجَنَّةَ طَيِّبَةُ التُّرْبَةِ عَذْبَةُ الْمَاءِ ، وَأَنَّهَا قِيعَانٌ ، وَأَنَّ غِرَاسَهَا سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ » (۱۸۳) .

پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : من ئیراهیم دیت ل وی شەفا ئەز ھاتیمه بلندکرن بۆ ئەسمانا (شەفا ئیسرائی و میعراجی) ، قیجا وی گوت : ئەی موحەممەد تو سلافین من بگەھینه ئوممه تا خۆ و بیزە وان : ئاخا به هه شتی یا لاوە و ئاڤا وی یا شرینە و ئەردی وی یی راسته (ب کیر چاندی دھیت) و ھندیکە چاندنا دار و بارین وی یه بگوتنا (سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ) بدهست مروقی ۋە دھین.

the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « I met Abraham on the night of my Ascension and he said: 'O Muhammad, greet your nation with peace from me. Tell them Paradise has pure soil and delicious water, that it is a level plain and its plants grow with declaration of the glory of Allah, the praise of Allah, the oneness of Allah, and the greatness of Allah ».

فہرموودا (184) : خوشتقیتین ئاخقتن ل دھف خودی

عَنْ سَمْرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ أَرْبَعٌ : سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ . لَا يَضُرُّكَ بِأَيْهِنَّ بَدَأْتَ » (۱۸۴)

سەمۇرەپى كورى جوندوب دېیزىت : پیغەمبەر خودى (ﷺ) گوت : « خوشتقیتین ئاخقتن ل دھف خودى چارن : ئەۋرى (سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ) زيان ل تەنابىت تو كىرىڭى دەستپېيىكى بىتى ». .

Samurah bin Jundub (may Allah be pleased with him) narrated that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « The words dearer to Allah are four and it does not matter with which you begin: Subhan-Allah, wal-Hamdu-Lillah, wa la ilaha illallah, wa Allahu Akbar (Glory is to Allah, praise is to Allah, none has the right to be worshiped but Allah and Allah is the Most Great) ».

(۱۸۴) رواه مسلم (۲۱۳۷)

* دەرمۇودە کا دىتىدا : پیغەمبەر (ﷺ) دېیزىت : « ئەگەر ئەزىزىم (سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ) بو من خوشتە ژەھەر تىشىتە كى روزىل سەر بەھەلىت ». .

* دەرمۇودە کا دىتىدا : پیغەمبەر (ﷺ) دېیزىت : « ھوين پاراستنا خو وەربىگىن ، وان گوت : ئەمى پیغەمبەر خودى ئەرى ما دۇزمەنەك ھاتىيە ؟ وى گوت : نەخىر ، بەلىن پاراستنا ھەوھە ژ ئاگىرى ب گوتىنا (سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ) ، چونكى ئەودى ل روزا قيامەتى ھىن ل رەخى راستى وى چەپى (بىن مۇسلمانى)، وئەف پەيەنە دەدەپ ئىك دا دەھىن و ئەون (الْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ) ». .

فهروموودا (۱۸۵) : دوو په یقین گران د ته رازيا خيردا

عَنْ أَيِّ هُرْيَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى الْلِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ : سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ » (۱۸۵).

ئهبو هورهيره دېيىت : پيغه مبهري خودى (ﷺ) گوت : « دوو په یقین ھەين دسقىكىن ل سەر ئەزمانى و دگرانن د ته رازيا چاكىيان دا و دخوشتشى نە ل دەف خودى : سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ ». .

It was narrated from Abu Hurayrah that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « There are two statements that are light on the tongue, heavy on the Scale, and beloved to Ar-Rahmān: “Glory is to Allah and the praise; Glory is to Allah, the Magnificent. (Subhān Allāhi wa bihamdih, Subhān Allāhil-Azīm) ». .

فهروموودا (۱۸۶) : خيرا گوتنا سبحان الله العظيم و بحمده

قال رسول الله (ﷺ) : « من قال سبحان الله العظيم و بحمده غرست له نخلة في الجنة » (۱۸۶).

پيغه مبهري خودي (ﷺ) دبیثیت : « هر که سه ک بیثیت (سبحان الله و بحمده) دی دار قه سپه ک بُوی هیته چاندن ل به هه شتی ». .

The Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever says: ‘Glory is to Allah , the Magnificent , and with His Praise (Subḥān Allāhīl-Azīm , wa biḥamdih) ’ a date-palm tree is planted for him in Paradise ».

(۱۸۶) رواه الترمذی (3464)

* فهرومووده کا دیتردا : پيغه مبهر (ﷺ) دبیثیت : « هر که سه ک د روزه کتیدا سه دجارا بیثیت (سبحان الله و بحمده) دی گوننه هین وی هیننه غه فراندن خو ئه گهه هندي که فا دهرياني بن « .

* کوري عومه ری گوت : ل روزه کن پيغه مبهري خودي (ﷺ) گوته ئه سحابيتن خو : هوين (۱۰۰) جارا بیثن : (سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ) ، ئه و مسلمانى وی جاره ک بیثیت (۱۰) خير بو وی دهينه نقىسين ، و ئه و مسلمانى وی (۱۰) بیثیت (۱۰۰) خير بو وی دهينه نقىسين ، و ئه و مسلمانى پت بیثیت خودي ژي بو وی پت خيرا دنقىست و ئه و مروف داخازا گوننه هژتيرىنى بکت خودي دی بو وی ژتىهت (گوننه ه و خله له تىا).

فه رمودا (۱۸۷) : خیرا خواندنا ئایه ت کورسی

عَنْ أَبِي أُمَّامَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ دُبِرَ كُلَّ صَلَاةً مَكْتُوبَةً لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ إِلَّا أَنْ يَمُوتَ » (۱۸۷).

بای ئومامه دیشیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « هه رکه سه کی ئایه تا کورسی بخوینیت پشتی هه ر نفیزه کا فه رز چ تشهه ک ریگریز ل وی ناکه ن بو چوونا به هه شتی ژیلی مرنا وی ». «.

Abu Umamah reported that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever recites the verse of the Throne (ayet al-kursi) after every prescribed prayer, there will be nothing standing between him and his entering Paradise except death ».

• (۱۸۷) صحيح الجامع (۶۴۶)

* زانا دیشن : ئانکو ده می دمریت دی چیته به هه شتی .

* د فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیشیت : « هه رکه سه کی سپیدی بخوینیت دی هیته پاراستن ژ ئه جنا هه تا دبته ده می سپیدی () »

* د فه رموده کا دیتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دیشیت : « مه لائیکه د دعوا بو هه رکه سه کی ژ هه و دکه ن هندی د جهی خودا بمنیت ئه و جهی نفیز لیکری و ده ستنفیز او نه که ت بیت دیشن یارب گونه هین وی بعه فرینه یارب دلو قانیی پی ببه () » .

فه موودا (۱۸۸) : خیرا خواندنا قل هو الله احـد

عـن أـی الدـرـدـاء ، عـن النـبـی (ﷺ) ، قـالـ : أـیـعـجـزـ أـحـدـکـمـ أـنـ يـقـرـأـ فـی لـیـلـةـ ثـلـثـ الـقـرـآنـ ؟
قـالـوا : وـکـیـفـ يـقـرـأـ ثـلـثـ الـقـرـآنـ ؟ قـالـ : « قـلـ هـوـ الـلـهـ أـحـدـ تـعـدـلـ ثـلـثـ الـقـرـآنـ ». (۱۸۸)

بـابـ دـهـرـدـائـيـ دـبـیـزـیـتـ : پـیـغـہـ مـبـہـرـیـ (ﷺ) گـوتـ : « ئـهـرـیـ ماـئـیـکـ ژـهـهـوـهـ هـہـیـهـ نـہـشـیـتـ
بـ شـهـقـہـ کـیـ سـیـیـہـ کـاـ قـوـرـئـانـ بـخـوـینـیـتـ ؟ ، وـاـنـ گـوتـ : ماـ دـیـ چـهـواـ ئـیـکـ ژـ مـہـ سـیـیـہـ کـاـ
قـوـرـئـانـ خـیـنـیـتـ ؟ ، وـیـ گـوتـ : (قـلـ هـوـ الـلـهـ أـحـدـ) هـنـدـیـ سـیـیـہـ کـاـ قـوـرـئـانـ یـہـ ». (۱۸۸)

Abu Darda' reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « Is any one of you incapable of reciting a third of the Qur'an in a night? They (the Companions) asked: 'How could one recite a third of the Qur'an (in a night)?' Upon this he (the Holy Prophet) said: 'Say: He is Allah, One' (surah al-Ikhlas) is equivalent to a third of the Qur'an ». (۱۸۸) رواه مسلم (۱۱۱)

* سـیـیـہـ کـاـ قـوـرـئـانـ ۱۰ـ جـوـزـنـ ، ئـانـکـوـهـ رـکـسـہـ کـیـ سـیـ جـارـاـ (سـوـرـةـ الـاـخـلـاـصـ) بـخـوـینـیـتـ دـیـ خـیـرـاـ
خـهـتـمـہـ کـاـ قـوـرـئـانـ بـوـ هـیـتـہـ نـقـیـسـیـنـ .

* ئـهـنـہـ سـیـ کـوـرـیـ مـالـکـیـ گـوتـ : زـهـلـامـہـ کـیـ گـوتـ ئـهـیـ پـیـغـہـ مـبـہـرـیـ خـودـیـ ئـهـزـ حـمـزـ (قـلـ هـوـ الـلـهـ أـحـدـ)
دـکـھـمـ ، فـیـجـاـ پـیـغـہـ مـبـہـرـیـ (ﷺ) گـوتـ : حـمـزـیـکـرـنـاـ تـهـ بـوـ وـیـ دـیـ تـهـ بـهـهـشـتـ .

فهروموودا (١٨٩) : خیراً گوتنا في ذکری لدھی بانگدھت

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ : « مَنْ قَالَ : حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذْنَ وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، رَضِيَتْ بِاللَّهِ رَبِّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا ، وَبِالإِسْلَامِ دِينًا عُفِرَ لَهُ » (١٨٩).

سەعەدى كورى بابى وەقاسى دېيىت: پىغەمبەرى خودى (ﷺ) گوت: « ئەو كەسى گوه ل بانگدھرى بىت دەمى بانگدھت (ئانکو پشى ھەر دوو شەھدا) و يېزىت (وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، رَضِيَتْ بِاللَّهِ رَبِّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالإِسْلَامِ دِينًا)، دى گوننەھىن وى لى ھىنە زېپىن «

It was narrated from Sa'd bin Abi Waqqas that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « Whoever says when he hears the Mu'adhdhin: 'Ashhadu an la ilaha illallah wahdahu la sharika lahu wa anna Muhammadan 'abduhu wa Rasuluhu, raditu Billahi Rabban, wa bili- Islami dinan wa bi Muhamadin Rasula (I bear witness that there is none worthy of worship except Allah alone, with no partner or associate, and that Muhammad is His slave and Messenger; I am content with Allah as my Lord, Islam as my religion and Muhammad as my Messenger), his sins will be forgiven ».

(١٨٩) رواه أبو داود (٥٢٥)

فه موودا (190) : شویشتنا دهستی

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ : « إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ نَوْمِهِ، فَلَا يُدْخِلْ يَدَهُ فِي الْإِنَاءِ حَتَّى يَغْسِلَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ، فَإِنْ أَحَدَكُمْ لَا يَذْرِي أَيْنَ بَاتَتْ يَدُهُ ، أَوْ أَيْنَ كَانَ تَطْوُفُ يَدُهُ » . (۱۹۰)

ئەبوھورھیرە دېیزىت : من گوھ ل پیغەمبەری خودى بۆ (ﷺ) گوت : « ئەگەر ئىك ژەھوھ ژخەو ھشىاربىو بلا دهستى خۆ نەكەته دئامانە كىدا [پەرداخە كىدا] ھەتا سى جارا دهستى خۆ بشوت ، چونكى ئەو نزانىت كا شەقى دەستىن وى چ كرييە يان ب چ كەقىنە ». .

Abu Hurayrah reported that : « I heard the Messenger of Allah (blessings and Peace of Allah be upon him) say: 'When any of you wakes up from sleep, he should not put his hand in the utensil until he washes it three times, for none of you knows where his hand remained during the night or where it went round ». .

(۱۹۰) رواه أبو داود

* حوزه يىھى گوت : ئەگەر پیغەمبەر چووبى ل سەر جەن نفستنا خوب شەقى وى دهستى خو ددانى بن رىن خو پاشى دگوت : (اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا) ، وَئَهُ كَهْرَزْخَوئِي ھشىار بىا دگوت : (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ) .

فهروموودا (۱۹۱) : تمامه تيبيا باوهري

قال رسول الله ﷺ : « مَنْ أَحَبَّ لِلَّهِ، وَأَبْغَضَ لِلَّهِ، وَأَعْطَى لِلَّهِ، وَمَنَعَ لِلَّهِ، فَقَدْ اسْتَكْمَلَ إِيمَانَهُ ». (۱۹۱).

پيغه مبهري خودي گوت : « ئەو مۇسلمانى ژىھەر خودى حەزىزىكىرنا خىرى و خىركەرا بىكەت، و ژىھەر خودى كەرب ژىفە بۇونا گوننەھ و گوننەھ کارا بىكەت، و ژىھەر خودى خىرا بىدەت، و ژىھەر خودى قەدەغە كىرنا مەزاختنا پارەي ب حەرامى بىكەت (و خۇزبەخىلىيى و دەستگەرنى بىپارىزىت) بىراستى باوهرييَا وى راست و دروست بۇو ئانكۇ تمام بۇو ». .

the Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) said: If anyone loves for Allah's sake, hates for Allah's sake, gives for Allah's sake and withholds for Allah's sake, he will have perfect faith.

فه رمودا (۱۹۲) : روینشتنا خودی ژ تووره دبیت

عَنْ عَمْرِو بْنِ الشَّرِيدِ، عَنْ أَبِيهِ الشَّرِيدِ بْنِ سُوَيْدٍ، قَالَ: مَرَّ بِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَأَنَا جَالِسٌ هَكَذَا، وَقَدْ وَضَعْتُ يَدِي الْيُسْرَى خَلْفَ ظَهْرِي وَاتَّكَأْتُ عَلَى أَلْيَةٍ يَدِي، فَقَالَ: «أَتَقْعُدُ قِنْدَةَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ؟» (۱۹۲).

عه مروی کوری شه ریدی ژ زارده فی باپن خو شه ریدی کوری سوهیدی گوت: پیغه مبه ری خودی ﷺ دبه ر من را بوری و نه زی روینشتنی بوروم و من دهستی خویی چه پن دپشت پشتا خو را بربو و من پالقه دا بون سه رگوشتی ستیری تبلابه رانی فیجا وی گوته من: « نه ری تو وه کی روینشتنا وان مرؤفا دروینیه خواری نه وین خودی ژ وان توره بوروی؟ ». «

Amro Ibn Al-Sharid quoted his father al-Sharid Ibn Suwaid as saying: “The Messenger of Allah (peace and blessings of Allah be upon him) came upon me when I was sitting thus: having my left hand behind my back and leaning on the fleshy part of it, and said: Are you sitting in the manner of those with whom Allah is angry?”

(۱۹۲) التخريج: أخرجه أبو داود (۴۸۴۸)، وأحمد (۱۹۴۷۲) .

فه رمودا (۱۹۳) : خودی به ری خود دده دله و کاران

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلوات الله عليه وآله وسلامه : « إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظَرُ إِلَى أَجْسَامِكُمْ ، وَلَا إِلَى صُورِكُمْ ، وَلَكُنْ يَنْظَرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ » (١٩٣) .

ئەبو ھورە گۆت : پىغەمبەرى خودى گۆت : « ھندىكە خودى يە بەرى خۇ نادەتە بەزنا ھەوھەوھە ، بەلكو بەرى خۇ دەتە دلىن ھەوھەوھە و كارىن ھەوھەوھە ». «

It was narrated on the authority of Abu Huraira (may Allah be pleased with him) who said that: Allah's Messenger (peace and blessings of Allah be upon him) said, "Allah does not look at your faces nor at your bodies but He looks at your hearts and at your deeds.

فہرموودا (۱۹۴) : باشیئی چافہ کی کیم نہ بینہ

عن أبي ذر رض قال لي النبي ﷺ : « لا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ تَلَقَّ أَخَّاكَ بِوَجْهٍ طَلِيقٍ ». (۱۹۴)

بابی زہری رض دبیزیت: پیغمبر مسیح ﷺ گوته من : « خو تشه کی ژ باشیئی ب چافہ کی کیم نہ بینہ، خوئه گه ر تو ی بگرنژین ژی بی ل دھمی تو دچیه بهرامبهری برای خو ». (۱۹۴)

It was narrated on the authority of Abu Dharr (may Allah be pleased with him) who said that: The Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said to me: Don't consider anything insignificant out of good things even if it is that you meet your brother with a cheerful countenance .

فهروموودا (۱۹۵) : رهوشت خوارن و فه خوارن (۱)

قال النبي (ﷺ) : « إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيمِينِهِ وَإِذَا شَرَبَ فَلْيَشْرَبْ بِيمِينِهِ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشَمَالِهِ وَيَشْرَبُ بِشَمَالِهِ » (۱۹۵) .

پيغه مبهري (ﷺ) گوت : « ئه گهر ئىك ژ هەوە خوارن خوار بلا ب دەستى راستى بخوت و ئە گەر تىشتكەن فە خوار بلا ب دەستى راستى فە خوت ، ھندىكە شەيتانە ب دەستى چەپى دخوت و ب دەستى چەپى فە دخوت ». .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When one of you eats, he should eat with his right hand, and when he drinks ,he should drink with his right hand, for the devil eats and drinks with his left hand ». .

رواه مسلم (۲۰۲۰) .

* د فهرومووده کا دىتىدا : پيغه مبهر (ﷺ) دىيىشىت : « ھەركەسەكى ب دەستى چەپى بخوت دى شەيتان دىگەل وى خوت () .

فهروسد (۱۹۶) : رهوشتی خوارن و فه خوارنی (۲)

عَنْ عَائِشَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ: «إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَذْكُرْ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى، فَإِنْ نَسِيَ أَنْ يَذْكُرَ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى فِي أَوْلِهِ فَلْيَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ» (۱۹۶).

عائشہ (خودی ژی رازی بیت) دییزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه گه رئیک ژ هه وہ خوارنی بخوت بلا بیزیت (بسیم اللہ) ئه گه ر وی ژیزکر ل دهستپیکی بیزیت بلا ئه و بیزیت (بسیم اللہ اوله و آخره) ».

It was narrated from Aisha (may Allah be pleased with her) that the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When one of you eats, he should mention Allah's name; if he forgets to mention Allah's name at the beginning , he should say : "In the name of Allah at the beginning and at the end of it »

(۱۹۶) رواه أبو داود (۳۷۶۷) .

* ئه نه سی کوری مالکی گوت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : خودی ژ بمندہ کی رازی دبیت دهمنی ئه و خوارنہ کی دخوت ئه و بیزیت (الحمد لله) ژیه ر وی خوارنی یان لدھمی ئه و فه خوارنہ کی فه خوت ئه و بیزیت (الحمد لله) ژیه ر وی فه خوارنی .

* ئه نه سی گوت : پیغه مبه ری خودی ﷺ گلاسی ئاپ ب (۳) فرا فه دخوار .

فه موودا (۱۹۷) : ده می پاریه ک دکه قیت را که و بخوت

عَنْ جَابِرٍ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) : « إِذَا وَقَعْتُ لُقْمَةً أَحَدِكُمْ فَلْيَأْخُذْهَا ، فَلْيُمْطِطْ مَا كَانَ بِهَا مِنْ أَذْى وَلْيَأْكُلْهَا ، وَلَا يَدْعُهَا لِلشَّيْطَانِ ، وَلَا يَمْسَحْ يَدَهُ بِالْمِنْدِيلِ حَتَّى يَلْعَقَ أَصَابِعَهُ ، فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي فِي أَيِّ طَعَامٍ الْبَرَكَةُ » (۱۹۷) .

جابر دبیزیت : پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گوت : « ئه گه ر پاریه کی ئیک ژ هه ووه [ده می خوارنی] کهت بلا را کهت ، وئه گه ر تشه ک ما بیته پیقه بلا پاقژ کهت [وهک : توز یان مییه ک ... هتد] و پاشی بخوت و بلا وی پاری بو شه یتانی نه هیلیت ، و بلا دهستی خو پاقژنے کهت هه تا ئه و تبلیت خو بئالیسیت چونکی ئه و نزانیت کا به ره کهت دکیز خوارنا وی دایه ». .

Jabir reported Allah's Messenger (blessings and peace of Allah be upon him) as saying : « When any one of you drops a mouthful he should pick it up and remove any of the filth on it, and then eat it, and should not leave it for the Satan, and should not wipe his hand with towel until he has licked his fingers, for he does not know in what portion of the food the blessing lies ». .

(۱۹۷) رواه مسلم (۲۰۳۳) .

* ئانکو ئه گه ر ته خوارن خار و تشه ک ژ وی خوارن ماییته ب دهستیت ته فه وهک دووبابه قلاوی یان هه ر خوارن کادی بیت دهستیت خو بئالیسیه ژ به رکو دبیت به ره کهت د ویدابیت .

فهرمودا (۱۹۸) : رهوشتی لبه رکرنا نه عالی

قال النبی (ﷺ) : « إِذَا انْتَعَلَ أَخَدُّكُمْ فَلْيَبْدأْ بِالْيَمِينِ ، وَإِذَا نَزَعَ فَلْيَبْدأْ بِالشَّمَالِ لِيَكُنَ الْيَمِينُ أَوَّلَهُمَا تُنْعَلَ وَآخِرَهُمَا تُنْزَغُ » (۱۹۸) .

پیغه مبه ری (ﷺ) گوت : « ئه گهر ئىك ژ هەوە ۋىيىا نە عالى بىكەتى بلا دەستىپىكەت ب پىيى راستى ، وئە گەر ۋىيىا بىخىت بلا دەستىپىكەت ب پىيى چەپى ، بلا يى راستى دەستىپىكەت بىكەتى و دوماھىكەت بىخىت ». .

The Prophet (blessings and peace of Allah be upon him) said : « When one of you puts his shoes, let him begin with his right side. When he removes his shoes, let him begin with his left side. Let the right shoe be first to be put and the last to be taken off »

رواه البخاري (۵۸۵۵) .

* د فهرموده کا دىتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دېیزىت : « ئە گەر ئىك ژ هەوە كتە كا نە عالاۋى ھاتە بىرىن (درىي) بلا ب يادى ب رىقە نە چىت هەتا وى دروست بىكەت ». .

* د فهرموده کا دىتردا : پیغه مبه ر (ﷺ) دېیزىت : « بلا كەس ژھەوە ب كتە كا نە عالى ب رىقە نە چىت ، يان ھەر دوكتا بىكەتى يان ھەر دوكتا بىخىت ». .

* جابری (ﷺ) گوت : پیغه مبه ر (ﷺ) مە دىتە پاش (نەھىيىا مە دكەت) ژ لبە رکرنا نە عالى ژ پېرۋە .

فه‌رمودا (۱۹۹) : ئهورهتا خو ب دهستى راستى نه كره

قال النبي (ﷺ) : « لا يُمْسِكُنْ أَحَدُكُمْ ذِكْرَه بِيمِينِه وَهُوَ يَبْولُ ، وَلَا يَتَمْسَحُ مِنَ الْخَلَاء بِيمِينِه » (۱۹۹).

پیغه‌مبه‌ری (ﷺ) گوت : « بلا كهس ژهه وه ئهورهتا خو ب دهستى خو يى راستى نه كريت ده مى دميزيت ، و بلا ب دهستى خو يى راستى خو پاقثر نه كهت ». «

The Prophet (blessings and peace of him be upon him) said : « Nobody should touch his pennies with his right hand when urinating, and should not clean himself (from defecation or urine) using his right hand ».

رواه مسلم (۲۶۷) (۱۹۹).

* دفیت دهستى چهپي بو فان تشتا بكارىينين.

* د فه‌رموده کا ديترا : پيغه‌مبه‌ر (ﷺ) ديزيت : « ئه گهر مروفه کي قييما بچييته دهستئاپ و قامه‌ت بو نفیئری هاته دان بلا ئه و بچييته جهنى دهستئاپ پاشي بهييته نفیئری » .

* دا هزرا وي نه مينييته ل سه‌ر ته‌نگافيا وي قييچا چ خشوع دنفيئری دا بو وي نه مينييته.

* جابری کوري عبدالله گوت : زلامه‌ک دبه‌ر پيغه‌مبه‌ری را چوو و وي دهستئاپ زراف دکر، قييچا سلاق‌کری، پيغه‌مبه‌ری خودى (ﷺ) گوتى : ئه گهر ته ئه زل باره‌کي و هسا ديتم سلاف نه که من ، ئه گهر ته ئه قه کر ئه ز به‌رسقا ته ناده‌م.

* د فه‌رموده کا ديترا : پيغه‌مبه‌ر (ﷺ) ديزيت : « جابری گوت پيغه‌مبه‌ری (ﷺ) ئه م يىن پاشفه‌لېداین (نه‌هيا مه ياكري) کو ميزينه د ئاقا راوستييادا ». .

* د فه‌رموده کا ديترا : پيغه‌مبه‌ر (ﷺ) ديزيت : « بلا كهس ژهه وه نه ميزته د ئاقه کا رواستييادا و پاش خو بشوت ب وي ئاق ». .

فه رمودا (۲۰۰) : دوعا يا جه دهستئاڻ

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) كَانَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ، قَالَ:
 « اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ ». (۲۰۰).

ئنهنهسى كوري مالكى گوت : ئه گه ر پيغه مبهر (ﷺ) چووبا جه دهست ئاڻ ڦه وى دگوت : (اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ). ئانکو ئهى خودايى من ئه ز خوبته دپارىزم ڦ شه يتابىت نير و مى و هه مى پيساتيا .

It was narrated from Anas bin Malik who said : « Whenever the Messenger of Allah (blessings and peace of Allah be upon him) entered Al-Khala' (the toilet) , he said : 'Allahumma inni a'uthu bika min al-khubuthi wal-khaba'ith (O Allah, I seek refuge with You from male and female devils) ».

(۲۰۰) رواه البخاري (۱۴۲) ، ومسلم (۳۷۵) .

عائيشا دېيزيت : ئه گه ر پيغه مبهر (ﷺ) ڦ جه دهستئاڻ ده رکه تبا وى دگوت : (غُفرانك). ئانکو ئهى خودايى من گوننه هىن من بعه فرينه .

ب دوماهیک هات

حمد و شوکر بُو خودی ئەف پەتتۆوکە ب دوماهیک هات ، پیغه مبهه ری : دیزیت « لا یشکُرُ اللَّهَ مَنْ لَا یشکُرُ النَّاسَ » رامان : هەر کەسەك سوپاسسیا خەلکی نەکەت دەمی باشی و قەنجی دگەل دکەن وی سوپاسسیا خودی نەکریه بُو وان نیعمەتتىن دگەل کرى .

سوپاسسیه کا پر فیان بُو دەیبابىن من ، ژ بچىکاتىيى وەرە هەتا نوکە هارىكارن دگەل من د نەخوشىادا بەرى خوشىادا .

ھەر وەسا سوپاسسیا کا بى سنور بُو ھەر کەسەكىن هارىكارىا من كرى بُو وەرگىرانا ۋىن پەرتتۆوکى ژ خودى داخوازم بکەتە د تەرازىيىن چاكىيىن وان دا .

[مَنْ كَانَ يَرْجُو لِقاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا] [الكەف: ١١٠] .

دخوازا لىپورىنى دکەين بولى ھەر شاشىيەكى ئەقى بەرتتۆوکى دا مە ھەمى شىيانىن خۇمەزاختىن دا كو شاشى دكىيم بن ، و بولى ھەر تىبىنەك يان پرسىارەك يان رونكىنەك ل سەر پەرتتۆوکى ھوين دشىن ب رىكا نامى من ئاگەھدارىكەن ل سەر تورى :

Instagram : sarwar.barwari1